

Bajtársi Levél

XLI. ÉVFOLYAM
2. SZÁM.

CALGARY, ALBERTA, CANADA
1988, OKTÓBER 31.

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

világszervezetünk, az MKCSBK alakult: 1949-ben

bajtársaink hivatalosan bejegyzett, jótékony célú társadalmi egyesületeket alapítottak
az AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN:

OHIO államban: Magyar Csendőrök Családi Közössége, (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes), Charter: B.56-940, Cleveland, OH., USA, 1954. Julius 14.-én.

KANADÁBAN:

ONTARIO tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Toronto-i Jótékonyági Csoport, (Royal Hungarian Gendarmarie Veterans' Benevolent Association of Toronto). No. 10. Liber 1163, Toronto, Ont., 1962, szept. 27.-én.

QUEBEC tartományban: MKCSBK Montreal-i Csoport, (Association des Vétérans Gendarmes Royaux Hongrois), No. 96 Libro C-268 Quebec, P.Qu. le decembre 19, 1972.

ALBERTA tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Calgary-i Csoport, (Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie) No. 8775, Edmonton, Alta., 28th October, 1975.

K i a d j a:

AZ MKCSBK VEZETŐSÉGE.

Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie

ADMINISTRATION CENTRE:

712 - 54th Ave., S.W.

CALGARY, Alberta, CANADA

T2V 0E1

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
alakulási év 1949, Gráz, Ausztria. vezető 1950- 1960-ig:
néhai nemes folkusfalvi FOLKUSHÁZI LAJOS, ny.á.m.kir.altábornagy
a m.kir. Csendőrség volt felügyelője.

ÖNKÉNT ÉS ÖNZETLENÜL INTÉZI VILÁGSZERVEZETÜNK TÁJÉKOZTATÓ,
NYÍLVÁNTARTÓ ÉS SEGÉLYÜGYI SZOLGÁLATÁT.

A./ KÖZPONTI VEZETŐSÉG:

vitész Szendi József segéyalap kezelő pénztáros (Sarasota)	Dr. Kiss Gyula központi vezető	Domokos Sándor Bajtársi Levél főszerkesztő
ifj.vitéz Kőrössy Zoltán jelvény-éremkezelő	Dr. Szalontai Sándor a torontói csoport vezetője	Fazekas Lajos nyilvánartó
Vörös Imre ellenőr	vitész Rác István központi pénztáros	Varga István ellenőr

B./ BAJTÁRSI LEVÉL

Az MKCsBK hivatalos lapja, központi tájékoztatója; Beszámol közösségi, egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar élet híreiről világszerte.

Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek és értesítések, valamint a hozzájárulások nyugtázása minden számban.

Alapította, megindította és terjesztette Gráz-ban (Stájerország, Ausztria) és környékén, 1947.VI.21-1949-ig a "Gráz-i Magyar Csendőrök Bajtársi Asztaltársaság"-a, utána az MKCsBK 1951-ig.

Ügyvezető, levelező, szerkesztő és kiadó: Jegenyés Pál főtörm.; Elnök: néhai vitész Karsay Jenő alez.

Szerkesztette és kiadta Bregenzben, Dreierbergenben, majd Utrechtben 1951.V.12-től 1964.IX.5.-ig: néhai vitész Karsay Jenő alez.; munkatárs: néhai vitész Karsay Jenőné, született Gerencsér Lily.

Szerkesztette és kiadta Islingtonban, majd Etobicoke-ben 1964.X.1-től 1975.VI.10.-ig: néhai vitész Kövendy Károly CM. százados.

Szerkesztette és kiadta 1975.VII.1-től 1981.XII.31.-ig Calgary-ban, (Alberta, Kanada): dr. Kiss Gyula és a Szerkesztő Bizottság.

Szerkesztette és kiadta, (Vezetői Bajtársi Levél néven) Sarasotában, (Florida, USA.) 1982.I.1.-től 1983.V.31.-ig: vitész nemes Baranchi Tamáska Endre.

Szerkeszti 1983.VI.1.-től a Szerkesztő Bizottság, s kiadja a Vezetőség:

vitész Keresztes Lajos lektor	Domokos Sándor főszerkesztő	Dr. Kiss Gyula felelős kiadó
----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Minden cikkért és közleményért, annak szerzője, a közlésért a kiadó felelős.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen.*

BAJTÁRSI LEVÉL

" Járd be a világot és hirdesd a M.Kir.Csendőrség jó hírnevét! "

(Néhai vitéz SUBIK KÁROLY prelátus, Gráz 1948.XI.20.-án)

XLI. Évfolyam 2. szám

CALGARY, 1988. OKTÓBER 31.

TARTALOM:

OLDAL:

I. A Vezetőség hírei	1 - 2
II. Személyi Hírek, változások	2 - 11
III. Beszámolók a bajtársi és ifjúsági közösségek életéből	11 - 17
IV. A magyar élet egyesületi és társadalmi eseményei	17 - 30
V. Kiáltvány, cikkek, elbeszélések, versek	30 - 44
VI. A Múzeum hírei	44 - 46
VII. Bel- és külföldi sajtóhírek	46 - 54
VIII. A Vezetőség levelesládájából	54 - 57
IX. Helyesbítés, kérelem, tiltakozás, egyéb, nyugtázások	57 - 60

M. KIR. FEGYVERES ERŐK MUZEUMA

Alapították és fenntartották, mint MKCsBK Múzeum és Könyvtárt Torontóban, Az Eszmei Csendőr Laktanyában 1971.IV.18-1984.XII.16.-ig, a torontói magyarság és más látogatók osztatlan elismerését kiérdemelve az MKCsBK, a Központi Vezetőség és néhai vitéz SZATHMÁRY KÁROLY C.M. (1916 - 1985) ügyvezető elnök, múzeumőr.

A Múzeum állandó CÍME: Magyar Ház, Kanadai Magyar Kultur Központ
840 St. Clair Ave., West
TORONTO, Ont., M6C 1C1 Canada.

A Múzeum vezető és irányító szerve a MUZEUMI BIZOTTSÁG.

Elnök: Dr. NAGY GYÖRGY

TAGJAI:

A MUZEUM RÉSZÉRŐL:

Dr. Szalontai Sándor
Jakab Iván
Kiss Károly
Peterdy Mihály
Borbás Károly tb.cső.
ifj.Podonyi István

A MAGYAR HÁZ RÉSZÉRŐL:

Dr. v. Ormay József
Kósa István
Csekő Miklós
Sárközi Aurél
Szűcs Gábor

Kurátorok: Dr. Szalontai Sándor és Borbás Károly

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség központi Vezetősége
és tagjai mély fájdalommal tudatják, hogy

v i t é z V A T T A Y F E R E N C
m.kir.ny.á. csendőrezredes

a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje és más háborús, valamint békekitüntetés, emlék-
jelvények tulajdonosa, a kolozsvári volt m.kir.IX.csendőrkerület parancsnoka, a Vi-
tédi Rend Beszterce-Naszód vm.-i székkapitánya, az MKCsBK volt argentinai csoport-
majd Közösségünk tiszteletbeli központi-vezetője, az MHBK argentinai főcsoportjának
megtisztelt tagja a betegek szentségének előzetes fölvétele után Los Polvorines-ben
(Argentina) 1988 június 15-én szíve dobogásának megszűnése folytán 99 éves korában
visszaadta hűségese lelkét Teremtőjének.

Temetése 15-én ment végbe a római katolikus egyház szertartása szerint a temetkezési intézet ravatalozójában, melyet megtöltöttek a bajtársak, a család tagjai, azok barátai és sok ismerős. Ravatalán ott voltak csendőr bajtársainak szalagos koszorúja mellett többek között az MHBK főcsoport piros, fehér virágai. Koporsóját a helybeli plébánia káplánja szentelte be spanyolnyelvű beszéd kíséretében. Nagyon szép beszéd kíséretében búcsúztatta vitéz LADÁNYI DOMOKOS volt eje.főhdgy. Utána elénekelték a magyar Himnusz. A San Miguel temetőben helyezték örök nyugalomra szeretett felesége mellé. A lelkiüdvéért az engesztelő szentmise áldozatot a helybeli plébános mutatta be a közel eső Los Polvorines-i kápolnában VI.18-án.

1889-ben született. A pozsonyi hadapródiskola elvégzése után 1908-ban mint hdp.tiszthelyettest saját kérésére behívták a kassai IV. m.kir.csendőrkerülethez hdp.próbacsendőr c.őrsvezető rendfokozattal. 1910-ben hadnagy és szakaszparancsnok Nagyszöllösön, 37 évig teljesített csapat és a B.M.csendőrségi osztályán szolgálatot.

A háború után családjával együtt Argentínába vándorolt ki. Kapcsolatát Közösségünkkel haláláig megtartotta.

1972-ben helyreállította a Közösség egységét. 1981-ben a Testület alapításának 100.évfordulóján a torontoi találkozóra küldött üdvözlő bajtársi üzenetében határozott állást foglalt Közösségünk további önálló, független működése mellett.

Ez év június 12-én a Központnak diktált levele már nem került aláírásra.

ÜZENETE A MI ÖRÖKSÉGÜNK:

" Az MKCsBK addig él, míg két volt m.kir.csendőr élni fog! "

HÍVEN! BECSÜLETTEL! VITÉZÜL!

A Központ és a bajtársak 1988.VII.18-án 19:30-kor az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. templomban szentmiseáldozaton vettek részt. A misét és a szentbeszédet Ft. MOLNÁR ISTVÁN plébános mondta.

Nyugodjék Krisztus békéjében.

Calgary, 1988 június 30-án.

+ + +

II.

SZEMÉLYI HÍREK

GRATULÁCIÓ

BOGSÁNYI JÓZSEF ezds.úr (Canberra, A.C.T., Ausztrália) Amerikán kívül élő legidősebb bajtársunk 1988 július 5-én töltötte szeretetei körében 90.születésnapját. Józsi bátyánk élénk érdeklődéssel kíséri közösségi ügyeinket és bámulatosan emlékszik vissza Testületünknek a huszas években lezajlott eseményeire is. Kp.vezető bs-unk 1988.I.18-án dr.v.JANI ISTVÁN O.A.M.csop.vezető (Sydney, N.S.W.) és v.TASSÁNYI JÓZSEF bs-ak kíséretében tisztelgő látogatás alkalmával fejezte ki Közösségünk jó-

kívánságait. Isten éltesse Ezredes Urat továbbra is erőben, egészségben családjá és bajtársai örömére.

Vitéz KLESTINSZKY LÁSZLÓ (Zürich) tb. és "ifjú" bajtársunk ez év március 1-vel nyugdíjba ment. Mi "felnőttek" szeretettel köszöntjük és kívánunk kellemes, szép, gondtalan esztendőket további erőben és egészségben.

Nemes sárospataki SZEPESI SZANISZLÓ és felesége született CALLAN SYLVIA, mindketten az MKCsBK tiszteletbeli tagjai, 1988 márc.30-án ünnepezték Torontóban családi körben 25. házassági évfordulójukat. Az ezüstlakodalmas párnak továbbra is erőt, egészséget, örömet és boldogságot kívánunk.

Ugyancsak gratulálunk SZEPESI SZANISZLÓ tb. bajtársunknak az EURÓPAI FRONTHARCOS KERESZT elnyeréséhez, melyet vit. MARTONFALVAY HUGÓ, az MHBK központi vezetője 1988 márc.30-án adományozott bajtársunknak. (SZ.SZ. 1988. VII.16.)

DOMOKOS MARIETTA B.Sc. (Winnipeg, Man. Kanada) DOMOKOS SÁNDOR a B.L. főszerkesztője és felesége leánya f.évi jun.hó 5-én a winniepegi Manitoba Egyetemen középiskolai tanári oklevelet nyert a földrajz és történelem szakon. Gratulálunk! Szerencsét, szép előrehaladást és sikereket kívánunk. (KGY)

Dr.vitéz SZENDI ZOLTÁN a Kent-i (Ohio, USA) Állami Egyetem tanársegédje, vitéz SZENDI JÓZSEF az MKCsBK központi vezetőség tagjának fia 1988 szeptembertől a Richmond-i (Virginia, USA) egyetemen fog tanítani. (v.Sz.J.1988.VII.13.) További előmenetelt, sikereket kívánunk.

ÍRÓI MUNKÁSSÁG

Több angolnyelvű novellája került közlésre DOMOKOS SÁNDOR főszerk. bs.-unknak. Többek között a "Prude University Calumet" (Ind.USA.,) kiadásában megjelenő "Skylark" irodalmi folyóirat közölte "LINK IN THE CHAIN" c. '56-os novelláját, míg a "Read me" (Everett, Wa.) a "MIRROR IMAGE" c. novelláját hozta, mely a szovjet-orosz hadifogságról szól.

Három elbeszélését a Hutton Publication kitüntetéssel jutalmazta. Az "Apostolship of Prayer" torontói (Ont. Kanada) vallásos magazin pedig "LESSON IN HUMILITY", továbbá A "STATUE"-t fogadta el közlésre. Gratulálunk! (KGY.)

ÚJRA ITTHON

SOÓS LAJOS volt cső.őrm. és felesége Margaret szerencsésen visszatértek Winnipegbe a szokásos téli tartózkodási helyükről Mesa-ból (AZ. USA.,). Lajos barátunk jó egészségnek örvend és a Mesa-ban szokásos sakk-partijait most a winniepegi könyvtárban folytatja szombat délutánonkint. (D.S.1988.VI.4.)

KINEVEZÉS

Vitéz JÓZSEF ÁRPÁD királyi herceg (Estoril, Portugália) a Vitézi Rend Főkapitánya a megboldogult vitéz SZAKÁLL ENDRE ausztráliai vitézi törzskapitány elhalálózása folytán bekövetkezett üresedés betöltésére vitéz RAGGAMBI FLOOK GUSZTÁV m.kir.szkv.századost bízta meg 1988 márc. 15.-i hatállyal a törzskapitányi teendők ellátásával. A végleges kinevezésre a Vitézi Szék aug.27.-ére tervezett teljes ülésén kerül sor. (N.U.1988.V.30.)

LÁTOGATÁS

SIMONTSITS L. ATTILA, volt. pc. hdgy.,tb.cső. (Brooklyn,OH.,USA.) a HARCUNK c. katonai fényképalbum társszerzője, THE LAST BATTLE FOR St. STEPHEN'S CROWN szerzője 1988.VII.2-án meglátogatta bajtársait Calgaryban. (KGY)

BETEGSÉG, FELGYÓGYULÁSOK

Vitéz BOROS JENŐ (Fort Lauderdale,FLA.,USA) bs-at betegsége hátráltatta az írásban,mert "az utóbbi időben ki és bejár a kórházba,de most már a javulás útján van." Küld 20.-dollárt a B.L.javára. "Kívánok Mindnyájatoknak erőt,tartós jó egészséget,hogy még nagyon sokáig tudjátok ezt a nagyon szép munkát végezni." (1988.V.29.)

KEREKES ALBERT (Hamilton,ONT.,Kanada) bs-ék átköltözködtek. A ház-cserével kapcsolatosan nagyon sok átalakítási munkája volt és van, a kerttel is sok munka volt. "Lassan rendbe leszünk -írja- csak most egy ideig nem sokat csinálhatok.Megemeltem magam,s a derekam és a vállam nagyon fáj, még az írás is nehezemre esik... Bajtársi összejevetelt se tudtam rendezni. Sajnos az idősebb bajtársak gyengék,betegesek,nehezen lehet összehozni őket. Nagyon örülök, hogy a kp.vez.bs. jól érezte magát az ausztráliai bajtársak között, akik jó példát mutatnak hosszú idő után is, hogy olyan szépen összetartanak." (1988.V.29.)

Vitéz BARANCHI TAMÁSKA ENDRE (Sarasota,FLA.,USA) bs-unknak 1984. XI.1-én mellébe érverést szabályozó un. pacemaker-t ültettek be (B.L. 1985/1.) mely az évek során szabályszerűen működött. F.évben,márc. 9-én a szívorvosi vizsgán a Röntgen felvétel azt mutatta, hogy bs.-unk "zsebórájának" egyik drótja el van törve. 18-án sikeresen átesett a műtéten.Négy nap múlva kivették a 18 kapcsot.Azóta jól érzi magát,úgy, mint azelőtt.Néhány hét múlva a testedzést is folytathatja,különösen az úszást,mely igen hiányzott. (vBTE 1988.IV.2.)

Dr.TAMÁS GYULA (Liverpool,NSW.,Ausztrália) Sydney-i csoportunk ügyvezetőjének balszemét 1988.II.7-én megoperálták.Szemlencséje elhályogosodott és azt egy plasztik lencsével próbálják a rohamosan nem látó szemét újra látóvá tenni.Az operáció sikerült.A szeme lassan gyógyul, de írásra még nem jó.Kedves felesége Babyka segítségével látja el az írást és olvasást. Írja:" még mindig nem értem meg egy jó szemüvegre. Ha ezt megkapom,úgy gondolom,hogy megint visszanyerem régi éneket." (Dr.T.Gy. 1988.VII.4.)

UTCZÁS MIHÁLY (Adelaide, s.a.,Ausztrália) csoportvezető bs-unk 1988 márc.elején sérvoperáción esett át szerencsésen. Teljes gyógyulását bizonyítja,hogy V.23-án feleségével három hónapos európai útra indultak. (U.M. 1988.V.27.)

BEREKALLY ISTVÁN (Adelaide,S.A.,Ausztrália) MHBK főcsop.vezető, tb. cső.bs-unk 1988.III.17-én erős mellkasfájdalmak,alapos vizsgálat után szívoperáción esett át.Három un.by-passt kapott.A műtét sikerült. V. 22-én már résztvett a vasárnapi misén. (U.M. 1988.V.27.)

DAJKA ISTVÁN bs-unk (Gaiberg, BRD.) túlesett az operáción. "Csak annyi van - írja -, hogy nem tudok azon a lábamon megállni. Jelenleg egy mankóval rovom az utakat.Remélem,hogy talán annak is eljön az ideje,amikor majd csak egy kis bottal sétálgathatok.Csak ez a letargiás apáthiám (hangulathiány) szűnne már meg.Az orvos mondja, hogy ez is

majd rendbe jön. Így az olvasással is hadilábon állok, s csak bele-be-
lenézek a könyvekbe, de az olvasáshoz nem jött meg a kedvem. (D.I.1988
IV.27.)

FADGYAS LÁSZLÓ (Corio, Vic., Ausztrália) a Geelong-i Grammar School
vívótanára írja, hogy: "... ebben az évben már annyi bajom volt a közs-
vénnyel, hogy csökkentenem kell a vívás oktatást. Sajnos a test már nem
olyan erős, mint a lélek és bármennyire is álltatom magam, már nem tudom
azt teljesíteni, amit teljesítettem 10-20 évvel ezelőtt. Le kell csök-
kentenem tanítványaim számát (jelenleg is még 90 körül van a számuk).
Fentiektől eltekintve jól vagyunk..." (1988.VII.25.)

Dr.v.JANI ISTVÁN (Concord, N.S.W. Ausztrália) MKCsBK csoport- MHBK fő-
csoportvezető két hónappal ezelőtt - egy leesés következtében először
izomproblémákkal kinlódott, majd a gerincoszlop és csigolyák kezelése
következett physio-therapia segítségével. A kellemetlen fájdalmakon, ál-
matlanságon, zsibbadáson talán a műtéti beavatkozás segítene, mely a be-
fogott idegeket kiszabadítaná és esetleg pótolná az elkopott, vagy ösz-
szenőtt csigolyákat is. (1988.VIII.13.)

JOBBULÁST, ERŐT, EGÉSZSÉGET ÉS TELJES FELGYÓGYULÁST KÍVÁNUNK
KEDVES MINDNYÁJUKNAK!

+ + +

HALOTTAINK

SZENTE LÁSZLÓ
(1938.évf.)

SZENTE LÁSZLÓ m.kir.csendőrszázados (1938.évfolyam) több hadikitün-
tetés tulajdonosa, a kolozsvári volt IX.ker.szamosújvári szárnyának pa-
rancsnoka Ausztráliában 1988.VII.18-án váratlanul elhunyt.

Esküjéhez híven teljesítette kötelességét, vitézül harcolt és életét becsülettel élte az utolsó napig. Bajtársai a Warners Bay-i r.k. templomban lelki üdvéért mondott gyászmisén búcsúztak Tőle.

A HADAK ÚTJÁN UJRA EGYÜTT LESZÜNK!

(Gyj. MKCsBK és MHBK. Magyar Élet 1988.VII.28.)

PÁSZTOR JÓZSEF m.kir.cső.főtörzsőrmester, a budapesti volt I.kerület állományában, az MKCsBK-nak, a Courtland-i csoportnak hűséges tagja, volt dohánytermelő, rövid szenvedés után Simcoe-ban (Ont.Kanada) 1988.V.24-én 82 éves korában csendesen elhunyt.

1906.II.27-én született Rakamazon (Szabolcs vm.). A Csendőrségnél Galgamácsán (Pest vm.) volt utóljára őrsparancsnok.

Nagyszámú közönség kísérte utolsó útjára, rokonok, barátok, ismerősök és cső.bajtársai, akik közös koszorút helyeztek koporsójára. Egy jó csendőrbajtárssal lettünk ismét kevesebben.

Gyászolják: felesége, egy leánya Kanadában és egy az Óhazában, négy unokája, három dédunokája és három testvére Kanadában és az Óhazában. (P.B.1988.VI.15.)

BURÁNYI GYÖRGY m.kir.cső. a szombathelyi volt III.ker.állományában, az MKCsBK Courtland-i csoportjának tagjahosszú betegség után Tillsonburg-ban 1987.IV.4-én 68 éves korában meghalt. A Courtland-i temetőbe temették.

Született Börcs községben (Győr vm.) 1919.III.5.-én.

Gyászolják: felesége, két fia, négy unokája, csendőr bajtársai és rokonai. (P.B. 1988.V.10.)

PÉTER BÁLINT (VALENTIN) m.kir.cső. a szombathelyi volt III.ker.állományában, a Courtland-i csoport tagja hosszú betegség után Simcoe-ban (Ont.,Kanada) 1988.IV.4-én 72 éves korában meghalt. Gazdálkodott, majd ácsmunkát végzett. A Delhi-i temetőben helyezték örök nyugovóra az egy évvel ezelőtt meghalt felesége mellé. Utolsó útjára csendőrbajtársai kísérték el és sírjára koszorút helyeztek.

Gyászolják: egy fia, egy leánya, három unokája, bajtársai és kiterjedt rokonsága Magyarországon. (P.B. 1988.V.10.)

TÓSZEGI BARNABÁS m.kir.csendőrőrmester a budapesti volt I.ker.állományában hosszú betegség után 1988.V.23-án Toronto-ban, (Ont.Kanada) a kórházban 76 éves korában meghalt.

1911.VII.31-én született, a Wychwood nevű öregotthonban feküdt már több, mint húsz éve.

V.25-én temették az öregotthon kápolnájából torontói bajtársai részvételével a r.kath.egyház szertartása szerint. Koporsója a csoport zászlójával volt letakarva. Tudomásunk szerint nincs hozzátartozója.

A gyászszertartást Ft.BÉKÉSI ISTVÁN S.J. tartotta. Elhamvasztották.

(Gyj., dr.Sz.S. 1988.VII.7.)

SIPOS LÁSZLÓ m.kir.cső.őrmester az MKCsBK wellandi csoportjának támogató tagja Wellandon (Ont.Kanada) a kórházban 1988.VI.21-én agyvérzésben, szélütésben 78 éves korában meghalt.

1910.V.18-án született Páli községben (Sopron vm.). Egy időben a gödöllői őrsön teljesített szolgálatot. 1957-ben vándorolt ki Kanadába. VI.23-án temette a r.kath.egyház szertartása szerint Ft. ERŐS SÁNDOR. Bajtársai kísérték utolsó útjára a wellandi temetőbe. (S.I.1988.VII.14.)

DOBÓ ISTVÁN m.kir.cső.törzsőrmester, a szegedi volt V.ker.állományában a II.oszt. (10 éves) Legénységi Szolgálati Jel, a Felvidéki és

az Erdélyi Emlékérmek tulajdonosa Makláron (Heves vm.) gyomorrákban 1987.VII.3-án meghalt.

Novaj-on (Borsod vm.) született 1910-ben.

A jv.tanfolyamot Budapesten végezte.A háború után Makláron telepedett le,ahol kertészkedett. A rózsát szerette egész életében,azt termelte, gondozta,azzal töltötte minden szabad idejét,miként ez Novaj-on,szülőfalujában szokás volt. Temetése - kívánságára - Novajon ment végbe. Holttestét koporsójában saját rózsáival borították be.

Nevéhez illően talpig becsületes,igaz magyar,őszinte jó bajtárs volt.

Gyászolják: özvegye DOBÓ ISTVÁNNÉ, fia ISTVÁN és leánya KATALIN, a család,barátok és bajtársai. (D.S. 1988.VII.22.)

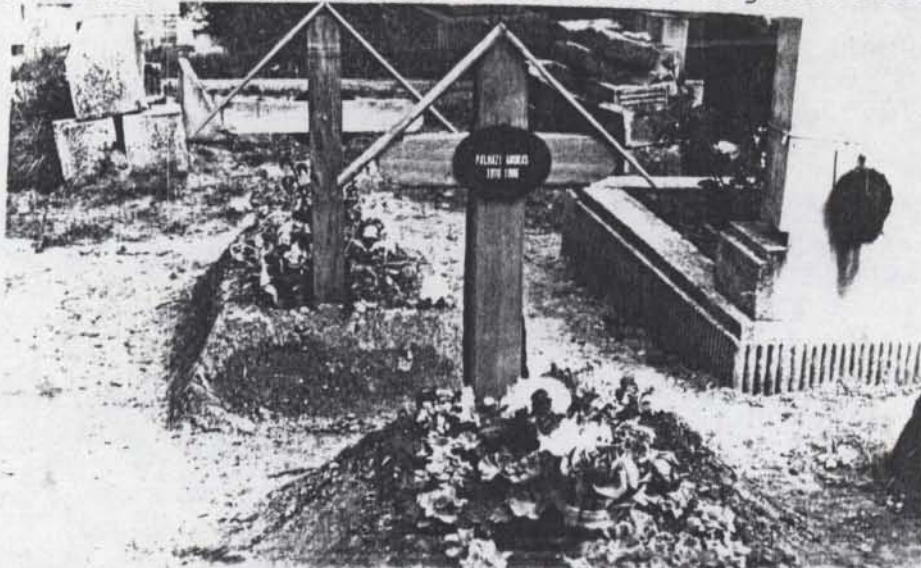
GÉRUS ISTVÁN m.kir.cső.őrmester az MKCsBK hamiltoni (Ont.,Kanada) csoportja nagyon értékes,segítő tagja,a helybeli Magyar Református Egyház negyven évig gondnoka 1988.V.10-én Hamiltonban 88 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Gödénházán (Szatmár vm.) született 1900-ban. 1921-ben vonult be a Csendőrséghez Nyiregyházára és 5 évet szolgált a Testületnél.

1929-ben vándorolt ki Kanadába,hol Saskatchewanban farmon dolgozott néhány évet.Később Hamiltonhoz közel farmot vásárolt,hol zöldségeket, veteményeket termelt.Egyike volt azoknak,akik a háború után érkezett bajtársakat szívesen fogadták és elhelyezkedésükben segítettek.

Temetése V.11-én ment végbe a Magyar Református Egyház templomában tartott istentisztelet után,ahol Nt.Dr.BAKSA CSABA lelkész búcsúztatta és magasszínvonalú megható beszédben ismertette bajtársunk egyházi és magyar munkásságát. A csoport nevében GÁL FERENC bs.vett tőle búcsút. A csoport 1953-ban fölszentelt zászlójával borított koporsóját az Egyháztanács öt tagja és KEREKES ALBERT csop.vezető vitték és helyezték örök nyugalomra a magyar közönség egyetemes részvéte mellett. Elhunyt bajtársunknak élő rokona, vagy hozzátartozója Kanadában nincs, temetését Nt.Dr.BAKSA CSABA lelkész rendezte. (K.A. 1988.V.29.)

PÁLHÁZI ANDRÁS m.kir.csendőrtörzsőrmester meghalt 1986.V.16-án

sírja Budapesten, Pest-szent-lőrinc-i XVIII.kerületi temetőben.
(Beküldte: v.POLGÁRI LÁSZLÓ) (B.L.1986/2.szám)

Vitéz SZAKÁLL ENDRE JÓZSEF O.A.M., m.kir.honvédszázados, a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje a hadidíszítmény a kardokkal a hadiszalagon, az I.osztályú Tűzkereszt négy sebesülési pánttal, kül- és belföldi háborús kitüntetések, az Order of Ausztrália, az MHBK Koronás Emlékkereszt és más kitüntetések és érmek tulajdonosa, az MHBK Victoria-i csoportjának alapítója, vezetője, majd ausztráliai földrészvezető, a Vitézi Rend ausztráliai törzskapitánya, a Souverain Szent László Társaság és Rend lovagkeresztes- a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség tiszteletbeli tagja, az Ausztráliai Vívószövetség főtitkára, majd elnöke, a Nemzetközi Vívószövetség (Ausztráliát egyedül képviselő) örökös tagja, az Ausztráliai Vívótanárok Szövetségének elnöke, a magyar emigráció egyik legszebben kitüntetett csapattisztje és kimagasló, példaadó egyénisége Melbourne-ban (Victoria, Ausztrália) hosszú betegség után 1988.III.15-én 71 éves korában elhunyt.

1917.IX.27-én született Szegeden. A Ludovika Akadémia elvégzése után 1939-ben hadnaggyá avatták. 1942-43-ban a 22.gy.ezred kötelékében résztvett a doni harcokban, majd 1944 végétől a Szent László hadosztályban szolgált mint vkb.százados a háború befejezéséig.

1949-ben Ausztráliába vándorolt ki és megalapította az MHBK Victoria-i csoportját, annak több évig vezetője, majd ausztráliai földrészvezető. 1972-ben vitézzé avatták és 1979-től működött, mint a Vitézi Rend ausztráliai törzskapitánya - haláláig.

Új hazájában nagy elismerést és tiszteletet szerzett a magyar névnek a vívósport kifejlesztése és nemzetközi színvonalra emelése terén. Klasszikus sportszellemben számos olimpiai versenyzőt nevelt, s mint az Ausztráliai Vívószövetség elnöke neki tulajdonítható, hogy 1979-ben először tartották meg a világbajnokságot ebben a sportágban Ausztráliában. Ezzel nyerte el az ORDER OF AUSTRALIA kitüntetést.

Temetése III.18-án a r.kath.egyház szertartása szerint a Manreza templomból ment végbe. Ft.VARGA PÉTER S.J. és HETYEY SÁNDOR az MHBK központi vezetőjének ausztráliai helyettese bucsúztatták. Ravatalát számtalan csokor, koszorú, a magyar egyesületek zászlói vették körül. 150 gyászoló bajtársa, barátja, régi tanítványa imádkozott érte és kísérelte a temetőbe. Közösségünket dr.BÁNSÁGI BÉLA, dr.SZENTANDRÁSSY ELEK, PÉTERFFY ZSOMBOR és számos bajtárs képviselte.

A sírnál vitéz FLOOK GUSZTÁV a Vitézi Rend ausztráliai törzskapitánya búcsúzott Tőle az alábbi szavakkal: ... " vitéz SZAKÁLL ENDRE elhűséggel és önzetlen munkásságával kiérdemelte nemcsak rendtársai, hanem az egész magyar emigráns közösség és ausztrál barátai osztatlan szeretetét és megbecsülését. Utolsó leheletéig hű maradt katonaeszküjéhez: A Hazáért mindhalálig! "

A Himnusz hangjai mellett eresztették koporsóját a sírba és elhangzott Neki mégegyszer, utóljára a takarodó...

Gyászolják: családjá, bajtársai, barátai, mindenki, aki csak ismerte és a magyar emigráció.

" HŐSI EMLÉKÉT SZERETETTEL ÉS KEGYELETTel MEGŐRÍZZÜK! "

Nyugodjék Krisztus békéjében.

Az ausztrál és magyar egyesületek, bajtársai, barátai, tisztelői virág/koszorúmegváltásait a Vitézi Rend victoriai székkapitánya nyugtázta köszönettel.

(Ausztráliai Magyarság 1988. április hó.)

NYERGES BOGNÁR LAJOS m.kir.honvédszázados türelemmel viselt betegsége után 1988.VII.7-én Torontóban (Ont.,Kanada) elhunyt.

1957-ben vándorolt ki családjával Kanadába,hol először Winnipegben (Man.,) telepedtek le,hol a General Hospital alkalmazottjaként több évig dolgozott. Innen Torontoba költöztek.

Gyászolják: leánya,NYERGES-BOGNÁR JUDIT, férjezett HARASZTI TAMÁSNÉ, veje HARASZTI TAMÁS,unokái,kiterjedt rokonsága és bajtársai.(K.M. Gyászjelentés 1988.VII.23.)

Főtiszteletű GYÖRGY ÁRPÁD református püspök,az Amerikai Magyar Református Egyesületnek ny.elnöke, Szent László és Árpád rendi lovag, a Sarasota és környéke magyarság több éven át lelki gondozója Port Charlotte-i lakásán 1988.VII.1-én 88 éves korában hirtelen elhunyt.

5-én temették hívei,barátai és bajtársai részvéte mellett. Az egyházi szertartást Nt.SZŐKE ISTVÁN lakeland-i ref.lelkész végezte. (B.H. 1988/2.szám)

Dr. SZENT-IVÁNY JÓZSEF, A.M., az Ausztrál Érdemrend és más kitüntetések tulajdonosa,entomológus,a londoni (Anglia) és a Dél ausztrália-i Királyi Entomológiai Társaság tagja,a rovarosan nemzetközileg elismert szakértője,az ausztráliai magyar emigráció kiváló tagja Adelaide-ben (S.A.,Ausztrália) 1988.VI.8-án 78 éves korában csendesen elhunyt.

Budapesten született 1910.XI.3-án ősi magyar felvidéki családból. Apja Prágában a parlamentben képviselte a magyar kisebbséget. Bécsben és Budapesten tanult,utóbb biológiát.Öt nyelven beszélt.A háború után Németországból Új-Guinea-ba vándorolt ki és ott,mint főentomológus dolgozott. 1966-ban családjával Adelaide-be költözött,hol a magyar egyház presbitere és hűséges tagja volt. Az Adelaide-i Magyar Református és Evangélikus egyház templomát megtöltő magyarok előtt gyászistentisztelet keretében búcsúztatta VARGA MIHÁLY gondnok.

Gyászolják: özvegye született LAKATOS MÁRIA LUJZA, leánya ILDIKÓ, veje PÉTER,unokái,otthoni rokonai,barátai és az emigráns magyarság. (Magyar Élet, 1988.VI.30.)

SULLER JÁNOS (Hamilton, Ont.,Kanada) a Szent István r.k.egyházközség,a Szent Név Társulat régi tagja,a helybeli magyarság megtisztelt és Közösségünk tiszteltbeli tagja, a helybeli Szent József kórházban asztmában hosszú szenvedés után 1988.VI.29-én 84 éves korában meghalt.

1904.III.18-án Rakamazon (Szabolcs vm.) született. 1930-ban vándorolt ki feleségével együtt Kanadába. Hamiltonban telepedtek le, hol dolgozott nyugdíjaztatásáig. A II.Világháború után Európából érkező bajtársainknak lelkes segítője, néhai SEREGÉLYES MÁRTON főtörm.,csop. vezető testvérbátyja,közösségi munkánk készséges támogatója volt. 1979-ben tartották aranylakodalmukat, mikor is a helybeli magyarság öt és feleségét jókívánságaival vette körül.

Temetése VI.2-án ment végbe a r.k.egyház szertartása szerint. A szentmisét és szentbeszédet Ft.KISS LAJOS,a búcsúztatót a Szent Név Társulat nevében GÖMBÖS GYULA mondotta. Csoportunk részvétét KERÉKES ALBERT csop.vezető fejezte ki.

Gyászolják: felesége özv.SULLER JÁNOSNÉ, született PIRINT MARGARET, leánya MÁRIA,férjezett SÁFRÁNYOS ISTVÁNNÉ, veje,unokái,dédunokái,továbbá testvérei Magyarországon,valamint kiterjedt rokonsága,barátai és bajtársai. (K.A. 1988.VIII.7.)

VÁRNAGY ISTVÁNNÉ m.kir.csendőrőrmester özvegye született NYIRI PIROSKA hosszú,súlyos betegség után Calgary-ban (Alberta,Kanada)

1988.VI.16-án 63 éves korában meghalt.Nagyszöllösön (Ugocsa vm.) született 1924.VIII.8-án, ahol megismerkedett a helyi őrsön szolgálatot teljesítő VÁRNAGY ISTVÁN őrm.-rel, kinek 1944-ben felesége lett.

Ura 1947-ben jött haza orosz hadifogságból, mely után a népbíróság ítélte el 15 évre. 1956-ban szabadult, s 1957-ben kivándoroltak Kanadába és Calgary-ban telepedtek le.

Temette VI.23-án Nt.GÖNDÖCZ KÁLMÁN lelkipásztor a Kálvin Magyar Református Egyház templomából Ft. HORVÁTH MIKLÓS segédletével nagyszámú barát és bajtársak részvételével.

Férje mellé helyezték örök nyugovóra.

Vitéz KONCZ ANTAL volt m.kir.testőr, közjegyző, az MKCsBK tiszteletbeli tagja, a Koncz General Agency alapítója a Nyugdíjas Körnek díszelnöke, minden igaz magyar ügy lelkes támogatója 1988.VII.5-én Hamiltonban (Ont.Kanada) életének 92. évében meghalt.

A helybeli Szent István r.k.templomban tartott gyászszertartás után búcsúztatta Ft.FÜLÖP JÓZSEF plébános, valamint JORDÁN JÓZSEF a Szent Név Társulattól, továbbá Nt.Dr.BAKSA CSABA ref.lelkipásztor. A helybeli r.k.temetőben helyezték örök nyugalomra.

Gyászolják: fiai, leánya, családjaik, kiterjedt rokonsága, barátai, bajtársai. (Gyj., K.Magyarság 1988.VII.16.)

MÁTÉ JÁNOSNÉ, MÁTÉ JÁNOS volt m.kir.csendőr vizsgázott törzsőrmester családjának élő, odaadó jó felesége Niagara Falls-on (Ont., Kanada) 1988.IV.18-án szívrohamban, szenvedés nélkül 73 éves korában csendesen elhunyt.

Nagytestényben (Pest vm.) született. Iskoláit Debrecenben végezte, hol kézimunkatanítói oklevelet szerzett, majd kereskedelmi érettségit tett.

1965-ben jött Kanadába. Évekig vezette a Welland-i Ref. Egyház Kézimunka Kör-ét, majd a St.Catharines-i Magyar Egyesület női varró és kézimunka csoportját.

Gyászolják: ura, fia, leánya és családjaik, barátok s a bajtársak. (M.J. 1988.VI.24.)

STIRLING GYÖRGYNÉ született TAMÁSY ANNA STIRLING GYÖRGY író, publicista felesége, hosszú súlyos betegség után boldog házasságának huszonötödik, életének ötvenedik évében sorsával megbékélt erős lelke 1988.VI.30-án visszaszállt Teremtőjéhez.

Gyászolják: férje, fia TAMÁS, valamint kiterjedt rokonsága Magyarországon és a bajtársak. (K.M.V. 1988.VII.17.)

Elhunyt Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, Barátainknak adjon a Mindenható békességes pihenést, lelküknek örök üdvösséget.

A Gyászoló Családnak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

+ + +

III BESZÁMOLÓK

A BAJTÁRSI ÉS IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBŐL AUSZTRÁLIA

SYDNEY (N.S.W.) 1988.V.22-én, Pünkösöd vasárnapján tartotta meg a csop.hagyományos Csenedőrnapiját. Zászlójuk alatt vettek részt a magyar szentmisén, melyet Ft.FAZOKAS BÉLA O.S.B. mutatott be és emlékezett meg szentbeszédében Testületünkről, a magyar csendőrökről. Imájába foglalta hőseinket, mártírjainkat, elhunyt bajtársainkat a résztvevőkkel együtt imádkozva. Az olvasmányt dr.v. JANI ISTVÁN OAM és KOLTAY IMRE bs.olvasta fel. A szentmise végén, a magyar Himnusz éneklése közben fölemelő volt látni a csoport földighajtott zászlóját négy kitüntetéseit viselő csendőr között SZÉLPÁL ANTAL zászlóőr kezében.

A szentmise után a csoport tagjai és vendégeik a Magyar Központ Erdélyi szobájában gyülekeztek, kiket dr.TAMÁS GYULA ügyvezető fogadott. Jellegzetesen nemzetivé tette a Csenedőrnapiját a magyar emigrációs szervezetek vezetőinek részvétele. Ott voltak Ft.FAZOKAS BÉLA az egyházközség számos kiemelkedő vezetőjével, vitéz KALÁNDY IMRE a Vitézi Rend székkapitánya, GOÓR GYÖRGY az MHBK főcsop.vezetőjének helyettese, tb.cső., pénztárosa DOROGI JÁNOS tb.cső., PETRI BÉLÁNÉ a Magyar Nők Szövetségének elnöknője, vitéz BÁNYAI LÁSZLÓ és felesége a Magyar Szabadságharcosok képviselőjében. GOÓR GYÖRGY a Magyar Cserkészcsapatok Fenntartó Testületét mint annak elnöke ugyancsak képviselte.

A szépen elkészített asztalokkal szemben volt felállítva a csoport zászlója, valamint a Szuverén Szent László Társaság és Rend Árpád címeres piros-fehér zászlója. A megemlékezést dr.v.JANI ISTVÁN csoportvezető tartotta, melynek keretében felolvasta a központi vezető Csenedőrnapi üzenetét. Ezt követően GOÓR GYÖRGY KCSL a Szent László Társaság és Rend helybeli széktartója a Rend lovagjává avatta sok sok évi a magyarságnak tett szolgálataiért MADARASI SÁNDOR bs-unkat, a csillagkereszt átadásával. A jelenlevők aláírásokkal ellátott üdvözlő kártyát küldtek BOGSÁNYI JÓZSEF ezds.úrnak (Canberra, A.C.T.), aki súlyos operáción esett át szerencsésen és jul.hó 5-én fogja betölteni 90. évét.

A szép összejövétel megrendezése dr. TAMÁS GYULA ügyvezető bs.érdeme, akit néhány hónappal ezelőtt sikeresen végrehajtott szem-műtét nehézségein felesége segítette át, kinek külön köszönet ezen bajtársi szolgálatért. A háziak a vendégekkel - 53-an - a késő délutáni órákig maradtak együtt a szokás szerint elbeszélgetve és földidézve a mult soha ki nem meríthető kellemes szép emlékeit. (Dr.v.J.I.1988.V.23.)

HŐSÖK NAPJA SYDNEY-ben.

1988.VII.3-án tartotta meg az N.S.W-i Magyar Szövetség a HŐSÖK NAPJÁT az MHBK rendezésében. A d.e-i r.k.szentmisét Ft.FAZOKAS BÉLA O.S.B. mondotta és tartott szentbeszédet. Innen az egyesületek tagjai zászlóik alatt a Rookwood-i magyar temetőbe vonultak és állottak föl a Hősök Keresztje előtt. A közös koszorút VASS SÁNDOR a Szövetség alelnöke helyezte el és rövid beszéd kíséretében buzdítván hősiesség helytállásra. "Nem mindenki adja és adhatja életét - mondta - vannak, akik élik ezt az áldozatos életet. Otthon harcolnak idegen hatalom megszállásával, utódállamok ellenségeskedéseivel. Bizonyos fokú hősiesség kell ahhoz is - fejezte be beszédét a szónok - akik szabad földön ugyan, de küzde-

nek a kényelem, a közönyösség, a megnemértés ellen, hogy megtartsák családjuk számára nyelvünket és tradícionkat..."

A temetői megemlékezés a magyar Himnusz közös eléneklésével ért véget.

A délutáni műsoros ünnepélyt a Magyar Központ nagytermében tartották meg, hol az egyesületi zászlók az örökmécses elé vonultak.

VASS SÁNDOR alelnök megnyitó szavai után az ünnepi beszédet SOÓS MIKLÓS mondotta. Mély értelmű gondolatokkal és gyakorlati meglátásokkal telített beszédét az alábbi szavakkal fejezte be: " Önts hitet a gyermekedbe, hogy elfogadja, megértse és higgye a hősi fogalom értékét, annak fontosságát!" FARKAS ANDRÁS zenész és dalművész magyar irredenta és katonadalokat adott elő nagy sikerrel, zongorán kísérve saját ének-számait. PÉCSKAY MÁRTON Marton Pál: "Égi ítélőszék" c. drámai erejű költeményét szavalta el lelketrázó hatással. Befejező számként a Sydney-i Magyar Cserkészcsapatok kórusa a Szózatot adta elő. Az ünnepély a zászlók elvonulásával ért véget. Műsorvezető volt GOÓR GYÖRGY a cserkészcsapatok Fenntartó Bizottságának elnöke, tb.cső.
(Magyar Élet 1988.VII.14.)

MELBOURNE (Victoria) Csendőrnapi I.rész.

A csoport 1988.I.11-én tartotta meg ünnepélyes Csendőrnapiját SZÁDAY BÉLA-ék vendégszerető házában a magyar egyházak szeretett papjai, a bajtársi vezetők, a bajtársak és hozzátartozóik, valamint meghívott vendégeik társaságában. A műsor második részéről a beszámolót a B.L. 1988/1. szám hozta a 11-13. oldalon.

PÉTERFFY ZSOMBOR csop.vezető üdvözlése után fölkererte dr.BÁNSÁGI BÉLA bs-at, hogy köszöntse évfolyamtársát dr.KISS GYULA központi vezetőt, akit dr.BÁNSÁGI az alábbi "88-as gondolatok"-kal üdvözölt:

" Kedves Bajtársak és Vendégeink!

Testületünk alapításának 107-ik évfordulója számunkra még jeletősebb lett azzal, hogy szeretett Központi Vezetőnk bennünket látogatásával kitüntetett. Örömmel üdvözljük Öt körünkben. Nekem személy szerint különösebben jelentős ez az alkalom, mert én Öt '38 dec. óta nem láttam. Az avatás után tanfolyamunk szétszéledt és néhány heti szabadság után mindenki bevonult a beosztásába. Kedves Gyuszi, örömmel látlak itt, remélem a Gondviselés még sokáig megtart Téged erőben és egészségben, hogy a Közösségünk érdekében még sokáig az élen lehessél. Jelszavunk ma is az, ami minket a szolgálatban vezérelt. Bár már sok bajtársunk fentről vigyáz ránk...Kérjük a mindenhatót, bennünket jó egészségben megtartva, adjon alkalmat arra, hogy még hosszú évekig összejöhessünk ezen a napon, megerősödve jelszavunk időtálló értékében: Híven, Becsülettel, Vitézül! Központi Vezetőnkhez még az a kérelmünk, hogy adja át a nagy víz másik oldalán élő bajtársainknak szívből jövő üdvözlőteinket. Hálás köszönetünk a SZÁDAY családnak, hogy elvállalták az idejüket "tatárjárás"t. Befejezésül sok erőt egészséget kívánva minden bajtársunknak és kedves vendégeinknek, a viszontlátásra 1989-ben! "

Az üdvözlő beszédet baráti öleléssel köszönte meg a vendég bajtárs, mely fölelevenítette a közös emlékeket. Az 50 évet áthidaló régi bajtársi érzés lett újra urrá az idő és távolság elválasztó adottságain.

Ezután a csop.vezető fölkererte NAGY GYULÁNÉ NAGY GYULA őrm.feleségét, csendőrrasszonyt Kiss Menyhért: "MAGYAR MIATYÁNK"-ja elszavalására.

KISS MENYHÉRT

MAGYAR MIATYÁNK.

Ki kergeted az üstököst az űrben,
S kantárt dobsz napra,holdra,csillagokra,
Hogy a végtelen mindenségen által
Dicsőségedet hirdessék lobogva!
Isten! Kinek ezer év egy lehelet
És gonddal állsz egy csepp árvácska mellett,
Kit szégyen,gyalázat és jaj takar,
Hozzád sóhajt a haldokló magyar.
Hozzád,aki akarod,hogy szenvedjen,
De irgalmad s kegyelmed véghetetlen,
Miatyánk, ki vagy a mennyekben:

Mindég tiszteltünk. Meotiszi sásban
Reggel, ha fehér lovat áldozánk,
Hadúrnak,tűznek,erőnek,szólítottunk,
Mikor Turán volt őshazánk.
Aztán Krisztusnak hívtunk
És keresztet vértünk tengere mosta szüntelen.
Mi istenünkhöz,hitünkhöz,templomunkhoz
Soha nem voltunk hűtelen.
Óh, mekkorát zuhantunk,
S jajainkra a pokol ezer ördöge nevet.
Megmentett Nyugat ásta meg a sírunk
Mégis, szenteltesse meg a Te neved!

Te fészket raksz a fürjnek és a sasnak,
Egy-egy galy selymes rejtett végén
És három millió magyarnak
Nincs fejét hova hajtsa békén.
Sátánok által reánk szőtt hálót
Uram! Ugy-e hogy ketté vágod?
Hogy jöjjön el a Te országod:

Ki becsületes, harcos és erős volt,
Zászlót nem árult, esküt nem szegett,
Tűzz cserfalombos koszorút fejére,
Úzz el egéről, vihart, felleget.
Úgy békül meg,
Ha saját barázdáján nő aranykalász,
Vadrózsa, tövis,
Úgy lesz való a béke édes álma,
Miként a mennyben,úgy a földön is!

Lázárokként nyomorban tespedünk
Föler-e Hozzád ajkunk jajszava?
Idegenek habzsolják javainkat,
Miénk a Rablánc, övök a haza.
E sáskarajt hesseged el tőlünk,
Haragod bennünk oly borzalmasan büntet,
A magyar föld a magyarnak teremjen!
S add meg mindennap a kenyérünket.

Ha Pozsonyban magyarul énekelnek,
Kassán magyarul zeng a nagyharang,
S a Cenktetőn, a segesvári síkon
Mozdul a kar s megpendül a lant,
Ha Bácska, Bánát gyönyörű rónaságán
A gúnyhatárfák szégyenülve dőlnek,
Akkor szívünkre vonjuk a világot
S megbocsájtunk az ellenünk vétkezőknek!

Uram! A szégyenpadról vonj le minket.
S a szenvedés kapuját tedd be.
Ábrándok, álmok lidércfényét oltsd ki,
És ne vígy minket a kísértésbe:
Szánd meg jó népünk.
Véres hátán ne csattogjon az ostor.
A húsvéti hallelujára vágyunk,
És szabadíts meg a gonosztól!

Atyám! Ki a bolygók útját kiméred
Harmatcseppedtől virul a ciklámen
Add vissza régi szép magyar hazánkat,
Most és mindörökké. ÁMEN.

+ + +

A hibátlanul elmondott és mély érzéssel előadott fenti megrázó verset a bajtársak és vendégeik lelkesen megtapsolták.
Ezután a központi vezető bajtárs tájékoztatta a megjelenteket a kanadai helyzetről. (P.Zs.1988.V.15.)

+ + +

DÉL - AMERIKA

BUENOS AIRES (Argentina) 1988.V.29-én,május utolsó vasárnapján rendezte meg az MHBK főcsoportja a Hősöknapját a temetőben állított bajtársi emlékmű előtt. Testületünket több cső.bs. képviselte.

A volt m.kir.Csendőrség nevében szép koszorút helyezett el a Hősök Fala elé Dr. KASSAI JÓZSEF bs. és ÁNGYÁN BÉLA tb.cső.bs.-
(i.B.A. 1988.VI.17.)

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

GLEN COVE, (New York,USA) Vitéz MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője 1988.IV.7-én kelt 2.számú Körlevelében közli a bajtársakkal többek között a HADAK ÚTJÁN és a BAJTÁRSI HÍRADÓ Münchenből (BRD.) Torontoba (Ont.Kanada) való áthelyezésével kapcsolatos alábbi előkészületeket:

- 1./ A Hadak Útján együtt a Bajtársi Híradóval két-havonta,Torontóban fog megjelenni.
- 2./ Nagysága kb. 8 1/2 x 11 inches lesz, 20-24 oldalszámmal. A betűk nagysága nagyobb lesz, hogy könnyebben lehessen olvasni.
- 3./ A címlapon a HU ismert fejléce fog dominálni a kisebb Bajtársi Híradó felett.
- 4./ A HU szelleme és nívója, mint eddig. A Bajtársi Híradó részben szöveg - több,mint eddig - és közérdekű fényképek kb. tíz lapenként.
- 5./ A Szerkesztő Bizottság elnöke BORBÁS KÁROLY, kinek van többszörös lapszerkesztői gyakorlata.
- 6./ A Szerkesztő Bizottság tagjai v. Koltaváry Dénes (vagy megbízottja, dr.v. Ormay József, dr. Berzy József és Fáy István. A központi vezető helyi megbízottja Koroknay Imre.
- 7./ Szerkesztő tanácsadó és tiszteletbeli főszerkesztő Apostaghy Endre,kinek ezúttal is szeretné a bajtársak háláját és köszönetét tolmácsolni kiváló munkásságáért a HU szerkesztésével és nívójának fönntartásával kapcsolatban.
- 8./ A postázást az USA-ból tervezik lebonyolítani, melyhez a személyeket már biztosították.
- 9./ A nyomás Vörösváry István modern nyomdájában történne. Közös meglátogatták a nyomdát és meg is állapodtak, természetesen feltevé, hogy a Vezetői Értekezlet mindezt jóvá is hagyja.

A terv az, hogy az utolsó Európában megjelenő szám a július-augusztusi, míg az első kanadai a szeptember-októberi lenne.

Kéri bajtársainkat, hogy támogassák erkölcsileg és anyagilag ezt az erős erő kifejtést, kérnek cikkeket, beszámolókat, bajtársi híreket, fényképeket és anyagi támogatást a következő címre:

BORBÁS B. KÁROLY
186 Stephen Drive, No. 412,
TORONTO, Ont., M8Y 3N6
CANADA

GARFIELD (N.J.) A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG Nagytanácsa május havi körlevelében számolt be évi munkájáról az alábbiakban:

Az új generáció nevelését célzó törekvéseik változatlanok. A cserkészlet nem öncélú. A cserkésznevelés, a vezetőképzés továbbra is a teljes magyar társadalmat szolgálja. KÖNYVKIADÁSUK immár a 45. kötetnél tart. Példányszám jóval a százezer felett. A cserkész és ifjúsági műveken kívül számos néprajzzal (pl. a csángók) és korproblémákkal foglalkozó könyvet is adtak ki. Az ÖREGCSERKÉSZEK feladata, hogy az észak-amerikai tudományos intézeteket és egyetemi könyvtárakat jó és tárgyilagos könyvekkel lássák el.

A külföldi magyar iskolák többségét a Cserkészlet tartja fenn!

A nívós cserkészmunkához feltétel az alapos magyar tudás. Nyári iskoláikban a létszám évről-évre emelkedik. Ez a program első sorban a szórványmagyarságot, a nem-cserkész ifjúságot szolgálja. A vezetői csereakció célja: egymás gondjait az egész világot átfogóan ismerő, az egymást segíteni akaró nemzedék nevelése, az egyetemes magyarság és cserkészletünk számára.

Ehhez kérik ebben az esztendőben is a szíves támogatást.

+ + +

1988.X.22-én a Garfield-i cserkészházban nyílik meg a MÁSODIK MAGYAR CSERKÉSZ - FOTOKIÁLLÍTÁS és két hétig marad nyitva.

Témák: A cserkészélet bemutatása. A magyar néprajz és népelet képei. Szervezője: DEÁK FERENC fotóművész.

+ + +

A Magyar Cserkészszövetség pályázatot hirdetett 24 éven alúliak részére a következő címmel: " A magyar ifjúság küldetése Nyugaton."

Az 1988.VI.2-án kelt 162.sz. Sajtótájékoztató szerint a bíráló bizottság döntése:

Első helyezettek holtversenyben: KOVÁCS BEÁTA (Washington, D.C.USA) és LAJTAVÁRY ENDRÉNÉ sz. BENEDEK ZSUZSANNA (Buenos Aires, Argentina.) Jutalmuk fejenként 500.- US dollár.

Második: SZÉPVÖLGYI ROBERTA (München, Ny. Németország). Jutalma: 300.- US dollár,

Harmadik: TÁRLÓS LÁSZLÓ (Caracas, Venezuela). Jutalma: 200.-US dollár.

A díjnyertes munkák mind magas színvonalúak voltak. A nyertesek nívósan írtak magyarul, annak ellenére, hogy zömük másodgenerációs, idegenben született magyar.

+ + +

KANADA

TORONTO, (Ont.,) Az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. templomban 1988. II.28-án 11:15-kor imádkoztak a csoport tagjai hőseinkért és elhunyt bajtársainkért és a szentmise keretében emlékeztek meg a Csendőrnapról. Ugyanezen a napon a csoport több tagja hozzátartozóikkal együtt is-tentiszteleten vettek részt az Első Magyar Református Egyház templomában (439 Vaughan Road). Nt. TURCHÁNYI SÁNDOR lelkipásztor imádkozott hősi halott és mártírjainkért a Testület alapításának 107.évfordulóján. (Tájékoztató)

1988.III.26-án este, az Árpádházi Szent Erzsébet r.k.egyházközség kulturtermében tartotta meg az MHBK helyi csoportja tánccal egybekötött hagyományos bajtársi vacsoráját. A vacsora vendégei voltak v. MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője (Glen Cove, N.Y.,USA), v.ANDAHÁZI GÉZA Cleveland-i (USA), v.DETRE GYULA kanadai (Montreal,QUE.) fő-csop.vezetők, több csoportvezető, bajtársak. Mint minden évben, az idén is szép számmal vettek részt az MKCsBK torontoi csoportjának tagjai, akik rendszeresen vendégei a találkozóknak.

A vacsora Ft. JASHKO BALÁZS plébános asztali áldásával kezdődött. Az emelkedett hangulathoz hozzájárult a kitűnő vacsora, amit a nagyszerű háziasszonyok készítettek és nem utólsó sorban a hangulatos zene.

A kitűnően sikerült vacsora előkészítése és levezetése a rendezőség és BORBÁS KÁROLY csoportvezető érdeme. (K.M. 1988.IV.9.)

- . - . -

1988.V.29-én, Hősök Vasárnapján rendezte meg az MHBK helybeli csoportja a Kanadai Magyarok Szövetségébe tömörült egyházak és társadalmi egyesületek közreműködésével s Kanadai Magyar Kulturközpont Árpád termében a Magyar Hősök Emlékünnepélyét. Ünnepi beszédet mondott vitéz MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője. 350 fős hallgatóság előtt a cserkészek és a magyar iskola részvételével összeállított gazdag műsor második felében került sor az ünnepi beszédre, mely többek között az alábbiakat tartalmazta:

" ... a hős csatában nem halt meg a honvéd, csak elesett, mert családja, rokonai, ismerősei, barátai, bajtársai előtt él. Nem felejtették el őt annak ellenére, hogy a jelen, az orosz megszállásával támogatott politikai rendszer nem hajlandó megadni elesett honfitársainknak a nekik kijáró megbecsülést és végtisztességet. Ma még mindig a pártpolitika szemüvegén keresztül nézi az egypárt rendszer alapján álló államvezetés a közelmúlt eseményeit és hősi kiállásait. Az otthoni magyar történészek nem hajlandók megérteni, - vagy nem merik megérteni - hogy a második világháború szerves folytatása az elsőnek és a két háború közötti húsz esztendő nem lehet elszigetelten nézni, tanulmányozni és ítélni... "

Az elhangzott beszéd fölállva tapsolta meg a hallgatóság, majd az előcsarnokban gyülekeztek, ahol 18 egyesület képviselői helyezték el a kegyelet virágait a Hősök márványtáblája alá. Az MKCsBK koszorúját Dr.SZALONTAI SÁNDOR csop.vezető és KISS KÁROLY tették le.

Kürtszó után a közönség együtt énekelte el a magyar Himnuszt. Az ünnepség megrendezése az MHBK torontoi csoport vezetőjének BORBÁS KÁROLY-nak és bajtársainak érdeme. (B.K. 1988.V.31.)

+ + +

CALGARY (Alberta) Az MHBK helybeli csoportja 1988.V.24-én a Kanadai Magyar Kulturközpont tanácstermében tartotta meg tisztújító évi közgyűlését. A gyűlést DÁNIEL JÁNOS csop.vez.nyitotta meg.

Az évi elszámolás elfogadása után a lelépő vezetőségnek és bálbizottságnak eredményes, sikeres munkájukért a csoportvezető mondott köszönetet, melyet a közgyűlés egyhangú elismeréssel hagyott jóvá. Az alábbi új vezetőséget választották meg az elkövetkezendő két esztendőre:

Csoportvezető / elnök: DÁNIEL JÁNOS (ujraválasztva)
helyettes / alelnök: VARGA LÁSZLÓ, titkár: SEIBERT ALBERT,

pénztáros: ifj.VARGA ISTVÁN, 1989-es báli főrendező: TÓTH LÁSZLÓ,
ellenőrök: TÓTH LAJOS, VIDA ISTVÁN (Csop.vez.h.1988.VII.7.)

Az új vezetőségnek szerencsét és sikert kívánunk! (Szerk.)

+ + +

Az EGYHÁZAK, EGYESÜLETEK ÉS BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGEK A Souverain Szent László Társaság (1861) rendezésében tartották meg a HŐSÖKNAPJÁT 1988. V.28-án. Az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. templomban este 6 órakor tartott ünnepélyes szentmise, szentbeszéd, az új Szent László tagok felavatása, majd végül a Himnusz eléneklése után a HŐSIEMLEKHEZ vonultak, hol a közösség közös koszorúját dr.FÜRY LAJOS (Sarasota, FLA.USA) író, tb.cső. helyezte el. A szertartást bajtársi vacsora követte.

Az üdvözlések elhangzása után dr.FÜRY bs.mondott ünnepi beszédet. Megemlékezett hőseinkről és magyar mivoltunkról, szavai gazdagabbá és magyarabbá tették ezt a fontos magyar ünnepélyt.

Másnap 11 órakor a Kálvin Magyar Református templomban a bajtársi közösségek képviselői istentiszteleten vettek részt. Ígét hirdetett Nt. GÖNDÖCZ KÁLMÁN ref.lelkipásztor. A közösség koszorúját a HŐSÖK EMLÉKTÁBLÁJÁRA dr.FÜRY bs-unk tette le. A hagyományos megemlékezés a Himnusz eléneklésével ért véget. (Csop.vez.h. 1988.VII.7.)

+ + +

Az MHBK. MKCsBK, MSzV és a VITÉZI REND bajtársai Közös rendezésben tartották meg évi BAR B-Q néven együttes piknikjüket a Kanadai Magyar Kulturközpont területén 1988.VIII.7-én 1 órakor. A tábori misét a Himnusz eléneklése követte. Ezután kezdetét vette a finom "lacipecsenye" elfogyasztása, melyet KARANCZ JÁNOS és FAZEKAS LAJOS bs-ak sütöttek fáradthatatlanul. A hangulatról KIRÁLY ISTVÁN és id.HARCSA GYULA bs-ak gondoskodtak harmonikával, illetve gitárral. Az előkészítés és levezetés munkáját a rendező bizottság és élén DÁNIEL JÁNOS MHBK csop.vezető látták el. A bajtársak és vendégeik a késő délutáni órákig szórakoztak kellemes hangulatban. (KGY)

+ + +

IV.

A MAGYARÉLET

EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEI AUSZTRÁLIA

CANBERRA (A.C.T.) N.CEAUSESCU Románia diktátora és felesége 1988. IV.11-én hivatalos látogatásra Ausztrália fővárosába érkeztek. A kormány érkezésüket gondosan titkolta. Ennek ellenére ápr.10-én este SYDNEY-ben, a román konszulátus előtt - valószínűleg első esetként - MAGYAROK ÉS ROMÁNOK ellenük együtt tüntettek. A gyertyafényes esti tüntetésen az esős idő ellenére is szépszámú közönség jött össze. A románok létszáma meghaladta a magyarokét.

Másnap, CANBERRÁ-ban a parlament előtt 12 órára hirdetett tüntetés táblákkal és felíratokkal, ha nem is mutatott nagy tömeget az óriási térségen, mégis széles frontot tudott elfoglalni a rendezőség által felállított útelzáró barrikádok mögött. Csatlakoztak a Sydney-ek, akik

szépen megfértek egymás mellett felírástos tábláik mögött a román szervezetek tagjaival. Felszólaltak Mr. W.MALEY, az ausztrál honvédelmi akadémia tanára és Mr.BILL FEARON t.rep.tiszt, akik figyelmeztették honfitársaikat a bolsevista diktatura veszélyeire. Utánuk a Bihar vm-i születésű Ft. NIKOLAE IUHOS, a román csoport pópája beszélt, majd magyarárol örömet fejezve ki, hogy mint ausztrál állampolgárok együtt kérhetik a jogokat, mind a románok, mind a magyarok részére. A beszédet hangszórók közvetítették. A riporterek meginterview-olták a főrendező MALONYAY ÉVÁT, a MAGYAR ÉLET munkatársát és más vezetőket.

Végül elénekelték a Székely Himnuszt.

A magyar szervezetek a tüntetésekkel akarták föl hívni ausztrál honfitársaik figyelmét a romániai, erdélyi magyarüldözésre. A kormány u.i. a látogatást titokban tartotta és ezzel megszegte a nyíltság elvi szabályait, mert tudta, hogy cselekedete a demokratikus polgári életforma értelmében erkölcstelen. Számoltak ugyanis a Középeurópából bevándorolt nemzetiségi csoportok tiltakozásával, akiket felháborított, hogy a vasfüggöny mögötti népelnyomó rendszerek legkegyetlenebbjét fogadja a kormány hivatalos vendégként. A főrendező felhívására számos távirat ment a miniszterelnökhöz széles Ausztrália magyar egyesületeitől. (Magyar Élet, 1988.IV.21 + 28.)

+ + +

AUSZTRÁLIA két legnagyobb városában, SYDNEY-ben és MELBOURNE-ben egy és ugyanazon időben, 1988. aug. 13-án 11:30-tól a magyarság és barátaik - mintegy háromezren - Ceausescu "BULLDÓZER-TERVE" ellen tiltakozó tömegtüntetésen vettek részt. Nem volt az első, nem az utolsó, de a szabad világban mindeddig kétségkívül ez volt a legnagyobb létszámú tömegtüntetés.

ERDÉLY falvaitól mintegy húszezer km-re segélykiáltás hangzott el ERDÉLY FALVAIÉRT! Segélykiáltás annak a 7000 romániai kistelepülésnek a megmentéséért, melyeket az örült diktátor Nicoleau Ceausescu ítelt oktalan pusztulásra.

A gyűlés célja üzenet és követelés volt. ÜZENET azokhoz, akik még nem hallottak az örült diktátor tervéről. KÖVETELÉS azokhoz, akik tétlenül úgy tesznek, mintha csak lényegtelen dologról lenne szó: a médiához és a politikai szervekhez. A kérdés, hogy az ausztráliai magyarság remélhet-e segítséget testvérei érdekében az ausztráliai kormánytól?!

SYDNEY (New South Wales, Domain Park) Közel ezer magyar, köztük egy csoport román is gyűlt össze a napos délelőtt, s maradt együtt három órán keresztül zászlókkal, felíratos táblákkal, tájékoztató irodával, népművészeti kiállítással. A szokástól eltérően kulturális műsor övezte a felszólalásokat, jelezve, hogy nemcsak ANYAGPUSZTÍTÁS ellen tiltakoztak, hanem ősi kulturánkért is tüntetnek. Felszólaltak: JOHN SPENDER Q.C. North Sydney képviselője, aki határozott szavakkal ítélte el a rombolást. Bejelentette, hogy a parlamenti ellenzék erős tiltakozó jegyzéket fog küldeni a román kormánynak. A N.S.W. ellenzék vezetője ROBERT CARR nemzetközi nyomással kívánja az örült (madman) tervét abbahagyatni. N.S.W. állam elnökének képviselőjében JIM SAMIOS MLA az elnöknek együttérzését fejezte ki a romániai magyarokkal. Magyar részről MAJLÁTH GYÖRGY idézte a nemzetközi törvényeket és kötelezettségeket, s a békeszerződést, melyeket mind megszeg a román kormány. Felszólalt még THEODER SILVAS a Román Szövetség elnöke, aki

a jelen irányzatot teszi felelőssé a románok és magyarok közötti együttélés fölborításáért. Konferált és tájékoztatott GARRY DAWSON.

MELBOURNE (Victoria, City Square)

A csaknem valamennyi helyi magyar egyesület képviselőjét magába foglaló "Save Transylvania Committee" a tüntetés előtt és alatt harmincezer röpcédulát osztott ki " FRIENDS! AUSZTRALIANS! HELP TO SAVE TRANSYLVANIA!..." címmel.

A képzőművészek által tervezett drámai erejű plakátok erdeje már messziről félreérthetetlenül tudatta, hogy miért akarják felemelni szavukat a jelenlevők: Tudatosítása az ausztrál közvéleményben mindannak, ami Romániában készül. Ahogyan nőttön nőtt a tömeg, s a Magyar Központ fúvószenekarának visszafogott játéka immár csaknem 2000 embert hangolt azonos hullámhosszra, egyszerre iszonyatos robaj nyomta el percekig az amúgy békésen pezsgő nagyvárosi utcáját: a hangszórók BULLDÓZEREK robaját idézték meg. Szinte hihetetlen, de néhány másodpercre páni rémület kerítette hatalmába a verőfényes napfényben fürdő City Square "közönségét". A műsort KÖRLAKI LÁSZLÓ vezette. Nt. KERESZTESI FLÓRIÁN a Szabad Magyar Református Egyház lelkésze után NEIL BROWN Q.C., az ellenzéki liberális párt képviselője fejezte ki együttérzését. JOHN RICHARDSON, ugyancsak ellenzéki képviselő ígéretet tett arra, hogy az erdélyi falvak ügyét az ausztrál parlament elé viszi. Felszólalt még GEORGE SEITZ munkáspárti képviselő. Ceausescu intézkedéseinek nemzetközi jogilag is törvénytelen voltát bizonyította az Ausztráliában született és magyarul érző TIM De URAY joghallgató. LINKA PÉTER tavaly, Erdélyből hozott személyes élményeivel támasztotta alá a sokak előtt még mindig hihetetlennek tűnő híreket.

A műsor elején az ausztrál, majd a befejezéskor a székely, s végül a magyar Himnuszt énekelte el a közönség... közben a többszáz torokból anyanyelven feltörő fohász, mintha azt a bizonyos húszezer kilométernyi távolságot is felejtette volna...

A Himnusz hangjai mellett hétezer koromfekete léggömb emelkedett a magasba " SAVE TRANSYLVANIA - S.O.S. ERDÉLY " fehérbetűs felírral. (P.K.)

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT:

hogy az ausztrál kormány hivatalos tiltakozó jegyzéket nyújtott át Románia diplomáciai képviselőjének, kilátásba helyezve, hogy amennyiben a román államvezetés nem változtat a kisebbségek jogait sértő magatartásán, Ausztrália jelentős mértékben redukálni fogja gazdasági kapcsolatait a diktatórikus balkáni országgal. (Magyar Hírlap, 1988. VIII.18.)

+ + +

MELBOURNE (Victoria) 1987.XI.24-én megindultak az előkészületek az ötholdas Magyar Központ területére tervezett első magyar ökonomikus templom építésére. Az Akron-i (Ohio, USA) Szabad Magyar Református Egyház püspöke Főt.DÖMÖTÖR TIBOR püspök megbeszéléseket folytatott JANDE GYULÁ-val (aki ötholdas területet ajándékozott a Magyar Központ felépítéséhez,) az Egyház helybeli lelkészeivel, a r.kath.Egyház Regnum Marianum vezetőivel, HERENDI JÁNOS-sal az Ausztráliai Magyar Szövetség országos elnökével és másokkal. XI.29-én, vasárnap, a Magyar Központ épületében tartott istentiszteleten az ünnepi prédikációt Főt.DÖMÖTÖR

püspök mondta, majd Nt.BURJÁN TAMÁS idgl.esperest, KOCSIS LÁSZLÓ gondnokot beiktatta új tisztségükbe, kiket többen üdvözöltek. Ezután a LAJOS-LIGET-ben megkezdődött az András-napi vásár, hol finom magyar ételek, laci-pecsenye, lángos kerültek az asztalokra. A 3,500.-dollárt kitevő tiszta hasznót a tervezett magyar templom építésére fogják fordítani. (Magyarság, Pittsburgh, P.A.,USA., Sz.J. 1988.III.14.)

+ + +

A Victoria-i Magyar Szövetség 1985 május 28-án tartotta meg ezévi SAJTÓ ÉS SPORTBÁLJÁT a prahani városháza báltermében. A bált FADGYAS LÁSZLÓ bs-unk, a Szövetség elnöke nyitotta meg, melyet az MHBK hagyományos palotása követett. A kitűnő magyar tánczenekar és a Szövetség hölgytagjai által készített magyaros ételek és finom sütemények nagyban hozzájárultak a bál jó hangulatához.

A 17 sportdíj kiosztása után került sor a " Vitéz SZAKÁLL ENDRE VÁNDORSERLEG " átadására, melyet FADGYAS LÁSZLÓ elnök adott át " az év magyar sportolójának " SZABÓ GÁBOR-nak, aki ez évben megnyerte a victorai ifjusági bajnokságot, az ausztrál felnőtt bajnokságot és beválogatták az ausztrál judo-csapatba. (Ausztráliai Magyarság,1988.jul.hó)

+ + +

EURÓPA

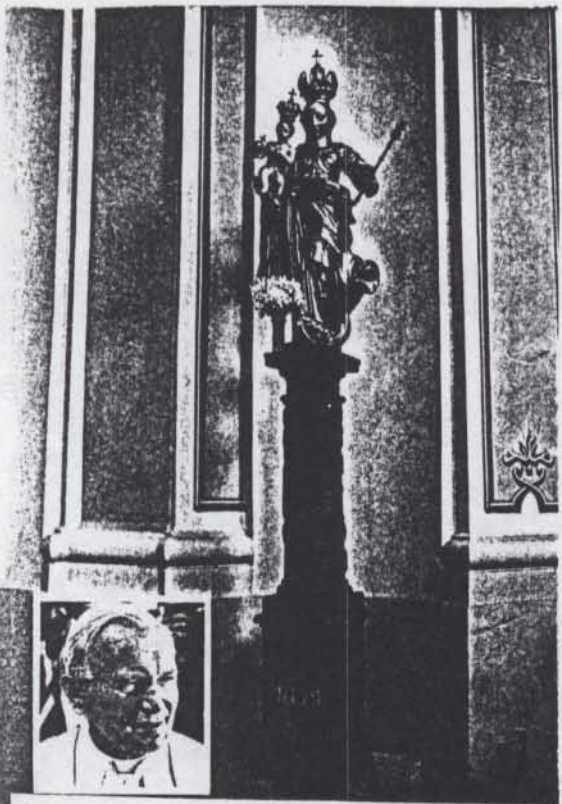
TRAUSDORF (Austria) azelőtt DARÁZSFALU (Sopron vm.) határában fekvő vitorlázó repülőtéren 1988.VI.24-én,pénteken 10 órakor 100,000 zarándoknak, köztük 60,000 magyarnak mondott misét II.JÁNOS PÁL pápa.Kíséretében volt dr.LÁSZLÓ ISTVÁN Eisenstadt-i (Kismarton) püspök,dr.KURT WALDHEIM államelnök,kinek ilyenén szereplése ellen az előző nap Bécsben tüntetés volt.A szertartásnál 150 egyházi személy és 6,000 tagú kórus működött közre.

Szentbeszédében a pápa általános emberi problémákkal foglalkozott.Majd megdicsérte a kismartoni hívőket,akik túlléptek egyházmegyénk határára és tudatosan vállalták,hogy hidat alkotnak a kelet-európai népek felé.A beszéd végén magyarul szólt a zarándokokhoz,üdvözölte a misére érkezett magyar püspököket, "... köszöntöm a nagy számban összejött magyarnyelvű híveket,akik az Eisenstadt-i egyházmegyből és Magyarországról jöttek - köztük az erdélyi menekültek "- mondja,majd így folytatja:"Benneteket köszöntöm az egész magyar egyházat és nemzetet." Végül röviden megemlékezett Szent István királyról, példaként állítva alakját a hívők elé. A pápa miséje 1 órakor ért véget,mikor is továbbrepült Gurk-ba, Karintiába.

(Katolikus Magyarok Vasárnapja,1988.VII.10.)

+ + +

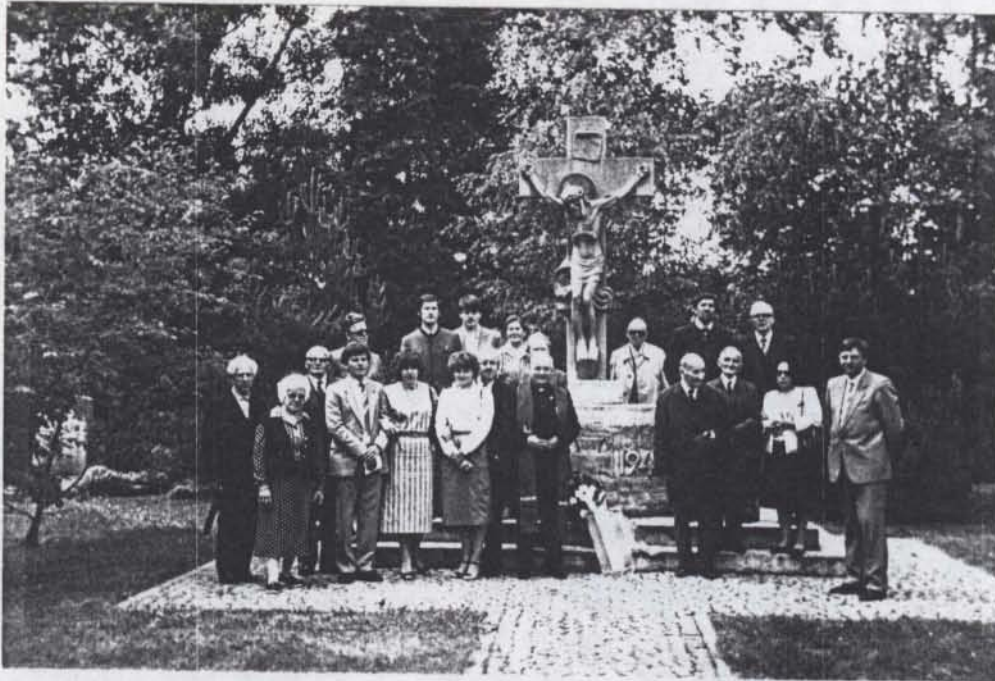
- 20 -

Oszlopos Szüzanya/1649/ Darázsfalu
Sopron vm. Plébániatemplom.

GRAZ (Steiermark, Ausztria) A CHRISTIANA HUNGARIA egyesület 1988. V.29-én, Hősök napján emlékezett meg hőseinkről és mártírjainkról. A temető kápolnájában 10 órakor Ft. NYERS JÁNOS SDB mondott misét és szentbeszédet és szentelte meg a Hősök emlékművére elhelyezendő koszorút. A mise után a koszorú elhelyezése előtt MARTON REZSŐ mondott magyarul és németül beszédet. A koszorúzásnál jelen volt vitéz LENGYEL BÉLA altbgy.úr, aki ápr.19-én töltötte be 91.évet, s hosszabb ideig kórházban volt, ahonnan néhány nappal az ünnepély előtt jött ki.

Cső.bs-ainkat BÁNFAL JÓZSEF volt lovascsendőr bs-unk képviselte.
(B.J.1988.VI.7-én.)

A Graz-i Hősök temetőjében az emlékműre koszorút helyeznek 1988.V.29-én, A koszorú bal oldalán Ft.NYERS JÁNOS, jobb oldalon v.LENGYEL BÉLA altbgy.úr, mögötte jobbra BÁNFAL JÓZSEF bs-unk.

+ + +

LONDON (Anglia) A Magyar Szabadságharcos Világszövetség (M.Sz.V.Sz.) nagybritanniai szervezetének elnöke v.SZAKÁLY JÁNOS bs-unk f.évi IV. 5-iki levelében hírül adta, hogy a budapesti kormány már harmadszor kérte az angol kormánytól MÉSZÁROS LÁZÁR 1848-49-es hadügyminiszter földi maradványainak kiadását. Az elnök kérésére a kiadás ellen számos nyugati magyar szervezet és közönség, még angol politikusok is tiltakoztak. 1988.VI.26-án a brit külügyminiszter végleges döntést hozott: Nem adja ki MÉSZÁROS LÁZÁR maradványait, azok továbbra is békességben és szabadságban nyugodnak a Titley-i temetőben (Anglia) a M.Sz.Sz. 1980-ban emelt síremléke alatt. (B.L. 1981/1sz.)

Bajtársunk kitartó munkája eredményt hozott. Gratulálunk! (Szerk.)

+ + +

Idézet a NEMZETI ÚJSÁG (Fish Creek, Victoria, 3959, Ausztrália
1988.VI.13-iki számából:

" BUCHAREST (Romania)

CEAUSESCU újabb mániája: TÁMADÁS A ROMÁNIAI FALVAK ELLEN

Romániában nyilvánosságra jutott az a "nagyszabású terv", amely szerint az ezredfordulóig fejlett mezőgazdasági-ipari központokat hoznak létre és ezzel mintegy eltörlik a város és a falu közti különbséget, hogy biztosítsák az ország minden részének "harmónikus fejlődését".

Mindez nagyon szépen hangoznék, ha nem jelentené egyúttal azt is, hogy kb. hétezer falut egyszerűen lesepernek a föld színéről. A jelenleg mintegy 13 ezer vidéki településből - a tervek szerint - az ezredfordulóra nem marad több, mint öt-hatezer. A bukaresti vezetésnek az a célja, hogy az u.n. "szisztematizálással" és a családi házak építésének betiltásával 350 ezer hektárnyi megművelhető területet nyerjen.

Az "eltörölt" falvak üresen maradt házait - a templomokat is - lerombolják, helyüket a temetőkkel együtt felszántják. A falusi lakosságot családi hajlékaiból lakótelepi emeletes házakba - lelketlen bérkaszárnnyákba - költöztetik majd, közös konyhával és egészségügyi helyiségekkel... Ceausescu megújította azt a korábbi törekvését is, hogy a vidéki értelmiség azon részét, mely naponta "ingázik" a környező városokból a falvakba, erőnek erejével a megmaradó falvakba költöztesse. A falusi lakótelepek építése ezt a célt is szolgálja...

Nyilvánvaló, hogy a falvak megszüntetésével egyidőben eltűnik sok ezer templom is...

Hogy ez mit jelent a kis székely falvaknak, a végszükségbe jutott erdélyi magyar és székely véreinknek, ahhoz nem kell nagy képzelőerő. Az erdélyi magyar falvak felszámolásával az egész erdélyi magyarságot is végleg felszámolták...

Hát legalább most ébredjenek fel magyar szervezeteink és indítsanak erőteljes kampányt Ceausescu legutóbbi őrült terve ellen.

Az ETHNIC REPORTER és a HUNGARIAN OBSERVER meg fogják tenni a magukét ebben a kérdésben, mint eddig is, de szükség van a magyar közösségek tiltakozó leveleire az ausztrál kormánykörök, képviselők, szenátorok tájékoztatására és erőteljes felrázására!

Reméljük, ez ezúttal nem fog elmaradni! "

+++

MAGYARORSZÁG

BUDAPEST: Lapzártakor érkezett Magyarországról az alábbi felhívás. Ezt a röpcédulát tízezerrel osztogatják napjainkban Magyarországon tiltakozásul a népiértő Ceausescu rezsim ellen, amely pusztulásra ítélte a Romániában élő véreinket.

FELHÍVÁS

A népiértő Ceausescu-rezsim pusztulásra ítélte Románia falvait, köztük az erdélyi magyarság megnyomorított és rettegésben tartott utolsó végvárait. Magyar, német és román otthonok százezrei vannak lánctalpas bulldózer-halálra ítélve, évszázados temetők kíméletlen felforgatásra, templomok lerombolásra kiszemelve. Az európai kultúra pótolhatatlan értékeit, három nép évszázadok alatt kikovácsolt ősi létformáit akarja szét-

verni a tébolyult erőszak.

Magyarok! Ez az a történelmi pillanat, amikor már nem hallgathatunk és nem maradhatunk tétlenek! Négy és fél évtizeddel a szörnyű háború után újra merénylet készül az emberiség ellen. A gyilkos szándék most elsősorban magyar testvéreink ellen irányul. Emberek! Tiltakozzatok! Fejezzétek ki szolidaritásotokat a bajbajutottakkal!

Tiltakozó felvonulásra hívunk benneteket 1988. június 27-én este hét órára a

H Ő S Ő K T E R É R E

Hozzatok gyertyát és fáklyát! Jelenlétetekkel is fejezzétek ki eltökéltségeteket az embertelenség feltartóztatására!

Barátaink! Gyertek a Hősök terére, tiszta szívvel hitet tenni összetartozásunk és egymásért való felelősségvállalásunk mellett!

Gyertek kart-karba fűzve, higgadt, demokratikus méltósággal felhívni a világ népeinek figyelmét a készülő népgyilkosságra.

VILÁG NÉPEI, SEGÍTSETEK!

Emberi jogokért küzdő csoportok, tartsatok rokonszenvtüntetéseket!

Egyházak, felekezetek, szólaltassátok meg a harangokat!

Gyűlésünkön felkérjük a magyar kormányt, forduljon ebben a tragikus ügyben az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez!

El a kezekkel a romániai, erdélyi falvaktól!

+ + +

Erdélyt Védő Magyarországi Független Bizottság

Magyar Demokrata Forum

Klubtanács

Szabad Kezdeményezések Hálózata

Széchenyi Casino Hagyományörző és Művelődési Társaskör

Szentendrei Petőfi Kulturális és Hagyományörző Egyesület

Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság

Bibó István Szakkollégium

Veress Péter Társaság

Szabó Dezső Emléktársaság

Forrás Kör

Erdély Művészetéért Alapítvány

(Kanadai Magyarság, Toronto, Ont. Kanada 1988.VII.2.)

+ + +

BUDAPEST. 1988.VI.27-én este 7 órakor az egyetemi fiatalok tüntettek Ceausescu népelnyomó politikája ellen és követelték, hogy a román hatóságok biztosítsák az erdélyi magyarság emberi szabadságjogait.

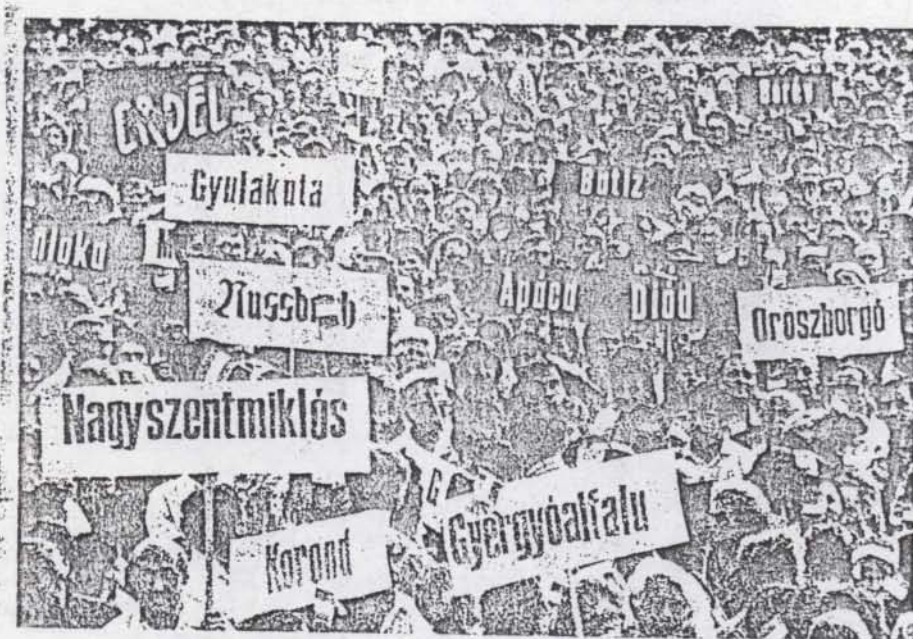
A kb.50,000, ezres tömegben szavalókórusok harsogva követelték, hogy a román kormány vesse el a falvak ezreinek fölszámolására hirdetett tervét. A román követség épületét rendkívül erős rendőr-kordon vette körül, de a tüntetésbe a rendőrök nem avatkoztak bele. A tüntetés alatt többször énekelték a Székely Himnuszt. Rendzavarás nem történt. A magyar küldöttség beadványát a román követség nem vette át.

(Katolikus Magyarok Vasárnapja, Youngstown, OH., USA. 1988.VII.17.)

+ + +

(THE GUARDIAN)

MAGYAR HÍRLAP

NYUGATNÉMETORSZÁG

BONN. Az ERDÉLYI VILÁGSZÖVETSÉG németországi csoportja és az ERDÉLYI IFJUSÁGI SZERVEZET közös koordináló bizottsága tüntetési felhívással fordult a nyugateurópai magyarsághoz, hogy máj.8-án, vasárnap Bonnbán, Genfben és Párisban a román szocialista köztársaság nagykövetségei előtt fogják követelni az erdélyi magyarok és minden más elnyomott nemzeti kisebbség emberi és kollektív nemzeti jogainak biztosítását, a sorsuk fölötti szabad önrendelkezés megvalósítását Erdélyben.

BONN-ban a románok a rendezők nevében körlevelet hamisítottak, melyben a tüntetés elmaradását közölték. Ennek ellenére Németország szinte minden városából érkeztek csoportok és mintegy ötszázan gyűltek össze d.u. 3 órakor a MÜNSTER PLATZ-on zászlókkal, magyar-német-angol nyelvű táblákkal, zömében fiatalok, sokan erdélyi népviseletben. Nagy számban jelentek meg lengyelek, akik a lengyel-magyar szolidaritást hangsúlyozták. NAGY ALAJOS magyar és németnyelvű beszédében többek között az alábbiakat mondta:

" ... Ma Erdélyért tüntetni azt jelenti: BÁTORSÁG! Azt jelenti: HŰSÉG. Még itt a szabad nyugaton is. Aki ma ide eljött, főleg erdélyi testvéreink, az HITVALLÓ! Néhány nappal ezelőtt hallottuk a hírt, hogy Magyarország nem utasítja ki a romániai menekülteket - a románokat sem, - akik Magyarországon Ceausescu diktaturájától való félelmükben menedékkérelmet kérnek... Az erdélyi magyarság sorsa soha ilyen kritikus, ilyen tragikus nem volt, mint napjainkban. Nemcsak az éhezés, nélkülözés keseríti meg sorsukat, hanem a lelki, szellemi megpróbáltatás is... Mind az Emberi Jogok nyilatkozatában, mind a román alkotmányban biztosított jogokat a román állami és párt hatalom naponta súlyosan megsérti... le kell szögeznünk, hogy - a magyar nyelv hivatalos használata minden állami intézménynél, hivatalokban, sőt sok esetben, még a templomokban is meg van gátolva. - Sokhelyütt megszüntették a magyar oktatást, a magyar iskolákat, holott a lakosság nagy része magyar nyelvű - a legördögibb hamisításokkal igyekeznek a magyar könyvkiadást megszüntetni - nincs magyar nyelvű rádió és televízió állomás. A magyar nyelvű egyetemeket megszüntették.

A magyar községekbe román papokat raknak, akik még az állami bérszolgálatban megfizetett tanítókon is túltéve románosítanak. Kitiltják az anyanyelv használatát a templomokból... Így sorolhatnánk erdélyi véreink panaszát, amihez képest Tiborc monológja (Katona J.: Bánk bán) csak mesének tűnik. A dologban az a gyalázatos, hogy a NYUGAT MINDEDDIG TŰRTE EZEKET AZ IGAZSÁGTALANSÁGOKAT, MERT ZAVARTÁK KERESKEDELMI KAPCSOLATAIT, TEMETŐI BÉKÉJÉT. ..."

Utána a PÁNEURÓPA UNIO képviselője Dr.HABSBURG OTTO elnök üzenetét is tolmácsolta.

A tömeg fegyelmezetten a román követség elé vonult, ahol dr.KONTHUR BERTALAN magyarul, románul és németül olvasta fel az erdélyi ellenzék követeléseit és kifejezte szolidaritását a Magyar DEMOKRATA FORUM és a március 15-én Budapesten tüntető ifjúság mellett. Memorandumukat az EURÓPA PARLAMENT-hez továbbítják.

A tüntetés után sajtókonferencia volt, amelyen a fentemlített személyeken kívül résztvett MELCZER ALADÁR és SZŐCS GÉZA is. (Nemzetőr, München, 1988. ápr.15, május 15 és június 15.-i száma.)

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

WASHINGTON (D.C.) A Munkacsoport (American Hungarian Action Committee), az Amerikai Magyar Szövetség és az Erdélyi Világszövetség nagyszabású tüntetést rendezett 1988.VI.23-án, melyet a Congressional Human Rights Caucus támogatott.

A több száz fős tömeg, mely autóbuszokon és személykocsikon érkezett Chicagóból, Clevelandból, Akronból, valamint New Jersey, Pennsylvania, New York, Connecticut államokból és Montreal Kanadából a Washington emlékműnél gyülekezett déli 12 órakor. A közben mintegy 700 főre duzzadt magyarság a Capitolium nyugati lépcsőjéhez vonult.

Elsőként LANTOS TAMÁS kaliforniai demokrata képviselő köszöntötte a tömeget. Biztosította őket, hogy a Kongresszus nem fog addig nyugodni, míg az erdélyi magyarság jogait vissza nem kapja.

Ezután JOHN EDWARD PORTER Illinois állam republikánus képviselője köszöntötte az egybegyülteket és elítélte az erdélyi magyarsággal szemben elkövetett súlyos sértéseket, mely a Ceausescu rendszer megbotcsáthatatlan bűne. Őt követte EDWARD FEIGHAN képviselő, kinek külügyminisztériumi beadványához eddig már 198 képviselő csatlakozott és írt alá az erdélyi falvak lerombolása, a magyarság erőszakos áttelepítése ellen és az Erdélyből Magyarországra menekülő magyarok számára nyújtandó amerikai menekült segély érdekében.

A magyar részről Főt. DÖMÖTÖR TIBOR püspök az AMSZ országos elnöke, a Lőrántffy Otthon igazgatója, KÁLMÁN LÁSZLÓ a tüntetés főrendezője és még mások is beszéltek. KÁLMÁN LÁSZLÓ felolvasta annak a táviratnak a szövegét, melyet a felvonulók küldtek Budapestre a 27-én tartandó tüntetés résztvevőinek. A program végén elénekelték az amerikai, székely és magyar himnuszt és a román nagykövetség elé vonultak. Itt a tömeg kórusban kiabált és szídalmazta a Ceausescu rendszert és követelte az erdélyi magyarság jogainak és falvainak sértetlenségét. A székely himnusz eléneklése után békésen elvonultak a térről.

KÁLMÁN LÁSZLÓ a Munkáscsoport elnöke felíratot intézett Hon. RICHARD SCHIFTER, helyettes külügyminiszterhez, melyben kérte az erdélyi magyarság kitelepítésének megakadályozását, s a Helsinki-i egyezménynek a román kormánnyal való betartatását. (Kanadai Magyarság 1988.VII.9.)

GARFIELD (N.J.). A KERESZT ÉS KARD MOZGALOM, mint minden évben, ez idén is megemlékezett 1945 ápr.4-éről, mikor Hazánk hősiiesen védett nyugati területe is orosz megszállás alá került. A Ref. templomban tartott istentiszteleten és gyászünnepélyen a templomi megemlékezőt VASVÁRI ZOLTÁN a Mozgalom vezetője tartotta. Újabb történelmünk Mohácsnál is tragikusabb évfordulójáról vitéz SERÉNYI ISTVÁN tb.cső., a Mozgalom főtitkára beszélt... " 1944-45-ös helytállásunk és harcunk jelentőségéről, melyet 1956 világraszóló fénye és az azóta eltelt idő is döbbenetesen igazolt... "

PORT CHARLOTTE (Fla.)-ban a " Március 15-iki " ünnepi összejövetelen v. SERÉNYI ISTVÁN mondotta a megemlékezést. Beszédje során tisztelt a volt kiváló intézmény a m.kir.Csendőrség előtt és méltatta a Testület elesett és mártír tagjainak, csendőr édesapjának, - legfőbb példaképének - példamutató helytállását békében és háborúban. (Magyarság, Pittsburgh, PA., 1988.IV.29.)

+ + +

KANADA

TORONTO (Ontario). A HUNGARIAN HUMAN RIGHTS FOUNDATION (Magyar Emberi Jogok Alapítvány) helyi szervezete 1988 júniusában az alábbi felhívást bocsátotta ki a romániai magyarság jogainak megvédésére tartandó tüntetés tárgyában:

" BÉKÉS FELVONULÁS TORONTÓBAN

A Világgazdasági Csúcstalálkozó által kínált kivételes lehetőséget nem szabad elszalasztanunk! Torontóban a világ hét legerősebb és legjelentősebb gazdasági és politikai hatalom képviselői találkoznak egymással június 19 és 21 között: REAGAN, MURKIN, THATCHER, KOHL, TAKESHITA, de MITA, MITTERAND - az ő segítségükért folyamodunk: emeljenek szót az erdélyi és romániai falvak megmentéséért és ne fogadjanak el élelmiszer export-szállítmányokat Romániától, így kényszerítsék Ceausescu, hogy az országban termelt fogyasztási javakat a romániai lakosság kapja meg!

A csúcstalálkozót megelőző héten a kormányfőkhöz leveleket intézünk, melyekben kérésünket részletesen megindokoljuk: a tüntetésen pedig kanadai kormányképviselő emel majd szót az erdélyi magyarság érdekében.

Csatlakozzatok! A tét óriási! Ha Erdély jelent számokra valamit, bizonyítsd a részvételeddel!

1988. június 20-án, hétfőn találkozunk, este 5:30 és 6 óra között a Varsity Stadium előtt (St. George metrómegállónál. Bedford Exit). Hat órakor a Hart House (University of Toronto) felé vonulunk, ahol a kormányfők ülésnek. Fél nyolcig maradunk ott, a felvonulókhoz erdélyi menekültek és kormányképviselők szólnak.

A felvonulás résztvevői között listákat osztunk szét, amelyek kitöltésével bárki érdeklődhet az Erdélyben élő rokonai holléte felől - ezeket azonnal a külügyminisztériumhoz juttatjuk, "szigorúan bizalmas" megjelöléssel.

Minden erőnkkel követelnünk kell a bulldózerek romboló munkájának azonnali beszüntetését!

Június 20-án Torontóban
a Varsity Stadium előtt,
6 órakor!

Hungarian Human Rights Foundation
2857 Derry Rd., E., Suite 606, MISSISSAUGA, Ont., L4T 1A6 CANADA

Érdeklődés: a 763-1987, vagy 247-8976 telefonszámon. "

(Kanadai Magyarság, 1988.VI.3-án kiadott június 18-iki szám.)

+ + +

A Magyar Emberi Jogok Alapítvány a Kanadai Magyarok Szövetségével együtt 1988.VI.20-án nagysikerű tüntetést rendezett az erdélyi magyarság szörnyű elnyomása ellen. A 300-nál több főt számláló magyarság zászlókkal, plakátokkal az egyetem közelébe vonult, hol a nyugati országok hét vezetője díszében vett részt. Nt. SERESS ÖDÖN az Első Magyar Református Egyház lelkésze imája után Mr. ANDREW WITER M.P. kormányparti képviselő beszélt a beolvasztási kísérletek ellen, melyekkel a román diktátor CEAUSESCU kormánya rendszeresen sujtja az erdélyi magyarságot, s ítélte el annak fajgyűlölő politikáját.

A műsorvezető BOTÁR OLIVÉR és HÁMOS LÁSZLÓ (New York, N.Y.USA.,) szólaltak föl és bejelentették, hogy a kanadai kormány hivatalosan tiltakozott Bukarestben a magyar falvak elpusztítása ellen. Egyben beszámoltak a közönségnek, hogy ugyanazon a napon az ottawai és montreali ma-

gyarok is tüntettek Ottawaban. A felvonulás végén a vezetők írásbeli kérést adtak át a szovjet-orosz nagykövetség egyik tanácsosának, kormányuk közbenjárását kérve az erdélyi magyarság érdekében.

Utána Dr.SZŐCZY ÁRPÁD angol nyelven ismertette a tüntetés célját és bejelentette, hogy írásban kérték Torontóban az ott üléselő hét nyugati vezetőt, hogy indítsanak gazdasági blokádot Románia ellen, hogy ezzel kényszerítsék Ceausescu-t politikájának megváltoztatására.

A tüntetésen résztvett a torontói horvát közösség néhány tagja nemzeti zászlójukkal, s ezzel kifejezve rokonszenvüket a magyar ügy iránt. Az erdélyi, magyar és a kanadai himnuszok eléneklésével ért véget a tüntetés.

A tüntetés megrendezéséért ifj.SZŐCZY ÁRPÁD-ot is köszönet illeti, aki sok utánajárással, a hírközlő szervek közreműködését biztosította. (Kanadai Magyarság 1988.VII.2.)

+ + +

A magyar HELIKON középiskola 1988.VI.5-én tartotta meg záróünnepélyét, melynek egyik száma volt a "SZATHMÁRY KÁROLY EMLÉKDÍJ" kiadása. V.SZATHMÁRY KÁROLY C.M., az MKCsBK Múzeum alapítójának, a magyar ifjúság és cserkészterét folytatott munkássága elismeréseképp a RÁKÓCZI ALAPÍTVÁNY létesítette a "SZATHMÁRY KÁROLY EMLÉKDÍJ"-at. A magyar egyházak, egyesületek és az MKCsBK javaslata alapján ezt az elismerést olyan magyarszármazású fiú, vagy leánynak ítéli oda, aki lehetőleg csendőrivadék, s aki a magyarságtudat ápolása terén példát mutató magatartást tanúsít és a magyarság jó hírnevét növeli.

A műsor keretében dr.SZALONTAI SÁNDOR az MKCsBK torontói csoportjának vezetője ismertette az Emlékdíj történetét és v.SZATHMÁRY munkásságát. Az Emlékdíjat jelképező 100.- dolláros csekket az Alapítvány részéről HAMVAS J. JÓZSEF tb. társszerkesztő, kiadó, Közösségünk tb.tagja adta át MEZŐ ESZTER-nek, az ezévi nyertesnek, aki nagyapja révén csőleszármazott, a Helikon iskolát 1987-ben elvégezte, s ma a tanári kar tagja. Ezúton is gratulálunk, Isten segítse további szép magyar munkájában. (Dr.Sz.S.1988.VII.7.)

+ + +

CALGARY (Alberta) A B.L. 1988/1.számához mellékeljük az ENCYCLOPAEDIA HUNGARICA (Magyar Lexikon Alapítvány) tájékoztatóját, melyben beszámolnak arról, hogy az I.kötet összeállítás és nyomdai előkészítés alatt van.

Az EH főszerkesztőjétől kapott értesítés szerint az alábbi bajtársaink léptek be az alapító tagok közé:

vitész nemes Baranchi Tamáska Endre (Sarasota,FLA.,USA)

Bánfai József (Ligist,Ausztria)

Karancz János (Calgary, Alberta, Kanada)

vitész Szakály János (London, Anglia)

Dr.Szatmári Lóránd (Montreal,QUE., Kanada)

Dr. Szentandrassy Elek (Geelong, Vic.,Ausztrália).

+ + +

A SZÉCHENYI TÁRSASÁG (Calgary,Alberta,Kanada) 1988.IV.24-én 4.30-kor tartotta meg évi rendes közgyűlését a Magyar Kulturközpontban. A közgyűlés jóváhagyta a tárgysorozatban szereplő javaslatokat.

Az 1987/88 tanévben a Magyar Tanszéknek 28 hallgatója volt,továbbá

23-an vettek részt a magyar nyelvtanfolyamon. Az igazgatóságba választották:

Elnök:	Fekete	Tibor	(Calgary)
Társelnök:	Mézes	Miklós	(Toronto, Ont.,)
Alelnök:	Magas	István	(Calgary)
Ügyvezető titkár:	Falvi	Márton	(Calgary)
Pénztáros:	Kovács	Márton	(Calgary)

(Beszámoló)

+ + +

1988.VIII.21-én este a SZENT ISTVÁN teremben dr. KAZÁR LAJOS, (Canberra ACT., Ausztrália) egyetemi tanár, őstörténész előadást tartott, melynek keretében bemutatta Erdélyről készült 60 perces dokumentumvideóját. Dr. KAZÁR 1983-ban alapította meg a Canberrai Erdélyi Szövetséget, mert úgy találta, hogy a nagyközönség még könyvtárakban sem juthat hozzá Erdély történetének és az ott élő őslakos magyarság életének megismeréséhez. A video-kazetta (hangosfilm) a tudomány tényei alapján száll szembe és leplezi le a hirhedt dákó-román elméletet.

A kazetta már kapható angol, magyar és német nyelven, a francia kiadás alatt, más nyelvek tervbe véve. A közönség megértéssel fogadta a bemutatót, s többen és a helyi egyesületek is a további munkához támogatást nyújtottak.

CÍM: Transylvanian Association of Canberra P.O.Box 430,
Belconnen, ACT, 2616 Australia, c/o Dr. L. KAZÁR

Terjesztők:

Mr. I. VÁRFAY 1708 W. Devon Ave., CHICAGO, Ill. 60626 USA. (25.-US D.)
Herr J. TOKAY Buschingerstr. 19., MÜNCHEN, 80 D-8000 BRD. West Germany
(40.-DM.)
Rev. Dr. G. GYÖRGY WIEN 4, Pressgasse 8, AUSTRIA, (280.-ÖS)
Mr. L. CSÜRÖS, Flat 3, "Hillside House" 7 Burston Road LONDON SW 15 6AR
ENGLAND, UK. (13.-L Plus Porto)

+ + +

A Bécsi Képes Krónika 1360 körüli képe nem a királyi koronával mutatja Szent Istvánt, de a kettős kereszt mellett az Árpádház hétsávos piros-fehér zászlója felismerhető. (Életünk)

SZENT ISTVÁN KIRÁLY halálának 950.évfordulójáról emlékezett meg CALGARY város magyarsága 1988.VIII.14-én az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. templomban tartott 10 órai nagymisén.

A misét papi segédlettel Ft. MOLNÁR ISTVÁN plébános, míg a szentbeszédet a látogatóban lévő Ft. KISS ISTVÁN mondta. A leckét Nt.GÖNDÖCZ KÁLMÁN ref. lelkipásztor olvasta fel. Közreműködött az Egyházi Énekkar, RADNÓTHY KÁROLY tb.cső. vezényletével. A Himnusz után felszentelésre került a Szent István Férfiégylet Szent Istvánt ábrázoló fehér lobogója, melynek a templomban való elhelyezését kérte DÁNIEL GYULA elnök.

A Szent Istvánnapi díszszereplést az Egyházak és Egyesületek Bizottságával együtt a Magyar Kultúregyesület rendezte nagytermében, műsorral egybekötve. A megjelenteket CSÁK ATTILA elnök üdvözölte. Ima, majd az ízletes és bőséges étkezés után kezdetét vette a műsor. Az ünnepi beszédet Dr. GLOCKNER PÉTER egyetemi tanár angolul, DÁNIEL GYULA a Szent István Férfiégylet elnöke magyarul mondta. A műsor kiemelkedő száma volt "István a király" rock-opera egyik jelenete, melyet DÁNIEL GYULA állított össze és adott elő szavalókórossal. Ezen műsorszám mellett ugyancsak tapsokat kaptak v.SEBŐ ERNŐ a Himnusz versszakainak mélyen átérző előadásáért, a táncsoportok, a Nyugdíjasok Énekkara v.KERESZTES LAJOS bajtársunk vezényletével és a műsor bemondója, RÓZSA MIHÁLY.

Az ünnepséget BONDÁR LÁSZLÓ a Református Egyház gondnoka zárta be.

A gazdag műsor összeállításáért, a közös megemlékezés levezetéséért DÁNIEL GYULÁT és a Rendező Bizottságot illeti köszönet.

+ + +

1988 ápr.19-én rendezte meg a helybeli Magyar Egyházak és Egyesületek Bizottsága bajtársaink részvételével tánccal egybekötött tavaszi vacsoráját a Kultúregylet nagytermében. Az ízletes vacsora alatt KORONGHY GYULA és zenekara szórakoztatta a vendégeket. Az étkezés utáni jó hangulathoz a tánczenét KÜRTÖS LÁSZLÓ (Lethbridge, Alberta) és zenekara szolgáltatta.

+ + +

1988 május 31-én este 7:30-kor a KÁLVIN MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ Kossuth termében tartotta Dr.FÜRY LAJOS író, tb.cső. bajtársunk írói estjét. A lebilincselő, frappáns, humoros elbeszéléseit ez évben is lelkes közönség tapsolta meg. (KGY)

+ + +

V.

KIÁLTVÁNY, CIKKEK, ELBESZÉLÉSEK, VERSEK

Domokos Sándor:	Itt az idő...
Hetyey Sándor:	Hősök napjára...
Simon Ferenc:	Fohász (vers)
Fáy István:	Tetemrehívás
Dr. Bodolai Zoltán:	Egy volt katona beszámolója
Domokos Sándor:	Játék szavakkal (vers)
Dr. Fűry Lajos:	Megy a gyűrí vándorútra.....
v. Polgári László:	Búcsúzom hazámtól (vers)

DOMOKOS SÁNDOR:

ITT AZ IDŐ ...

Gorbachev a legutóbbi párt kongresszuson meglepő javaslatot tett. A Winnipeg Free Press július 2.-i számában az a hír látott napvilágot, hogy a Szovjet kommunista Párt főtitkára javasolja egy emlékmű fölállítást Sztalin rémuralmának áldozatai emlékére. Ugyanebben az újságban olvastam, hogy a Novy Mír Szovjet irodalmi újság szerkesztője arról tárgyal, hogy az orosz olvasóközönség kezébe adhassa Solzhenitsyn "Rák Osztály" című könyvét, mely az elrákosodott Szovjet birodalom legőszintébb kritikája.

Ezen hírek olvasása után töprengeni kezdtem a "glasnost"eme megnyílvánulásának magyar vetületén. Elsősorban tisztázni kell, kik voltak a magyar társadalomban a sztálini idők áldozatai?! Kétségen kívül a Moszkvát gátlástalan kiszolgáló Rákosi-Gerő korszak megszámlálhatatlan üldözöttje. Mert az elfogadhatatlan álláspont, hogy csak a Rajk és társai, meg a koholt vádakkal kivégzett néhány tábornok lett volna az, akiket még 1956-ban, - az akkor már érezhető népharag lecsendesítésére, - tünnető pompával rehabilitáltak.

Igazságosan megítélve az egész magyar társadalom, - kivéve a rendszert kiszolgáló paraziták kis csoportját, - mind ki lett téve egy olyan kegyetlen társadalmi viviszekciónak, ahol az élő egyedek lettek fölboncolva, kivégezve, egy utopisztikus és megvalósíthatatlan eszme érdekében. Tagadjuk és elutasítjuk, hogy a sztálinizmus áldozatai kizárólag a Párt soraiból kerültek volna ki. Az áldozatok közé sorol elsősorban a nagy magyar kardinális Mindszenty, a mártir Grösz, a sok magyar politikai és közéleti személy és lakásától és megélhetésétől megfosztott pesti polgár, a nyugdíjától megfosztott hivatásos tiszt, a szólás-szabadság nevében bíráló elvhű patrióta.

De ide kell soroljanak a M.Kir.Csendőrség és annak tagjai is, akik megkülönböztetett bátorsággal védték a magyar földet. Ezreket fosztottak meg rangjuktól, jól kiérdemelt öregkori nyugdíjuktól és elsősorban a nevüknek kijáró tisztelettől és becsülettől! Erről pedig nem mondunk le soha! Mert mi tiszteljük mások szenvedését, de csak akkor, ha a mi szenvedésünk is hasonló elbírálásban részesül. Mi nem tagadjuk mások tragédiájának borzalmát, de mások is ismerjék el azt az önfeláldozást, amit ez a Testület hazájáért 64 éven át békében és háborúban tanusított. Itt van az idő, hogy minden igazságtalanul üldözött ember, bármelyik szélsőség áldozata is lett legyen az illető, egyforma elbírálásban, egyforma megértésben és egyforma jóvátételben részesüljön.

Minden más, csak fél-megoldás. Minden más ítélkezés, mely az igazságkeresés köntösébe öltözve egyoldalú igazságot keres, az csak a további gyűlölködésnek hinti el a magvát. Az őszinte igazságkeresés mindig elvi alapon áll és elveti a pártos érdekeket. A múlt szélsőséges világnézetéből fakadó bűnök nem ellensúlyozzák egymást. A jövőt nem lehet sem a "szemet-szemért", sem a " két rosszból összegyúrt jó " hibás elveire építeni.

Itt az ideje annak a felismerésnek, amit a moszkvai határozat immár lehetővé is tesz, hogy végre elhalványuljanak az ellentétek és az áldozatok, - bárkik legyenek is azok, - végre egy megértő összefogásban oldják fel az ellentéteket.

Legyen a közös bánat egy jobb és igazságosabb jövő alapkövetétele.

+ + +

(Az MHBK központi vezetője ausztráliai helyettesének
a Közösség tagjaihoz intézett megemlékezése.)

(Részletek)

Megfogyatkozott számban, szürke halántékkal, de a régi szívvel emlékezünk. Emlékezünk régi bajtársakra, akik már régen nincsenek közöttünk. Az emlékük mégis fájón ég bennünk, hiszen bajtársak voltunk. Együtt gondolkoztunk, együtt reméltünk. Hittünk és reméltünk egy szebb, jobb világ eljövételében, amikor az emberek igazságos békében élhetnek és nem kell otthagyni szülőt, hitvest, gyereket, vagy szerelmezt, hogy fegyverrel védjük meg a családi házat, az országot, a népet idegen zsarnok kapzsiságától.

Negyvenöt éve mult, hogy a végzetes Don-i csatában többezeréves történelmünk legnagyobb veszteségét szenvedtük el. A mohácsi csata 20,000 halottjának ötszöröse maradt kint a távoli hómezőkön, vagy pusztult el a szovjet-haláltáborokban, a halálukat nem kéri számon nemzetközi vizsgálóbizottságok, hóhéraikat nem állítják bíróság elé negyvenöt év múltán.

Még márványtáblát sem állíthat emlékműnek a hálás utókor abban a házában, melyért nótás ajakkal áldozták föl fiatal életüket. Némaságra kárhoztatott családjaikon kívül mi vagyunk az egyetlenek, akik megállunk egy pillanatra és meghajtjuk fejünket áldott emlékük előtt, hiszen olyan kevésen múlt, hogy nem ők emlékeznek ránk és a mi csontjaink porladnak régen fölszántott gabonaföldek alatt.

Bajtársaim! Az emlékezés még nem elég. A kegyelet magasztosan szép, de tettek nélkül pusztába kiáltó szó marad... Apostolként, néha megcsúfolva, igen sokszor gyalázkodások között fel kell hívnunk újra és újra a világ figyelmét pusztuló népünk kegyetlen sorsára. Szembe kell szállnunk a propagandistákkal, akik naponta papolják fülünkbe, hogy otthon micsoda remek élet van és mi elmaradtunk a világtól. Csupán azt nem magyarázzák meg ezek a szerencsétlenek, akiket vagy vaksággal vert meg a sors, vagy eladták lelküket az ördögnek, hogy ilyen tejjel, mézzel folyó Kánaánban miért nincsen természetes szaporodás? Miért van világrekord szinten az öngyilkosság? Miért vándorol ki onnan évente egy millió magyar, ahogy azt a Canberra-i követ-elvtárs állítja?

Nézz körül Bajtársam! Míg Te fájó szívvel emlékezel elveszett bajtársaidra, addig sok honfitársad, aki hajdan "politikai menekült"-ként érkezett ide, vígan üzletel népünk elnyomóival. Hízlalja bankbetétjét a kihozott filmekkel, a nosztalgias könnyeket fakasztó cigányzenekarokkal, kétes értékű és hátterű pesti "komikusokkal", dolláréhes, mocskosszájú "táncmesterekkel"... Tánccsoportok kelnek útra sok tízezerdolláros költségekkel, pedig pontosan otthon, a szép magyar zenét és táncokat elszlávosítják és el-oláhosítják... Nyelvi konferenciákon vesznek részt otthon, pedig a magyar nyelvet tisztábban beszéljük az emigrációban és az otthonról küldött "könyvsegély" tele van aszfalt-nyelvvel és politikai maszlaggal.

Míg mi itt, a jólétben és a szabadság minden áldásában bővelkedve "hidat építünk", addig otthon a dr. PÁKH TIBOR-ok és a hozzá hasonló bátor, derék magyarok letartóztatásban vannak merész kiállításukért.

CEAUSESCU látogatása során (Canberra, ACT, Ausztrália, 1988. IV. 10.) alig akadt magyar közönség, amelyik ki merte nyitni a száját és tilta-

kozni mert az ausztrál kormánynak azzal a történelemhamisító zsarnokkal való barátkozása ellen.

A napnál világosabban látszik, hogy odaát, a tengeren túl inog a zsarnok fején a korona. Negyven évvel ezelőtt a BEM-szobor előtti PÁKH beszédet éljenző tömegnek közzélőtt volna a rendőrség. Ma már nem merik ezt megtenni, hála az ötvenhatos hősök véraldozatának.

Nagyon sötétnek látszott az alagút, de most talán ott dereng a másik végén a hajnal fénye... Talán néhányan még megérhetik közülünk a Nagy Pillanatot, amikor otthon is kigyulladhatnak a gyertyák a hősök és a mártírok sírja fölött és az egekig tör fel a felszabadulás boldog himnuszsa... Akkor igazolva lesznek, veled együtt, mindazok, akik életet, egészséget, munkát és szívet áldoztak a hazáért!...
(Ausztráliai Magyarság 1988 július hó).

+ + +

SIMON FERENC cső.őrm.

FOHÁSZ

Uram, teremtő Istenem!
Hozzád kondul lelke harangja,
Nem volt könnyű (eltört) életem;
Kegyesztett lettem általuk...
Benned bízva hithű maradtam.
Tudom, próbára tettél engem,
Ezért, ha lázadtam Ellened (?)
Biztosan feloldoz az égi kéz
Hisz egy úton haladtam Veled.
Én megjártam a Golgotát,
Görnyedtem a súly alatt,
Nem hajtottam meg fejemet
És nem a derekamat.
Uram, Te velem voltál ott.

Átéltam a vörös terrornak
Kegyetlenül véres bosszúját,
Az ördögfajzat barbarizmusát.
Rámszabadították a poklok -
poklát, az Éden álnok kígyóját.
Nem él bennem Káin-i bosszú,
Az egekbe röppen most sóhajom:
Uram hallgasd meg fohászomat!
Nem vagyok bűnös gyermeked.
Amikor fény villan ott fönt,
Kigyulnak a fényes csillagok,
Hozzád szállnak szavaim;
Neked ajánlom buzgó imámat,
Én már csak Veled maradok.

+ + +

A Karácsony ünnepe ősidők óta szimbolizálja a fény uralmát a sötétség fölött. Már a pogány világ is felismerte a nap visszatérésének fontosságát és örömét ünneplésekkel fejezte ki. A kereszténység még mélyebb értelmet adott ennek a megújulásnak. Ez az Isten-ember születésével nem csak a fizikális világ megújulását jelenti többé, hanem az emberiség lelki újjászületését is. Az a végtelen fény, amely szükséges a hétköznapi sötétségének felderítéséhez, most Krisztus közénk való emberré születésével egyszerre valóság lesz. Az Isten-ember lelkületével egyszerre fényessé válik a bethlehemi éj sötétsége és a kitaszítottság hidegét bemelegíti az egyszerű pásztrok szeretete és a hatalmas királyok hódolata. Kedves Bajtársaim, a megszületett Krisztusi szeretet adjon erőt mindannyiunknak, a sorsunk sötétségének zokszó nélküli elviselésére. Az ő mindent besugárzó szeretete szálljon a szívetekbe, hogy a Karácsony boldogságát ne mérgezze meg a jelen üldöztetésnek, hontalanságnak keserősége. A mindent megbocsájtó szeretet békéjét adja meg Nektek, velünk együtt a közelgő Karácsony, mely az Isten üzenetét hozza minden szenvedő ember számára.

KEGYELEMTELJES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KÍVÁN
A B.L.SZERKESZTŐSÉGE.

Tetemrehívás

FÁY ISTVÁN
(Hősök Napjára)

„...Vigyázz Nyugat, ma nincs kapuban ór.
Te adtad el, a kard pihen, halott.
Budának tornyán rég kitűzte Kreml
Sdtán jelét, a szovjet csillagot...”

(Fáy Ferenc)

Írásomhoz a címet Arany Jánostól kölcsönöztem, mert hősi-halottaink jeltelen sírjánál akarom megkérdezni, hogy ártatlanok ezreinek véérért ki a felelős. Ha pedig erre van valakiben tisztesség választ adni, követeljük, hogy a tettesek könyörtelenül lakoljanak bűneikért.

Évtizedek során megszoktuk, hogy 1944-ig szülőházánkban, az utolsó negyvenhárom esztendőben pedig idegenben emlékezzünk azokra, akik életüket adták hazánkért. A szép, komoly, ilyen alkalomhoz méltó retorikával elmondott beszédek minden esetben az első világháború 600.000 és a második többszázezer (ki tudná megmondani mennyien voltak) hősi halottaira emlékeztek.

Ez alkalommal nem beszélek azokról, akik katonai esküjükhöz híven, fegyverrel a kezükben, egyenruhában hozták meg a legnagyobb emberi áldozatot. Ehelyett azokra emlékezem, akiknek az életét közönséges és tervszerű gyilkosság oltotta ki.

A modern háborúk korszerű fegyverei és a nagy hatótávolságú légi-erők korában a csecsemők éppen úgy hazájuk katonái, mint a békésen dolgozók, az asszonyok, vagy a magukkal tehetetlen aggastyánok! Az a földrajzi fogalom, melyet annakidején háttországoknak neveztek viszonylagos biztonsága miatt, az utolsó fél évszázad idején megszűnt és minden élőlény, le-

gyen az ember, vagy állat, ki van téve a halálnak.

1944 novemberben, mint kiképző alakulatunk segéd tisztjének, Berhida községben lévő állomáshelyünkről naponta be kellett hajtani Várpalotára, hogy a Központi Lőiskola parancsnokságán megkapjam az eligazítást és felvegyem az értékpóstát. Utam Péten keresztül vezetett, ahol legnagyobb vegyianyag gyárra volt hazánkban, mely mindaddig sértetlenül működött. Mikor az oldalkocsis BMW motorkerékpárral hazafelé indultam a kíséretemben lévő szakaszvezetővel, megszólalt a „nagyriadó”. Azonnal tudtam, hogy várható a bombázás és Pétet elkerülve a makadám úton haladtam Ősi község felé. Egyszer csak észrevettem, hogy az úton lévő pocsolók fröcskölnek előttünk. Hátranézve láttuk, hogy egy Lightning vadászgép ikergéppuskái tüzelnek ránk. Azonnal ráléptem a fékre és beugrottunk a vizesárokba, onnan néztük mi lesz. A gép elment nyugat felé. Tőlünk nem messzebb, mint 100-120 méterre egy földműves végezte az őszi szántást, hogy a vetésre kész legyen a föld. Épp a homlokát törölgette, amikor a vadászgép visszafordulva felé tartott és lovaival együtt szitává lötte. Hadi célpont volt? Nem! Ősi kötelességét teljesítette, hogy az éltető mindennapi kenyeret

megtermelje a jövő esztendőre. Akik kivégezték közönséges légi bandidák, hidegvérű gyilkosok voltak, „sportszerűen” ölték a Roosevelti házaspár és agytrösztje hallgatóságos beleegyezésével, esetleg biztatására, mert ez nem tisztességes harc, hanem könyörtelen bosszú volt, melyet ártatlanokon jöttök ki.

Ezután megkérdezem, hogy a „hős sportlövész” egységének parancsnoka megindította e ellene a hadbírósi eljárást? Egészen bizonyos, hogy nem!

Azoknak sem görbült meg a haja szála, akik a városok lakónegyedeire szórták tonnás, vagy összeláncolt bombáikat. Budapest peremvárosaiban pedig a létfontosságú hadiüzemek jóformán alig szenvedtek kárt, mert az USA bolsevista cinkostársának szüksége volt a kitűnő gépekre a győzelem után. Ezalatt a gyárak tulajdonosai a semleges országok valamelyikébe kimentett nagy vagyonukkal kényelmesen várták a „diadalt”. Ugyanakkor a gyárak körül lévő lakótelepeket, melyeket munkások, kistisztviselők egy élet verejtékével építettek fel, porig bombázták, sokezer ártatlan emberéletet oltva ki. Gyerekek, asszonyok, öregek pusztultak el a „humanizmus” légikázainak bosszúhadjárataiban.

Ki vonta ezeket felelősségre háborús, vagy emberiség el-

len elkövetett vadállati gyilkosságaikért? Senki! Még kitüntetést is kaptak „hőstetteikért”, az amerikai humanizmus örök szégyenére.

A normandiai partraszállás után Eisenhower tábornok, a fővezér kijelentette: „Nem győztesként léptem Európa földjére, hanem mint hódító”. Ez azt jelentette, hogy minden kegyetlen eszköz használatára szabad kezet adott és sikerült Amerikát emberöltőkre meggyűlöltetni nemcsak a legyőzöttekkel, hanem szövetségeseikkel, Franciaországgal is, amint ezt De Gaulle tábornok magatartása mutatja.

Az inváziós csapatok alig haladtak 2-300 kilométert, máris megjelentek — természetesen olyan helyeken, ahol nem lőttek — az Egyesült Államok tisztí egyenruháját örökre beszennyező vigécek, akiknek állítólag az volt a feladatuk, hogy összeszedjék a háborús bűnösöket.

Mikor Németország májusban összeomlott, ezek a „feddhetetlen lovagok” előzőnlőtték a menekült táborokat és elkezdődött a világtörténelemben példa nélkül álló fejtámadás. Hangsúlyozni kívánom, hogy most nem a háború alatti politikai vezetőkről, vagy tábornokokról beszélek, mert nem vagyok rá illetékes, hogy azok bűnössége, vagy ártatlansága fölött ítélkezem. Ez mégcsak nem is vérbíróságok,

hanem a történelem és az idő feladata. Annál súlyosabb bírálókat, akik a fejedelmeket, akik a budapesti kommunista ÁVÓ szadista gnómjával, Péter Gábor „altábornaggyal” megegyeztek az árfolyamban és ártatlan emberek ezreit adták a bolsevista gyilkosok kezébe, megszábotott vérdíjért. Ezzel párhuzamosan ugyanezek a kétes alakok elkezdtek a nagyarányú fekete kereskedelmet, az utolsó falatot is kivéve az éhező magyar-ság szájából.

Németország és Olaszország háborús bűneinek a száma összesen nem tette ki az ÁVÓ-nak ugyanilyen címen kiszolgáltattak egyegy részét. Japánban pedig egyáltalán nem ismertek ilyeneket.

Azt hiszem, nem kell részleteznem azokat a szörnyűségeket, melyek az Andrássy út 60 kazamatáiban történtek a hazaszállítottakkal. Halálra kínozták igaz emberek ezreit, mert a nehéz időkben is hűséges magyarok maradtak, akik soha semmiféle elítélendő bűncsele-

ményt nem követtek el. A tönkrevért, kiéheztetett csontvázak ott püszultak el, vagy egész életükre nyomorékká tették őket Farkas Vladimír lojális hóhér-segédei. Áldozataik tömegét: katonákat, papokat, munkásokat, parasztokat dobálták ki a hatodik emeleti ablakokon és még kegynek számított, ha családjukat értesítették, hogy „ön-gyilkosok” lettek. Rettegésükben csak egy cél vezette őket, hogy még a potenciálisnak vélt ellenfelüket is kipusztítsák.

Női mivoltukból kivétel között némberek gyereklányok méhét verték szét — és röhögtek, amikor rettenetes kínok között elvéreztek, — mert nem tudták megmondani hol tartózkodik édesapjuk. Ezeket a szörnyűségeket a túlélők memoárjaiból ismerjük, vagy olyanoktól, akik suttogva adták tovább. De azt hiszem, nem ártana megkérdezni azokat a „demokrata” ÁVÓ pri-békeket is, akik 1956 novemberben az első repülőgépekkel érkeztek, mint „szabadsághősök”, idejében mentve

bőrüket, nehogy az esetleg felállítandó független magyar bíróság fe-

lelősségre vonja őket rémtetteikért. Itt élnek közöttünk, csak meg kell keresni szórabírni őket.

Nyugodtan megkérdezhethetjük: ki vonta felelősségre az USA tisztii egyenruhájában garázdálkodó emberkereskedőket és vajon valaha is bíróság elé állítják-e a soha nem látott szadista őrzöngés elkövetőit, akik tisztességes, hazájukat építő magyarok ezreinek gyilkosai. Rájuk olvasom bűnüket, bár tudom jól, hogy az ilyen emberi formát felvett szörnyeknek nincs lelkiismeretük és a pusztaszó nem sokat ér, legfeljebb figyelmeztet, hogy mi sem felejtettünk.

Szomorú Hősök-napi emlékezés ez nem vitás, de egyszer már ki kellett mondani, mert ha mellébeszélünk, csak magunkat csapjuk be. Hajtsuk meg tehát mélyen a fejünket és ünnepeinket eresszük félárbocra nemzeti zászlónkat, mert ártatlan áldozatok, tiszta életű hősi halottak ünnepe ez

a nap, akik elpusztultak, mert erre ítélte őket az amerikai és bolsevista testvériség „humanizmusának” soha el nem képzelt képmutatása.

Egy következmény azonban tagadhatatlan: „Az Isten nem ver botlalt” és a „nagy szövetségesegek” egymás halálos ellenségeivé váltak, a világ minden részén pedig négy évtizede folyik a vér, hála a roosevelti világrendezésnek és „örök békének”.

Sokat szenvedett hazánkban a rabszolgaság és nyomor ugyanaz, mint 1945-ben, kizárólag a szölamok változtak, hogy „szocialista de-

mokráciát” dollárkölcsonök reményében emberarcúvá maszkirozzák. Erre emlékez-tünk ma és figyelmeztetésül álljanak itt Kölcsey Ferenc halhatatlan sorai:

*Te lásd meg ó sors szenvedő hazámat,
Vérkönyvel ázva nyög feléd!
Mert kánya, kígyó, féreg egyre támad
És marja, rágja kebelét.
A méreg is ömlik mély sebére,
S ó védtelen küzd egyedül,
Hatalmas! ó légy gyámja, légy vezére,
Vagy itt az óra, s végveszélybe dül!*

+ + +

FINTA IMRE, volt m.kir.cső. százados "háborús bűnös"-ségi tárgyalását a kanadai államügyész kérelmére, 1988. október 4-re elnapolták.

Az érdembeli tárgyalásra, minden valószínűség szerint leghamarabb 1989 tavaszán fog csak sor kerülni.

+ + +

Dr. BODOLAI ZOLTÁN

EGY VOLT KATONA BESZÁMOLÓJA.

(Elmondta a szerző, nyug.tanár, soha le nem szerelt m.kir.tűzérzászlós, 1948-óta MHBK tag, a 7.AUSZTRÁLIAI MAGYAR TALÁLKOZÓ Katona és Csendőr bajtársi vacsorán Adelaide-ben (Délausztrália) 1988 január 1-én a Magyar Klubban. A beszámolót leadta a Sydney-i Magyar Rádió 1988 február 6.-án.)

Hölgyeim és Uraim, Kedves Bajtársak!

Szeretném most, - az előző felszólalások után valamivel könnyedebb hangulatban, de ugyanolyan eszmei tartalommal, - elmondani egy volt katona beszámolóját, annak bemutatására, hogy az MHBK nem hivatásos katonák klubja, hanem minden magyar számára nyitva áll, akár volt katona, akár nem. Tagja lehet minden magyar, aki úgy érez, ahogyan a Találkozó magyarjai éreznek és hajlandó a magyarság ügyét a többi MHBK taggal együtt a honvédségnél megszokott magyar bajtársi szellemben folytatni.

Több, mint negyven éve vagyok az MHBK tagja - pedig sem hivatásos tiszt, sem katonás egyéniség nem voltam. Három évig szolgáltam a magyar királyi honvédség kötelékében s ez alatt az idő alatt sok mindent mondtak rólam, csak éppen azt nem, hogy "katonás" vagyok. Talán a legszelídebb jellemzés az volt rólam, hogy "tipikus tanár" vagyok, - de még ezt sem egészen így mondták.

Huszonhatodik életévemben, bölcsészdoktorrá avatásom után öt nappal vonultam be a budapesti Andrássy laktanyába, mint a 2.tábori tűzérsztyály besorozott újonca. Sok mindenre el voltam készülve, de azért megdöbbsentem, amikor az újoncok első sorakozójánál elének álltak az egy évvel előbb bevonult közhonvédek, akiket "oktató urak"-nak kellett szólítani. Elvégre bölcsészdoktor voltam, okleveles középiskolai tanár, ugyan mire akarnak engem még "oktatni" az oktató urak és az őket oktató professzorok, a jutasi egyetem - akarom mondani tiszthelyettesképző - tudorai?! Hogy én mennyire tévedtem! A jutasi professzorok és az oktató urak megtanítottak bennünket néhány olyan "alapvető bölcsészeti" fogalomra, amikkel én nem találkoztam hosszú tanulmányaim folyamán, legalább is nem az ő tömör, logikus fogalmazásukban.

Megtanultam azt is, hogy mindennek meg van a maga jó oldala. Mikor az akadálypályán beleestem a mély sáros gödörbe, arra gondoltam, micsoda szerencse, hogy nem betonozták még ki ezt a gödröt. Ha az ember leesett a lóról, arra gondolt, milyen szerencse, hogy a ló nem harapta meg... Ha megharapta, azzal vigasztalta magát, hogy legalább nem rugott bele. De, ha le is esett róla, meg is rugta és meg is harapta a ló, akkor azzal vigasztaltak: "örüljön, hogy nem Hannibál seregében szolgál, ahol mindez elefánttal történt volna meg..."

De nemcsak katonai oktatást kaptunk, hanem mély, komoly "valláserkölcsi nevelést" is. Igaz, hogy az első vasárnap valami okból nem mehettünk templomba, de elvittek bennünket az istállóba, mondván, hogy az is szent hely, a mi Urunk ott született. A "családi kötelekeket" nagy tiszteletben tartotta a honvédség, különösen kedves édesanyánkat emlegették s a legszorosabb családi életre buzdítottak. Mindíg nagy tisztelettel beszéltek édesanyánkról, valósággal "istenítették". Édesapánkat ugyan kevesebbet emlegették, sőt időnként még a létezését is kétségbe vonták...

Persze volt azért néhány dolog, amit nem kedveltem. Például értelmetlennek tartottam az u.n. rendgyakorlatokat, főleg az örökös "jobbra-át-balra-át" gyakorlását, hiszen ezt abban az időben a magyar kormány gya-

korolta, nem a katonaság.

A "humor" leggyakoribb színhelye a reggeli kihallgatás volt, - már t.i. a nézők, nem az áldozatok számára.- Itt kellett különleges kérelmeinket előadnunk s ekkor kaptuk meg a parancsnokainktól ránkszabott fenyegetéseket, laktanyafogságot. A laktanyát nem lehetett engedély nélkül elhagyni s így a kihallgatás főtémája a kimenő, ill. eltávozás kérés volt. Mi, karpaszományosok - érettségizett tisztjelöltek - különösen leleményesek voltunk a kimaradás, eltávozás kérésére felhozott ürügyek kitalálásában. Egyikünk például azért kért eltávozást, mert, mint mondta "nagymamáját exhumálják, s azon neki ott kell lenni." Az iskola-parancsnok 3 nap eltávozást adott neki, azzal a megjegyzéssel, hogy tíz éve katona, de ekkorát még senki sem hazudott neki.

Megtanultam azt is, hogy a katonaságnál soha semmire sem szabad "önként jelentkezni". Egyszer u.i. "irodai munkára" kerestek egy karpaszományos és én, - oktalanul, - jelentkeztem. Amikor azután már második napja súroltam az irodát, elhatároztam, hogy ezentúl soha, semmilyen feladatra nem jelentkezem önként. Megteszem, amit parancsolnak és elmegyek, ahova küldenek (már tudniillik akkor, ha az biológiailag lehetséges.)

Az alapkiképzés kisebb-nagyobb problémái közben alakult ki fokozatosan a bajtársi szellem. Az a tudat, hogy az emberrel nem egyedül történik, ami történik, elviselhetőbbé tette a bajokat. Jobb volt hármásával feküdni a sárban, mint egyedül - s bizony jó néhányszor voltunk nyakig a sárban. - Az alapkiképzés ideje alatt karpaszományos tisztjelöltek s egyszerű honvédújoncok egyformák voltak, amint azt a szolgálatvezető őrmester gyakran kifejezte, amikor reggeli köszöntésként néhány keresetlen, de szívből jövő szóval fejezte ki véleményét rólunk. Bajtársaink lettek a pesti vagányok, a falusi parasztyerekek, - összerázódtunk, mint ahogy a zsúfolt autóbuszban összerázódnak az utasok az út folyamán. Bajtársaknak éreztük a többieket, mert bizony baj volt bőven s jó volt tudni, hogy más is velünk együtt viseli a bajokat. A hölgyek, akik nem ismerik a laktanya pszichológiáját, talán úgy érthetik meg a bajtársi szellem kialakulását, ha visszaemlékeznek nagymamáik elbeszélésére, akik, amikor 1949-50-ben Ausztráliába utaztunk, a hajón mind tengeribetegek voltak. Csak egyetlen vigasztalása volt mindegyik halálra vált hölgynek: könnyebb volt elviselni a tengeri betegség borzalmát, amikor látta, hogy legkedvesebb barátnője még nála is nyomorúságosabban néz ki.

Katonai szolgálatom első fele alapkiképzéssel és különböző tiszti iskolák elvégzésével telt el.

A kiképzések, iskolák után "vizsgázni" kellett - és ez a vizsga rettenetes volt. Akkorra már hazánkhoz ért az arcvonal, az ázsiai puszták irtózatos vihara a magyar földet pusztította. Tűzérosztályunk régimódi felszerelésével, gyakori lőszerhiányával sokszor csak tétlen szemlélője volt a magyarországi harcoknak, amint városról-városra, faluról-falura omlott az ország, pusztult nemzetünk. A laktanya játszótérnek tetsző terepén kialakult gyermekes, játékos bajtársiasság, mély, tragikus jelleget öltött: a laktanya kis bajait a pusztuló ország tragikus sorsa váltotta fel - bajtársakból sorstársak lettünk!

Nem az élet apró gondjai tartottak össze, hanem a halál fenyegetése kovácsolta azt az összetartást, amit ma is ápol a világ minden volt katonája: a " harctér bajtársi szellemét!"

Sokszor csak kénytelen-keserű szemlélői voltunk nemzetünk halálküz-

delmének. Székesfehérvár visszavétele után borzadva szemléltük a "felszabadulás" ázsiai embertelenségét. Aki valamit is értett a világpolitikához, tudta, hogy a háború számunkra elveszett. Annál fájóbb volt látni a vesztett háború hőseinek utolsó pillanatig lobogó hitét, a csodafegyverek naiv várását, a magyar virtus reménytelen fellobbanásait.

Egyszer egy fiatal paraszt honvéd lelkendezve mondta, hogy már 3 tankot kilőtt, azért 15 hold földet fog kapni s akkor el tudja majd venni Erzsikéjét s milyen boldogok lesznek a 15 holdon... Nem értette szegény, hogy a hadapród úr miért fordult el olyan hirtelen tőle egy szó válasz nélkül....

A halállal szembenező kötelességteljesítés számos példája közül egyre emlékszem különösen:

1945 márciusa volt, valami hivatalos küldetésben voltam motorbiciklivel, amikor az útkereszteződésnél megállított egy tábori csendőr. Amikor elmondtam, merre akarok menni, leintett: onnan egy gyors orosz alakulat közeledik, forduljak vissza. Erre én felajánlottam, hogy üljön fel a pótülésre, magammal viszem őt is. " Nem, - mondta, - nekem itt kell maradnom, mert olyan hülye, mint maga még több is lesz, azokat vissza kell irányítanom. " Erre azt ajánlottam, hogy legalább a csendőr-láncot vegye le a nyakából - az oroszok a tábori csendőröket azonnal kivégzik. - " Nem lehet, mondta, az az egyenruhához tartozik. "

Nem tudtam lebeszélni, visszaindultam.

Legendák keletkeztek a pompeji katonáról, aki a vulkán tűzével szemben is őrhelyén maradt, - ezt a névtelen csendőrt nem fogja legenda siratni....

1945 március 28-án léptük át az osztrák-magyar határt. Délután 3 óra volt, ömlött az eső, mintha hazánkat siratta volna, velünk együtt. Egy sáros rögöt tettem köpenyem zsebébe... Nagyszerda volt... Megkezdődött Magyarország nagyhete...

Azóta fegyver helyett szóval, tollal szolgálom nemzetemet.

Sokmindenért tartozom hálával az Istennek, elsősorban azért, hogy magyarnak teremtett, de hálám jár azért is, hogy három évig becsülettel hordhattam a magyar királyi honvéd egyenruhát a testemen, - s utána hordom életem végéig a szívemen....

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

JÁTÉK A SZAVAKKAL...

Szép szavak ládafiában gyöngyszemeket keresek...
Rég feledett ízes szókat: patkót, pitykét, perecet.
Válogatok kacat között: körtét, kökényt, kulacsot.
Emlékeimnek zeg-zugában porló szókat kutatok.
Fészekből-hullt szó-fiókat babusgatom, becézem,
Lehelettel melengetem, míg feléled egészen.
Zsombék, pagony, tarló, rétség és ezer vadvirág
Visszaszökik emlékembe: eszterlánc és ispiláng...

Idegenbe fulladt itt már mind a magyar gondolat
Elfeledve: kulacs, korsó és gágogó vadlúdak.
Már a tivi, futball, hoki napi szóvá lett nekünk
S nem is látjuk, amint lassan szóposványba süllyedünk.
Mert az újat hibátlanul megtanulni nem tudom,
De a régít elveszítve egyet sem tudsz, megsúgom.
Nem vagy új és nem vagy régi, csak egy öszvér-tünemény
S hátad mögött összesúgnak: " Egy nyelven sem tud, szegény! "

- 38 -

Ezért kell a pitypalatty, pitypang és ezért kell a kék kökény...
Ezért kell a magyar vers is, mert az zengő költemény
Tárháza a szép szavaknak, kincses láda az bizony...
- Délibáb reszket a rónán...lila árnyú alkonyon...
Patak csobban... pásztorsíp sír...- s lelked titka felszakad,
De hogy arról szólni tudjál: arra kellene SZAVAK!

Ezért játszom a szavakkal, mert tudom kincsek ők nekem
Lelkem belső érzés-kincsét velük kifejezhetem...
Ezért ízlelem ma őket, rég felejtett szavakat,
Mert rajtuk keresztül őrzöm meg a valódi-magamat.

(Sándor-nap, Winnipeg)

+ + +

Dr. FÜRY LAJOS

MEGY A GYŰRŰ VÁNDORÚTRA

(A szerző felolvasta irodalmi estjén Calgaryban 1987 márc.18-án)

Izzott a fonyódi nyár.

A hajókikötő mohás oszlopain szárnyukat leengedve bóbiskoltak a sírályok. A Balaton tükre a délelőtti égszínkéből, borsózöldre fordult és mozdulatlanul ölelte körül a nádast.

A délutáni uzsonna időre gyülekeztek Haraszti Antaléknál. A frissen sült kuglóf és a messzire érző, frissen pörkölt kávé illata is igen csábító és csalogató volt. A társaság azonban inkább Lili miatt verődött össze a nagy diófa alatti szőlő befutotta lugasban.

A siófoki hajónak már csak a füstje látszott, amikor sűrűn csapódott a kis kerti kapu és egymásután köszöngettek be a konyhába.

- Kezicsókolom....

Erzsi mama, a sütéstől kipirult arccal állt a küszöbön és terelte a társaságot.

- Igyekezetek, mert már felszeltem a kuglófot és hozom a kávé...
Akkorra már előkerült Lili, a házikisasszony, aki miatt a fiúk oda-

jártak, Lili néhány ott nyaraló kolleganője, aztán meg a környező vilákból a fiatalság. A délutáni úszás után, még meleg volt a teniszhez, így a legjobb hely volt: uzsonna Harasztiéknál.

A lugasban hűs volt és a táskagramafonból Kalmár Pál énekelte:

... Csókos a te szád...

A kuglóf hamar elfogyott utolsó morzsáig, a kávéskancsót is kétszer feltöltötték és Rózsi, akit Pestről mindig lehoztak Harasztiék magukkal, leszedte a tányérokot és a csészéket.

Tóni bácsi odabent aludt és néha kihallattszott a horkolása.

A vizsgákról beszélgettek...

1942 június volt.

Odakint a hőség nem mozdult.

Valamelyik lány indítványozta:

- Játsszunk társasjátékot...

A fiúk megtoldották:

- Zalogosdit... Marianne legyen a bíró...

Megéljeneztek és már is körberakták a székeket, szorosán egymás mellé, egy zsinórt is hoztak és Klári ráfűzte a gyűrűjét. Mindegyik markába vette a zsinórt és közben, kézről-kézre csúsztatták a gyűrűt. A gramafont is leállították és már csengett is az ének, messzire szállt a

szőlő lugasból:

.... Megy a gyűrű vándorútra
Egyik kézről, a másikra.
Aki tudja, meg ne mondja,
Merre visz a gyűrű útja

Mátray Pali állt a kör közepén és a kezek mozgásából igyekezett kitalálni, hogy merre dugdossák és merre "vándorol" a gyűrű. Még olyan csalfa mozdulatokkal is igyekeztek megtéveszteni. Másodszor járt már körbe a gyűrű, amikor Mátray Pali elkapta Lili kezét:

- Megvan!

Nagy éljenzés, sikongatás következett és már is Marianne, mint egy szigorú bíró mondta ki az ítéletet:

- Menjenek ki a kis mólóra és vizsgáljanak csillagot...

Nagy éljenzés, kiáltozás.

Mátray megfogta Lili kezét és kihúzta a körből.

Marianne utánuk szólt:

- Hány csillagot láttok?

A játék szabálya az volt, hogy ahány csillagot mondtak, annyi csókot szabad volt váltani.

Mátray Pali visszaszólt:

- Még nem tudom, nem látom, mert itt nagyon világos van, arrább kell mennünk.

Lili szégyenlős-pirosan ment utána és visszaszólt:

- Ne próbáljatok leleselkedni...

A csónak kikötő kishídja alacsonyabban volt és oda nem lehetett látni. Szembefordította Pali Lilit és megkereste a száját.

Régen tetszett már neki Lili és kísérgette is Pesten, most is Lili miatt jött le Fonyódra.

A lugasból már kiabáltak a lányok:

- Elég volt már, nincs is annyi csillag az égen...

Lili megszorította Pali kezét és visszaültek a helyükre....

- - -

Már haldoklott a nyár, amikor Mátray Pali, a Váci-utcai ékszerész boltban kiválasztott egy gyűrűt. Már katonaruhában volt és a jövő heti szállítmányba be is osztották. Az ékszerész szabadkozott:

- Zászlós úr kérem, csak úgy adhatom, ha megfelelő aranyat tetszik leadni. Nagyon szigorú a rendelet.

Mátray forgatta a kezében a gyűrűt.

- Idehallgasson Blumenkrantz úr, én a jövő héten indulok a frontra, el akarom jegyezni ezzel a gyűrűvel a menyasszonyom. Ide belülré még azt vesse bele: " Palitól-Lilinek- Szeretlek a sírig - 1942..."

Az ékszerész kétségbeesetten szabadkozott:

- De zászlós úr kérem, az nem fér bele a vékony, kis karikagyűrűbe.

Mátray előrehajolt.

- Blumenkrantz úr, én ezt a vastag, széleskarimájú gyűrűt akarom, ilyet hordott az édesanyám is. Abba aztán belefér még a Rákóczi induló is. A mérete pedig, ami az én kisujjamba jó, az rámegy a menyasszonyom gyűrűsujjára is.

Tárcájából pénzt vett elő.

- Nekem aranyam nincs, még a fogamban sem, de adok magának ötszáz pengővel többet. Aztán itt van a névjegyem, hogy ha valami baja lenne, az aranyhiány miatt, csak mondja azt, hogy én vittem el... Holnap jövök a gyűrűért...

Az egyetem folyosóján várta Lilit, aztán félrevonta az egyik ablakba és magához húzta, hogy a jegyzetei lepotyogtak.

- Lili, akarsz-e a feleségem lenni?

A két bársony dobozból kivette a gyűrűt és Lili ujjára húzta, aztán ott, a folyosó forgatagában átölelte és megcsókolta.

- Ez a mi eljegyzésünk, Lili és most megyünk Tóni bácsi és Erzszi mama elé és tőlük is megkérlek, de ha nem adnak, akkor is viszlek...

- - -

Az egész család kikísérte a Keleti pályaudvarra. Este 9 órakor indult a katonavonat, a Rákóczi induló hangja mellett. Lili, amíg tudott, szaladt a vonat mellett.

- Szeretlek a sírig, imádkozni fogunk és... nagyon várlak...

Mátray Pali hat hónap múlva jött haza szabadságra és akkor a Rózsa-téri templomban megesküdtek.

Olyan háborús esküvő volt már, korlátozásokkal, csak a család. A fonyódi villába mentek nászútra és onnan Mátray Pali utazott vissza Koroštenbe, a további eligazításig.

Egyszer kórházban volt, kisebb sérüléssel a bal vállában, de attól kezdve olyan furcsán lógott a karja, mintha odaragsztották volna.

Amikorra visszakerült Pestre már rossz idő járta. A várost éjjel nappal bombázták és hajnalban már hosszú sorok várakoztak kenyérért.

Leköltöztek Fonyódra, de a háború oda is utánuk ért.

Végeláthatatlan sorban lovaskocsik és autókaravánok a győri országúton. A katonák közt, katonaköpenyes, bakancsos asszonyok meneteltek. Lili egyik gyerekét a nyálábjában, a másikat pedig a szíve alatt hordta. Pali alakulatával mentek nyugat felé és a kocsik között a hátukat egymásnak nyomva ették a babgulyást.

A Duna mellett, Bajorországban ért véget a háború.

Vége volt a hazulról hozott élelemnek is. A bajor padlásszobában minden nap nagyobb gond volt előteremteni az ételmet. A Morgenthau éhez-tető terv nemcsak a németekre, hanem a menekültek közül, kizárólag a magyarokra is vonatkozott.

A gyerekeknek tej kellett. A parasztoknak már nem kellett a ruha, vagy a cipő. A cserélő valuta volt a cigaretta, kávé és az ékszer.

Lili sokáig sírt, amikor lehúzta ujjáról a gyűrűt és a Wurzlhofer vendéglőben elcserélte. Félmázsa krumpli, tizenöt font liszt, tíz font füstölt hús, hús tojás és egy évig mindennap egy liter tej. Könnyein keresztül csak annak örült, amikor a két fia boldogan kapott a jobb élet után.

Akkor már a menekültek telve voltak kiütésekkel és hátfájással, oldalukat fogva köhögtek maradék tüdejüket.

Az új gyűrűtulajdonos, Hans Radlebeck, bajor paraszt, Regensburgban elcserélte a gyűrűt, négy karton amerikai cigarettáért.

A straubingi Ausländer vendéglőben, ahol mindent lehetett venni és adni, Félkarú Sztonega, az egykori, angyalföldi zsebmetsző, a kilences betoncsőből, ahol lakott, ha nem volt tolonházban, most a feketézők császára volt és a méltóságos asszonyok tegeződtek vele, államtitkárok és tábornokok előre köszöntötték.

Félkarú Sztonega, öt karton cigarettáért vette meg a gyűrűt és még aznap eladta, Pancho nevű, mexicói származású amerikai katonának, tíz karton cigarettáért és öt doboz kávéért.

Panchoak azért kellett a gyűrű, mert megismerkedett Theával, aki Frau Steckl fodrászüzletében dolgozott és akinek a férje Sztalingrádnál

eltűnt. Pancho annyira beleszeretett a platina-szőke német asszonyba, hogy a fodrászüzletben, mexicói-amerikai-német nyelven megkérte Thea kezét, Frau Steckltől és a kitűzendő lakodalomra, már hordta a cigaret-tát, kávét, csokoládét, rágógumit. A lakodalom azonban elmaradt, mert a következő héten Pancho alakulatával északra, Cham mellé vonult.

Theának, már másnap más "ami"-ja volt és a gyűrűt elcserélte a Tauschzentrale-ben egy pár skibakancsra.

A csereüzletből egy Wald Péter nevű bácskai magyar, - de az UNRRA-nál jobban hangzó jugoszláv hajós,- megvette tíz kiló kislevelű, sárga, bolgár levelesdohányért és a magyar hajóról kicsempészett két egész tábla talpbőrért.

Wald Péter, a Dachau-i lengyel menekült szervezet orvosának adta el a gyűrűt, azért, hogy megcsinálta neki a kivándorlást Paraguayba.

A lengyel orvos Hamburgban, egy amerikai őrmesternek adta tovább tíz doboz Ness kávéért és húsz karton cigarettáért.

Az őrmester Párisba ment szabadságra és egy arab hastáncosnőnek adta a gyűrűt egy éjszakáért.

A táncosnőtől egy marokkói vándor-árús lopta el és átvitte Nápolyba, ahol egy olasz kereskedő vette meg dollárért. Az olasz két napon belül eladta egy amerikai tengerésznek. Singaporembe a tengerész kockázott és amikor már minden pénzét elvesztette, a kínai bár-tulajdonos adott neki kölcsönt, a gyűrű zálogáért. A katona elesett Koreában és így a gyűrűt, a kínai bár tulajdonosa eladta egy maláji vándorkereskedőnek, aki át- vitte Hong Kongba és az árkádok alatti, egy-taligás gyékényes üzletében árulta a jade és elefántcsont, igaz és hamisgyöngyök közt. A gyűrűt, ak- kor már, mint idegen írásos, értékes antikot árulta.

Német túristák mindent megvásároltak, ami fénylett.

Egy Kanári-szigeti telekspekulációból milliomosra dagadt Karlsruhei német megvette az antik gyűrűt, ezer dollárért.

A némettől ellopták a szállóban. A biztosító fizetett ugyan a beval- lás szerinti antik gyűrűért, amit valaha Buddha leghűségesebb tanítvá- nya hordott, benne az írás, szerencsére a biztosítók megállapították, hogy az valóban szanszkrit nyelven lehetett, amint a fényképen olvas- ták, tehát kifizettek a németnek ötezer dollárt.

A gyűrű akkor már egy angol műgyűjtő tulajdonában volt, aki, amikor Londonban megállapították, hogy nem hamisítvány, hanem Budapesten ké- szült 1942-ben és közönséges jegygyűrű magyar felírással, ami már meg- kopott és meghalványodott. Erre a műgyűjtő azonnal kidobta egy árve- résre és ott áron alul megvette egy örmény kereskedő és átvitte Bahama- sba és ott az ékszerüzletében a turistáknak árulta.

1972 fülledt, meleg nyár volt Torontóban.

Özvegy Mátray Pálné végre beleegyezett és barátnői unszolására csat- lakozott egy kiránduló csoporthoz.

Már öt éve, hogy özvegy volt és Pali otthagya, egyedül, mert akkor már a két fia, meg a lánya is kirajzott a szülői házból. Egyik fia or- vos Californiában, másik olajmérnök Alaskában, lánya Montrealban egy francia állami tisztviselő felesége. Már unokák is vannak... De Mátray Pál ott nyugszik a torontói temető sárgaagyagos földjében, egy gyűrő- deszkadarabnyi, aranybetűs márványtábla alatt, néhány krizantém és ő- szirózsa virágzik a sírján. Idejárt minden héten a Bloor utcából Lili, amikor jött a bankból, a sarki virágárúsnál mindig vett friss virágot, még télen is.

Most történt először öt év óta, hogy elutazik és három hétig nem lá-

togatja Pali sírját.

Az aranyló homokú Abaco tengerpartján szörpölték a színes, jeges italkeverékeket és tervezték az esti üzletjárást és vásárlást.

A nyüzsgő sokaságban és a bábeli nyelvzavarban az árúrok kínálgták portékáikat és a sok taiwani, meg japán bizsu között, egy örmény ékszerbolt körül tolongtak az igényesebb turisták. Itt már inka arany- napot, Ferenc József arany medáliát és venezuelai arany Bolivárt, meg Szent István ezüst ötpengőst lehetett venni.

Mátrayné érdeklődéssel nézegette a Szent István szép, nagy, ezüst ötpengőst. A viaszszínű, papagájorrú örmény előbb németül, aztán angolul kérdezte:

- Are you magyar?

Behívta a belső szobába és a szekrényből, a gyűrűk közül, kivett egy vastag karikagyűrűt. Magasra tartotta a lámpafénynél, nagyítóval mutatta a felírást?

... Szeretlek a sírig....

Mátrayné leroskadt a székre és az örmény vizet hozott, már éppen orvosért akartak szalajtani.

Az örmény, amikor megtudta, hogy a magyar asszonynak régi, kedves emléke a gyűrű, odaadta az árért, amit ő fizetett érte.

Mátrayné már siettette volna a repülőt vissza és semmi sem érdekelte, csak, amikor ránézett a kezén a gyűrűre,elöntötte a könny a szemét. A repülőtérről első útja a temetőbe vezetett.

Megigazította a síron a virágokat, a hervadtját kiszedte, aztán odaült a márványtábla mellé és megsímogatta a sírhantot.

Elékezett, hogy Pali sokáig neheztelt, amikor megtudta, hogy a gyűrűt elcserélte krumpliért. De a tej mentette meg a gyermekeinket. Pali fát vágott az erdőn és csak akkor békélt meg, amikor este a katonapokrócos szalmazsákon odafészkelődött mellé és a fülébe sugta:

- Gyűrű nélkül is szeretlek a sírig...

Másik kezével a bölcsőt ringatta.

Most is átölelte a táblát. Lehúzta ujjáról a gyűrűt.

- Nézd csak, Palikám, visszajött a gyűrű... kihoztam...úgy,mint egykor harminc évvel ezelőtt Fonyódon a lugasban, amikor először csókoltál meg. Hallgasd csak, Pali, itt van a gyűrű a kezemben és játszom vele, mint gyerekkorunkban. Halljad:

... Megy a gyűrű, vándorútra

Egyik kézről a másikra...

Énekelve mondta, néhányan megfordultak és nézik, de Mátrayné csak tovább énekelt, sírástól elcsukló hangon, de közben mosolygott hozzá:

... Aki tudja, meg ne mondja....

Merre visz a gyűrű útja....

Úgy mozgatta a kezében most is, mintha a zsinóros játékon dugdosná a gyűrűt... Aztán kétszer is elismételte:

... Aki tudja, meg ne mondja....

Merre visz a gyűrű útja...

Mostmár kitört belőle a sírás, ráborült a márvány táblára és, mintha csak neki sugná:

- Szeretlek a sírig....

A fákon már sárgultak a levelek.

Özvegy Mátray Pálné megsímogatta mégegyszer a sírtáblát,visszahúzta kisujjára a gyűrűt és nekivágott a Bloor utca felé.

Fel kell a gyerekeket hívni,hogy megérkezett és hogy vannak az unokák, mert arra visz a gyűrű útja...

+ + +

vitéz POLGÁRI LÁSZLÓ

BÚCSÚZOM HAZÁMTÓL.

Búcsúzom tőled szép hazám, Ma vörös veszedelem szívja a vérünket,
Te gyönyörű szép csonka ország. Magyarok Istene segítsél meg minket.
Érted én vitézül harcoltam, Adjál szabadságot, feltámadást a magyar népnek.
Vérem folyt és megrokkantam. Legyen újból nagy Magyarország a mi rabnépünknek.
Magyarok Istene, segíts meg bennünket!

+ + +

VI.

A MUZEUM HÍREI

HOLOCAUST ÉS A MUZEUM.

(Válasz a torontoi "The SUNDAY STAR" 1988.I.24-én megjelent John Ferri muzeumellenes cikkére.)

" Az én véleményem szerint nagy tévedés egy muzeumban kiállított tárgyakat úgy nézni és elbírálni, mintha azok valamely személy, vagy csoport, vagy esemény kedvezőtlen beállítására, vagy inzultálására volnának kiállítva. A kiállított tárgyak az elmúlt időknek, tehát a történelemnek fennmaradt emlékei. A muzeumnak pedig éppen az a feladata, hogy a történéseket - a fennmaradt emléktárgyak alapján - lehetőleg híven megőrizze. Ez vonatkozik a torontoi (Ont.Kanada) MAGYAR HÁZ-ban elhelyezett "MUZEUM OF THE ROYAL HUNGARIAN ARMED FORCES"-re is."

A hivatkozott cikkíró a Holocaust áldozatai emlékének inzultálását látja abban, hogy a volt M.Kir.Csendőrség (Royal Hungarian Gendarmerie) emléktárgyai is ki vannak állítva. Most nem térek ki arra, hogy a Csendőrség a német megszállás alatt felsőbb parancsra hajtotta végre a zsidók összeszedésével kapcsolatos megalázó szolgálatot (a m.kir. Rendőr-séggel együttműködve. Szerk.), azonban, ha ilyen szempontból bírálnánk el a többi emléktárgyak kiállíthatóságát is, akkor nem lehetne kiállítani a mohácsi csatatéren talált török kardot sem (a mohácsi csata 1526.aug. 29-én volt), mert az a 25,000 magyar hősihalottra és a 150 évig tartó török uralomra emlékeztet. Ezt eddig még egy magyar se kifogásolta.

Nem lehetne kiállítani a szovjet-orosz rohamsisakot és fegyvert sem, mert ezek a II.Világháborúban, valamint az '56-os szabadságharc alatti szovjet kegyetlenkedésekre, nők ezreinek a meggyalázására, s több, mint 100,000 magyarnak Szibériába való hurcolására, vagy az az országból való elmenekülésére emlékeztet. De ezt sem kifogásolta eddig egy magyar sem.

Továbbá nem lehetne kiállítani IV.KÁROLY, az utolsó magyar király fényképét sem, vagy HORTHY MIKLÓS fényképét, mert IV.Károly - a trónról lemondott király híveinek segítségével fegyverrel akarta visszaszerezni trónját, melyet Horthy kormányzó fegyverrel akadályozott meg. Tehát most úgy a királpártiak, mint a Horthy hívek követelhetnék ellenfelök és emléktárgyainak a muzeumból való eltávolítását. De eddig még egy magyar se állott elő ilyen követeléssel.

Ha a magyarok ilyen kívánalmakkal állnának elő és azoknak eleget is kellene tennünk, akkor a muzeum lassan kiürülne, vagyis megszűnne.

Vagy talán éppen ez is a célja a cikket sugalmazónak?!

Az elhanyagolt, de már fejlesztés alatt álló Kanadai Hadimuzeumról DAVE McINTOSH fényképes beszámolóját hozza a kanadai frontharcosok lapja, a LEGION, 1988.februári száma. Bár 600,000-re megy föl az összegyűjtött hadi felszerelési tárgyak száma, mindössze kb.600 tárgy van kiállítva. A régi LEVÉLTÁR épületét kapták meg 1967-ben, melynek II.emele-

ti,u.n. 2.Vh-s termében szinte egyenlő számban vannak kiállítva kanadai és német fegyverek.

Látható Hitler pk-i kocsija,mellszobra,hadizászlója,német gyalogos és repülőegyenruha,rakétavető,lángszóró,romboló robot-gép,ME-163 repülőgép,a U-190 tengeralattjáró modelje,földön és vízenjáró Volkswagen és sok más kanadai és német hadi felszerelés és fegyver.

1986-ban megalakult a Hadimuzeum barátainak az egyesülete, melynek célja,hogy a kormány adjon segítséget,mert a gyűjtemény szerves része a kanadai történelemnek.Új neve lenne Kanadai Katonai Történelmi Múzeum. (LEGION, 1988 február, Ottawa, Kanada.)

+ + +

Dr.SZALONTAI SÁNDOR múzeum-gondnok (kurator) beszámolójából:

1988.VII. 7-én

1988.VI.17-25-ig zajlott le a hagyományos torontói KARAVÁN.

40 pavillon-ban számos nemzetiség,népcsoport mutatja be művészetét,ételeit,táncait és dalait és népszokásait. A kilenc nap alatt a legszerényebb becslés szerint is legalább 1,200 személy nézte meg a Múzeumot. Nagyon sok volt közöttük a magyarországi vendég.A Vendégekönnyvet legalább 400 írta alá.Az utolsó nap volt egy nagy táncverseny,az un.PONTOZÓ-ban 18 csoport vett részt.Ezek a fiatalok mind bejöttek a Múzeumba.Sokan ugyan csak végigszaladtak rajta,de igen sok fiatal meglepő érdeklődést tanúsított a múzeumi tárgyak és így a magyar történelem iránt.Megható volt sok fiatalnak a buzgalma,ahogy igyekezett bizonyítani,hogy erről,vagy arról a képről,vagy tárgyról ő már hallott,vagy látott,vagy tanult a magyar iskolában.Igyekezett annak a történetét elmondani.

Akaratlanul is az jutott eszembe,hogy ha ez a Múzeum más,eldugott helyen van,ezek a tárgyak,csak mint holt tőkék szerepeltek volna.Így viszont felbecsülhetetlen értéket jelentenek a fiatal magyar generáció számára,mint látható és kézzel fogható bizonyítékai a magyar történelemnek. Ez a fontos: a magyarságtudat fönntartása.

Junius közepén itt volt a magyarországi VASAS futball-csapat.A MAGYAR-HÁZ uzsonnán látta vendégül őket.Kinyitottuk nekik a MUZEUMOT,mind bejöttek.Figyelmesen megnézték mindent,meghallgatták a magyarázatokat, s sokan éles kritikát mondtak az otthoni rezsimre.A Vendégekönnyvet azonban csak kevesen írták alá.

+ + +

A SAJTÓKAMARA (ONTARIO PRESS COUNCIL) ELMARASZTALJA A

TORONTO STAR-t - a magyar Múzeumról írt cikke miatt

(Kanadai Magyarság 1988 július 23-iki számából)

" Olvasóink bizonyára emlékeznek arra,hogy mintegy egyévszáz évvel ezelőtt a TORONTO STAR egy cikket közölt,melyben "Hungarians say fascist flavor of displays in bad taste" cím alatt élesen bírálta a torontói Magyar Kulturközpontban lévő múzeumot.A cikk nagy fölháborodást váltott ki a magyarság körében és a TORONTO STAR-hoz számos tiltakozó levél futott be,amelyeket a lap nem közölt le.

HORVÁTH LAJOS honfitársunk is egyike volt azoknak,akiknek panaszos levelére az újság nem válaszolt. Erre HORVÁTH LAJOS az Ontario Press Council-hoz fordult, - amely megfelel a régi magyar Sajtókamarának.- A Press Council beható vizsgálat után június 30-án meghozta döntését, amely bár enyhe formában,de elmarasztalta a Toronto Star-t....

A Press Council kivizsgálásának eredményét július 18-án hozta nyilvánosságra és a rendelkezések szerint a Toronto Star köteles azt leközzölni.

Mi, a magunk részéről melegen gratulálunk HORVÁTH LAJOS honfitársunknak, hogy egyedül vívta meg sikeres harcát Kanada legnagyobb példányszámban megjelenő napilapjával. Bár sokan követnék példáját. "

+ + +

VII.

BEL ÉS KÜLFÖLDI SAJTÓHÍREK

HUNGARIAN OBSERVER, a Melbourne-i (Victoria, Ausztrália) Magyar Intézet negyedévenként, angol nyelven megjelenő folyóiratát dr. vitéz ENDREY ANTAL Q.C. szerkeszti. Az 1988 áprilisi szám gr. NIKOLAI TOLSTOY, B.A., M.A. londoni (Anglia) író és történésznek Melbourne-ban, Az Ukrán Hallban 1988. III. 4-én tartott előadásáról számol be.

A főként antikommunista, vasfüggöny mögötti menekültekből és azok fiaiból és leányaiból álló kb. 700 főnyi hallgatóság nagy lelkesedéssel fogadta az illusztris előadót. Ez alkalommal a háborús bűnös kérdéstről beszélt. Rámutatott mindjárt előadása elején, hogy itt egy nemzetközileg szervezett hajszaról van szó, melyet titkos erők irányítanak az egész nyugati világban, az Egyesült Államokban, Kanadában és most már Angliában és Ausztráliában is. Fölmerül a kérdés, - mondta, - hogy miért 44 évvel a háború után jönnek ezzel elő és miért hangsúlyozzák mindig a vádakkal kapcsolatban a "háborús bűnös" nemzetiségét? Nyilván egész ethnok csoportok ellen irányul ez a hadjárat és ezeknek össze kell fogniuk, mert jelentős tömegeket képviselnek és hangjuk, ha félretéve ellentéteiket, együttes erővel harcolnak az igazságért, komoly eredményeket érhet el.

Rámutatott, hogy a Szovjetunió két éven át együttműködött a nácik kegyetlenkedéseiben, hiszen 1941-ig Hitler szövetségese volt. Ezt követően a Vörös Hadsereg rengeteg embertelenséget követett el, ezért teljesen egyoldalú és farizeus magatartás kizárólag a nácik bűneit üldözni, amikor a rengeteg szovjet háborús bűn megtorlás nélkül marad.

Az előadó ezután kitért a nyugati szövetségesek háborús bűneire: a szovjet állampolgárok erőszakos hazatelepítésére és az ausztriai kozák és horvát menekültek átadására, akiket több esetben angol és amerikai katonai alakulatok szemeláttára mészároltak le. Ezeket a nyugati kormányok sohasem büntették meg, sőt az igazságot is minden lehető módon igyekeztek eltussolni, úgyhogy csak gondos kutató munkával lehetett az egész dologra fényt deríteni.

Az előadást számos kérdés és hozzászólás követte, bizonyosságul annak, hogy a hallgatóság végig érdeklődéssel kísérte a felhozott témákat.

Az előadó szerzője az alábbi nagysikerű történelmi munkáknak:

VICTIMS OF YALTA. (1978) melyben a nyugati szövetségesek által erőszakkal repatriált csaknem három millió szovjet állampolgár sorsát tárta fel, akiket a Szovjet kegyetlenül kiírtott.

STALIN'S SECRET WAR (1981), mely Stalin borzalmas tömegmészárlásait és kegyetlenségeit hozta napvilágra, melyeket a II. Világháború előtt, alatt és után követett el és

THE MINISTER AND THE MASSACRES (1986), melyben HAROLD MACMILLAN, volt angol miniszterelnök 1945-ös árulását és annak következményeit nyomozta ki, mikor is az ausztriai megszálló angol hatóságok a fennálló felsőbb utasítások ellenére többszázezer kozákot és horvátot kiadtak a kommunistáknak, akiket mind lemészároltak.

Nikolai TOLSTOY édesapja több nemzedékre visszatekintő előkelő orosz család sarja 1920-ban menekült Oroszországból Angliába,hol fia született és végezte iskoláit.-

Az előadó előadásokat fog tartani Geelongban,Sydney-ben az egyetemeken, a Rabnemzetek Tanácsainak rendezésében.

+ + +

THE SUNDAY TELEGRAPH (London,Anglia) 1988.II.14-iki száma PEREGRINE WORSTHORNE angol nyelven írt: Nincs szükség " kirakatperekre " Britanniában c.cikkét hozza. A szerző tiltakozik a belügyminiszter által a hónap elején felállított bizottság ellen, melynek feladata a törvény megváltoztatása,hogy háborús bűnösöket törvény elé lehessen állítani.

40 év telt el azóta,hogy bűncselekményeket követtek el és ha van is eshetőség vádemelésre,a tárgyalás részrehajlás nélküli lefolytatása nem biztosítható. Az emlékek elhomályosodtak,a bizonyítékok pedig megbízhatatlanok.Az ítélet ilyen körülmények között nem alapulna minden kétségen felüli bizonyosságra. Hosszabb idő eltelte után ugyanis az igazság keresése hasonlítani kezd a bosszúálláshoz, ami az együttérző közvéleményt visszafordítja és ellenségességet vált ki. Ezért el kell kerülni ebben az országban olyan tárgyalások tartását, amely a zsidóságot engesztelhetetlen (fej) vadászoknak tüntetné fel védtelen áldozatok után. Elhihetőleg ilyen benyomást eredményezne nagyon könnyen ha idős lettek és litvánok elleni tárgyalásoknak útát engednének.

Ezenkívül bizonyosan vannak amerikaiak ezer számra,ma vezető beosztásban,akiknek van Viet-Nam-i titkolnivalójuk. Calley hdgy.-ot bíróság elé állították. De számtalan másokat nem, s senkisé is hibáztatja őket, hogy mindent megtesznek, hogy a szörnyű élmény emlékétől szabaduljanak.

Ezért minden áron meg kell akadályozni, hogy háborús-bűnös tárgyalások legyenek ebben az országban. A názi kegyetlenkedések emléke fenntartásának nem lenne rosszabb módja,mint ezt az országot egy rendszeres és teljesen idegen szellemű igazságügyi talány részesévé tenni. (Beküldte: v.Sz.J. London.KGY.)

+ + +

AMERIKAI MAGYAR ÉRTESÍTŐ (Baltimor,MD.,USA),szerkesztő SOÓS JÓZSEF 1988 júniusi számában hozza STIRLING GYÖRGY "Egy nép sem sajátíthatja ki a háború szenvedéseit!" c.vezércikkét,melyből az alábbiakban hozunk részleteket:

" Érdekes megfigyelést tettem legutóbb a Finta-üggyel kapcsolatosan. Feltűnő,hogy míg a magyarországi sajtó aránylag gyakran foglalkozik Finta Imre sorsával - és sokszor Finta számára kedvező szemszögből,- addig az emigrációs lapok zöme alig szentel figyelmet az ügynek, egy két cikken kívül az nem vert nagyobb port a szabad világ magyarságának körében. A cikkek,amelyek érintették a Finta Imre ellen megindított hajszát, vagy szélsőségesen támadók s inkább kárára válnak a kérdésnek, mint hasznára,vagy olyan óvatosak,lagymatagok,hogy sok köszönet nincs bennük...Bizony elszomorító,milyen kevesen érezték kötelességüknek kiállni Finta Imre igaza mellett,hogy higgadt érvekkel és logikával cáfolják annak jogosságát... De az újságoknál még kiábrándítóbb emigrációs egyesületeink,szervezeteink és azok vezetőinek magatartása. Ez, enyhén szólva tartózkodó.Egy két kanadai szervezeten és közszereplőn kívül más nem állt ki Fintáért,hacsak nem említjük az "Ártatlan a bűnösség bizonyításáig" mozgalmat,amely gyűjtést is kezdeményezett a per költségeire.

Mindez azonban kevés. Erkölcsileg sokkal több és egyértelműbb támo-

gatást kellene kapnia Fintának az emigrációtól. "Világszervezeteink" elnökei, akik pedig minden alkalmat megragadnak, hogy bölcsességüket szóval bizonyítsák, hallgatnak, mint a csuka. Öncsinálta emigrációs vezetők, akiknek szájtépő nyilatkozataival már torkig vagyunk, félrenéznek, mintha nem egy magyar honfitársunkról lenne szó... Kiábrándító! Mint sok minden másban, most is példát vehetnénk a zsidóktól: ha akárhol a világon egy zsidót gáncs ér, az egész földgolyó zsidósága a pártjára áll, akár igaza van, akár nincs. A hitsorsosát egyetlen zsidó se hagyja magára, ha az szorult helyzetbe kerül. Nálunk ez másképp van: mindenki attól tart, bajt hoz magára, ha szót emel valakiért, akinek a zsidókkal gyúlt meg a baja. Pedig csak egy szempont, egyetlen mérlegelés lehetséges: hol az igazság? És aki az igazság mellett nem meri exponálni magát, az sem újságírónak, sem közéleti szereplőnek nem való! Még kevésbé emigrációs vezetőnek...

... nevetséges dolog, közel fél évszázaddal az események után egy már jogilag is lezárt ügyet (Fintát ugyanis a hazai népbíróság már egyszer elítélte öt évre) bolygatni, de elvi okokból is: mert ha Fintával szemben alkalmazták ezt a módszert, holnap alkalmazhatják bárkinél és otthonról toborzott hamis tanukkal, hamisított papírokkal (lásd a Demjanjuk ügyet) bárkit zaklathatnak a szabadvilágban is. Ilyen módszerekkel szemben egyikünk sincs biztonságban... Hadd idézzem a legutóbb e témáról megjelent hazai "Magyar Nemzet" III.24-iki vezércikkében Thurzó Tibor néhány mondatát: "" Fogadjuk el alapelveként: a bűnösöket meg kell büntetni. De éppen történelmi tapasztalataink intenek arra, hogy a bűnösségről hitelt érdemlően kell meggyőződni, s óvakodni attól, hogy az igazságot indulatok, a megtorlás szándéka, alantós célok és szenvedélyek szolgáltatába állítsuk... Fintáról bebizonyosodott, hogy a szegedi gettó lakóinak bevagonírozását valóban ő irányította. Más kérdés, hogy eközben követett-e el bűnöket? ""

Ezt az utolsó idézett mondatot érdemes újra elolvasni, mert az különválasztja a csendőri intézkedés, a kötelességteljesítés tényét, az esetleges bűnöktől, a közben elkövetett túlkapásoktól, embertelenségektől. S azzal egyértelműen leszögezi magát amellet, hogy a bevagonírozás irányítása önmagában még nem volt bűn, nem minősíthető semmiképp sem annak, mint ahogy sokan állítani szeretnék. Csak azért lehet valakit felelősségre vonni, ha eközben - a parancson, a kötelességen túlmenően - kegyetlenkedett, ártatlan embereket gyötört, kínozott. A parancs pusztá teljesítéséért nem!

És ez a döntő különbség, alapvetően fontos elvi állásfoglalás, aminek külön hangsúlyt ad, hogy a kommunista rendszer sajtójában jelent meg. Hiszen az emigrációban már elégszer ismételtük: a magyar csendőröket (a magyar rendőrséget, a rendőröket ... Szerk.) nem lehet kollektíve elítélni azért, mert mint karhatalmi erő résztvettek a deportálásokban, illetve ők irányították a zsidók bevagonírozását. Egyenruhás alakulat tagjai azt teszik, amit parancsolnak nekik: a parancsot megtagadni nem lehet, főleg háborús időkben nem... Mindenki úgy tudta: munkára viszik őket. A legmagasabb politikai és katonai körök egészen a háború végéig meg voltak arról győződve, hogy ez így is van. Maguk a zsidók is. Eichmann, nagy színészi teljesítménnyel félrevezette még a zsidók vezetőit is, akik elhittek neki mindent és azt tanácsolták a hozzájuk forduló zsidóknak, hogy menjenek nyugodtan, nem lesz bántódásuk... Tőlük is meg lehetne kérdezni - ahogy a csendőröktől kérdik a zsidók - hogy miért nem lázadtak föl, miért nem tagadták meg a parancsot, a vagonokba való beszállást?...

Ne mérjük kétféle mértékkel! Az Egyesült Államok katonai rendőrsége és Kanadában a lovascsendőrség minden ellenkezés nélkül hajtotta végre a

háború alatt a japán állampolgárok deportálását. Mindkét deportálásban közös vonás, hogy a háborús körülmények miatt rendelték el a kormányok megbízhatatlannak minősített saját állampolgárok ellen. Mindkét esetben egy fajilag elkülöníthető réteg ellen irányult az intézkedés, teljes családok, nők, gyermekek és öregek ellen is. Ha elfogadjuk azt az elvet, hogy a bűnösség nem függ attól: a győztes, vagy a legyőzött vádolható-e elkövetésével, akkor háborús bűnösség címén ki kellene vizsgálni az amerikai és kanadai deportáló szervek akkori tevékenységét. Ezek legénysége sem tagadta meg a parancsot, akár a magyar csendőr: de ami a győzteseknél éretny, a vesztesnél bűnnek számít...

Arról senki sem beszél, hogy a magyar csendőrség egy politikailag el nem kötelezett testület volt: a kormány, illetve legfőbb parancsnokai utasításait követve éppúgy eljárta a szélső baloldal, mint a szélső jobb ellen. A KAPOTT PARANCSTOT POLITIKAILAG NEM MÉRLEGLHETTE! A csendőrnymozóknak szerepük volt pld. Szálasi börtönbejuttatásánál is.

Másrészt a háború utolsó hónapjaiban, amikor a budapesti zsidókat gettóba zárták és sokaknak volt svéd, svájci, vagy más menlevele: ők érvényt szereztek ezeknek a papíroknak. Mert Wallenberg sem tudott volna megmenteni egyetlen zsidót sem, ha a hatóságok nem kooperálnak...

Az amerikai televízió és újságkommentárok mentegetik Izraelt azzal, hogy akis zsidó nép egy negyvenmilliós, ellenséges tábor közepén küzd a szuverinitásáért. A második világháború második felében a két idegen néptenger - a germán és a szláv - között pusztta létért küzdött a magyarság és a két ellenséges ideológia - fassizmus és kommunizmus - halálos szorításában próbálta megtalálni a túlélés útját. Hogy ebben az időszakban előfordultak normális békeidőben nem kívánatos események, azért csak a háborút lehet kárhóztatni. De ne csak az legyen a vétek, amit a vesztes fél rovására lehet írni, a győztesnek is kelljen felelnie a kegyetlenkedésekért. Vajjon Izraelt valaha is felelősségre fogják vonni a most végbemenőkért, a polgári lakosság rovására elkövetett atrocitásokért?... Az elmúlt világháború és az utána következő idők bővelkedtek embertelenségekben, de ha a győztesek követték el azokat, néma csend és hallgatás övezi valamennyit... Vagy talán említsem Katynt?... A magyar csendőrség (otthoni) kollektív elmarasztalása és minden más kollektív megtorlás-jellegű ítélkezés ellen tiltakoznunk kell. Ennek áldozata lett legutóbb JOHN DEMJANJUK, a volt ukrán menekült, clevelandi autómunkás, kinek azért kellett halálos ítéletet kapnia, hogy az izraeli bíróság kielégítse boszszúszomját, mert a treblinkai lagerben valaki, vagy valakik kegyetlenkedtek a zsidókkal. Senki sem vitatja, hogy sokat szenvedtek a második világháború alatt és rengetegen elpusztultak közülük. De mégsem lenne helyes, ha a zsidók kisajátítanak maguknak a háború szenvedéseit. Mély megrendüléssel állunk a hatmillió zsidó áldozat pusztulása előtt, mert már tíz ártatlan ember halála is szörnyűség, de nemcsak a zsidók pusztultak és szenvedtek a második világháború alatt.

Az európai hadviselő felek országaiban, Németországban, Angliában, Franciaországban, Olaszországban, Lengyelországban, Magyarországon és még sorolhatnánk: millió és millió nő, gyermek, aggastyán és javakorbéli férfi esett áldozatul a hadi cselekményeknek, halt meg a bombázások következményében - itt Japánt említhetnénk meg elsőnek Hirosimával és Nagaszakival - vagy pusztult el nyomorultul éhség, alultápláltság, betegségek, járványok miatt. Ezeknek is jár részvét, jár sajnálat! Akárcsak azoknak a nem-zsidó politikai foglyoknak, akik - osztozva a zsidók sorsában - szintén sokezerszám veszttek a náci megsemmisítő légerekben...

Legyen egyszer már vége a bűnösök hajszolásának: aki valóban az volt,

már elnyerte büntetését. Akire pedig most akarják rásütni a bélyeget, azokat - ha közülünk való - minden erőnkkel meg kell védenünk.

Ez magyar kötelesség!"

Megjegyzés:

A kollektív bűnösség (kiterjesztésének) alkalmazása minden tekintetben sérti a nyugati törvényességet és ellenkezik az Egyesült Nemzeteknek az Emberi Jogok tárgyában 1948-ban hozott határozatával, mely így szól: "Senki sem tartható bűnösnek bármilyen bűncselekmény, vagy mulasztásért, mely nem képezett nemzeti, vagy nemzetközi jogilag meghatározott bűncselekményt annak elkövetése időpontjában. (35)"

(Dr. R. B., fordítás: KGY.)

+ + +

Az ÉRTESÍTŐ 1988 szeptemberi számában hozza DOMOKOS SÁNDOR: ITT AZ IDŐ c. cikkét, melyben szót emel, " hogy minden igazságtalanul üldözött ember, - bármelyik szélsőség áldozata is lett legyen az illető - egyforma elbírálásban, egyforma megértésben és egyforma jóvátételben részesüljön."

+ + +

Katolikus Magyarok Vasárnapja (Youngstown, Ohio, USA.,) 1988. VIII. 21.-i számában részleteket hoz Dr. KENDE PÉTER valószínűleg újságíró "Erdélyből jöttek" című az Ifjúsági Lap és Könyvkiadó által 1988-ban Debrecenben kiadott könyvéből: "...érdemes volna a könyv minden betűjét leközlölni, - írja a Vasárnap - hiszen az európai és amerikai újságok már hónapok óta foglalkoznak az erdélyi magyar üldözöttek sorsával, hogyne érdekelne minket magyarokat szerencsétlen testvéreink élete - akár éltünk valaha Erdélyben, akár nem." A könyv interview-kat tartalmaz (megváltoztatott nevekké), melyek hírül adják a nyomoruságot, magyarok meghurcolását és üldözését. Debrecenben Tanács körút 28 alatt a Vöröskereszt, a Népfront és a tanács un. információs irodája ad ki munkavállalási engedélyt, segélyt és lakásbeutalást a menekülteknek.

+ + +

NEMZETŐR (München, BRD., Európa) 1988. júl.-aug. számában hozza JUHÁSZ LÁSZLÓ cikkét "Halálraítélt falvak, pusztuló otthonok" címmel és ebben írja: "... A Református Világszövetség genfi elnöksége táviratban tiltakozott Ceausescu román államfőnél, hangsúlyozva, hogy a terv az emberi, elsősorban a kisebbségi jogok durva megsértése. A falvak elpusztítása ezeket fosztana meg nemzeti hagyományiktól, kulturális örökségüktől és nyelvüktől..."

A GDANSK-i (Lengyelország) Szent Brigitta templomban jun. 26-án több ezer lengyel katolikus hívő nyilvánította ki együttérzését a veszélyeztetett erdélyi magyarsággal. JANKOVSKI lelkész szentbeszédében elítélte a román kormány elnyomó politikáját, hangsúlyozva, hogy a falvak fölszámolása egyet jelent a lakosság vallási, kulturális és nemzeti örökségének elpusztításával. LECH WALESA táviratban fejezte ki szolidaritását és azt a meggyőződését, hogy minden népnek joga van nemzeti identitásának megőrzésére. Biztosra vesszük, hogy az embertelen intézkedés ellen és a több mint egymillió fős erdélyi katolikus magyarság védelmében hamarosan a legtekintélyesebb és legbefolyásosabb keresztény egyházi hivatal a Vatikán is felemeli szavát. Az elmúlt hetekben számos nagy nyugati lap így a NEUE ZÜRICHNER ZEITUNG és a SÜDDEUTSCHE ZEITUNG tájékoztatta olvasóit a CEAUSESCU által elrendelt KULTURÁLIS GENOCIDIUM-ról..."

Ugyancsak a NEMZETŐR 1988 júniusi számában hozza HAAS GYÖRGY (Bécs) részletes beszámolóját "Erdélyi menekültek Magyarországon" címmel, melyből közöljük az alábbi részletet:

... " Hogyan indult meg a menekült-hullám Erdélyből Magyarország felé? A végső lökést a román elnök beszéde adta, melyet a Romániai Nemzetiségek Országos Tanácsán mondott el 1987-ben. Ceausescu ugyanis kinyilatkoztatta, hogy Románia - "Nemzetállam" - tehát csak románok vannak, a benne élő nemzetiségek, köztük a történelmi birtokos, a legnagyobb nemzeti kisebbség a világon, az erdélyi magyarság mintegy 2,500.000 fő elűldözése, illetve beolvasztása a cél. Ha egy erdélyi magyar kitart magyarsága mellett, azt nyíltan vállalja, existenciálisan tönkreteszik, nem ritka az öngyilkosságba való menekülés sem. A magyar lét és öntudat aljas lerombolása, a gazdasági élettér megszűnése vezet ilyen tragikus következményekhez. Emberi-, politikai-, kulturális jogai a magyarságnak nincsenek. A nyílt terror az, ami uralja ma Erdélyt? "

+ + +

" 1988 május 8-án a tüntetés után a BONN-i sajtóklubban folytatott beszélgetés alkalmával a magyar emigráció képviselői elmondották a hazai sajtó munkatársainak, hogy az erdélyiek megsegítése kapcsán figyelmen kívül kell hagyni az ideológiai különbségeket. Megígérték a legmesszebbmenő támogatást a Romániából menekülőkhöz megsegítésére. Figyelmeztették őket, hogy lehetőleg meg kell tartani a magyar anyanyelvű menekülteket magyar területen, mert nyugaton elkallódnak, elvesznek a magyarság számára. A magyar kormány kötelessége, hogy diplomáciai úton érje el, hogy senkinek ne legyen OKA elmenekülni Romániából! (? ! Szerk.)

Dr. ÉVA MÁRIA BARKI, az ausztriai erdélyi menekültek ügyvédje felhívta a magyar sajtó képviselőinek figyelmét, hogy a kormány akkor cselekednék igazán helyesen, ha ENSZ (UNO) menekültügyi megfigyelőt kérne. Az erdélyi menekülteket nem kellene áttelepülőkként kezelni, hanem a politikai menekült status lehetővé tenné, hogy az illetékes nemzetközi szervek és az ENSZ támogassák őket. Ezt a lépést csak a magyar kormány teheti meg. Az emigrációs szervezetek képviselői kijelentették, hogy támogatnák a kormánynak ezt a szándékát, sőt levélben fordulnak az ENSZ genfi menekültügyi központjához. "

+ + +

MAGYARORSZÁGI FELHÍVÁS !

A román vezetők Ceausescu parancsára elhatározták, hogy lerombolják a romániai falvakat - beleértve a templomokat és a temetőket is - helyüket felszántják és bevetik. A már évek óta fázó lakosságot összeterelelik és gettókba zárják. Mezőgazdasági érdekekre hivatkozva akarják ezt tenni, abban az országban, ahol a mezőgazdaság értelmes szervezésével, korszerűsítésével az igen gazdag, jelenleg megművelt területen a mostaninál jobb termést lehetne elérni.

A gazdasági magyarizálásba burkolt rombolást a magyarlakta területen akarják elkezdni és a rosszul titkolt szándék a "VÉGSŐ MEGOLDÁS". A szétrombolás után a "Conducator" azzal tenné fel a koronát gyűlöletes életére, ha a földdel tenné egyenlővé Erdélyt. A század sötét eseményeinek jelképét jelentő égő zsinagógák mellé odakerülnének a lerombolt erdélyi templomok, feldult temetők képei. A városokban élő értelmiség száműzetése sem új ötlet. Ceausescu az örömeink, görögök, zsidók, kambüdzsaiak... kiirtásának történetéből vette. Minden készen áll, a sötétség ura bármikor kiadhatja a parancsot a szenvedés zsilipjeinek fölnyitására.

A zsarnok kezének lefogására kérjük fel a világ minden becsületes emberét, nemzetiségre, vallásra, politikai meggyőződésre való tekintet

nélkül SEGÍTSENEK, AMÍG NEM KÉSŐ!

Kérjük a világ minden kormányát, hogy vessék latba minden befolyásukat a jóvátehetetlen pusztítás elkerülése érdekében!

A vallási vezetők az emberi lelkiismeret megerősítésével fokozzák az ellenállást a népirtással szemben!

KÖVETELJÜK az ENSZ, a HELSINKI NYILATKOZATOT aláíró országok, az UNESCO közreműködését az emberi biztonság és élet, valamint a kulturális értékek megőrzése céljából.

VÉGÜL KÉRJÜK a nagyhatalmak kormányait, mint a trianoni és párizsi békeszerződés aláíróit, hogy forduljanak diktátummal a román kormányhoz és akadályozzák meg az Európa történetében mindmáig ismeretlen pusztítást.

Az egyetértők gyűjtsenek aláírásokat a következő felírással ellátott íveken:

EL A KEZEKEL A ROMÁNIAI FALVAKTÓL !

Várjuk a kulturált világ szervezeteinek csatlakozását a felhívásunkhoz.

CÍM: Erdélyt védő Magyarországi Független Bizottság,
Bereczki Vilmos, 114 F., Postahivatal, Budapest. "

+ + +

Lapzártakor érkezett hír szerint: Bécsben, az osztrák kormány fölkererte a parlamentet, hatalmazza fel arra, hogy nemzetközi fórumokon képviselje a veszélyeztetett erdélyi nemzetiségek érdekeit és tiltakozzék a román kormány jogtiprásai ellen. Bécs lakossága a politikai élet több vezető személyiségnek részvételével július 7.-én a Szent István székesegyház előtt megtartott tüntetésen ítélte el Ceausescu falupusztító tervét. A mintegy 1000 főnyi tüntető soraiban ott volt a bécsi művészvilág számos ismert képviselője, köztük HUNDERTWASSER festőművész. A művészek nyilatkozatban tiltakoztak a tervezett kulturális genocidium ellen, amelyről az osztrák sajtó vezető helyen számolt be.

Ugyancsak ebben a számban

dr. MAKRA ZOLTÁN "Katonasírok a béke nagy hirdetői" c. cikkében tárgyalja a hősi halottak budapesti emlékműve felállításának lehetőségeit. Szerinte: "... "hosszú hónapokig tartó megfontolások után a nemzeti katonai emigrációban kialakult egy egységes álláspont. Fővárosunk egyik terén egy hősi emlékmű kerülhessen fölállításra az alábbi szöveggel:

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ HŐSI HALOTTAINAK ÉS POLGÁRI ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE. "

Több, mint negyven éve várunk, hogy annyi más ország után Magyarország is lerójjá háláját azoknak, akik kötelességteljesítésük és helytállásuk közben életüket adták a Hazáért, a katonáknak és nem-katonáknak egyaránt. Örülünk, - ha úgy látszik, - hogy eljön az idő az általános kívánság teljesítésére. Ezt kell tehát a felíratban kifejezésre juttatni, ahelyett, hogy semleges kifejezésekkel eltakarnánk a lényegét.

Javasoljuk az alábbi szöveget:

" A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ MAGYAR HŐSIHALOTTAINAK, KATONAI ÉS POLGÁRI ÁLDOZATAINAK ÁLLÍTOTTA A MAGYAR NEMZET. "

1939-1945

+ + +

THE GUARDIAN OF LIBERTY (München, BRD.) a NEMZETŐR kéthavonként angol nyelven megjelenő tájékoztatója 1988 március-áprilisi számában beszámol

az Európai Parlament (Strasbourg, Franciaország) Karácsony előtti ülésről, mely elítélte Románia kormányát a nov.14-15-iki brassói munkástüntetés letörése miatt. A munkások az élelmezés és a munkabérek csökkentése miatt lázadtak föl. Ugyancsak elmarasztalták Ceausescut és kormányát, hatóságait, akik megfosztják Európa legnagyobb nemzetiségi csoportját a 2.5 millió erdélyi magyarságot emberi és állampolgári jogaitól.

Az Európa képviselők megkeresték az európai külügyminisztereket, hogy követeljék a bukaresti kormánynál az elnyomó rendelkezések megszüntetését. A Nyugateurópa-i államoktól pedig élelmiszer-csomagok küldését kérték.

+ + +

A KANADAI MAGYARSÁG (Toronto, Ont., Kanada) 1988.VII.9-iki számában hozza SZENTMIKLÓS Y ÉLES GÉZA Nagy Imre "rehabilitációja" c.cikkét. A szerző néhai dr.CSONKA EMIL-nek a történettudós tárgyilagosságával megírt munkája alapján ismerteti Nagy Imre volt kommunista miniszterelnök magatartását az '56-os események során.

A rehabilitáció helyes értelmezését szolgálja a cikk bevezetése az alábbiak szerint: " Ezt az írást azért közöljük, mert érdekes fényt vet az ötvenhatos események sok olyan részletére, amelyek a nagyközönség előtt eddig ismeretlenek voltak. Most, amidőn annyian követelik Nagy Imre és kivégzett társai rehabilitációját, ismernünk kell az érem másik oldalát is. A mi álláspontunk ebben a kérdésben az, hogy a rehabilitációt ki kell terjeszteni mindenkire, a nem kommunistákra is, akiket jogtalanul kivégeztek és üldöztek. "

+ + +

NEMZETI ÚJSÁG, független magyar hetilap (Fish Creek, VIC., 3959 Ausztrália) felelős szerkesztő dr.vitéz ENDREY ANTAL 1988.V.30-iki számában " Elnapolták a "náci törvényt" " az alábbiakat írja: " Május 19-én a federális kormány teljesen váratlanul augusztusig elnapolta a War Crimes Amendment Bill 1987 néven benyújtott törvényjavaslat további tárgyalását és bejelentette, hogy hat hónapon belül nem indítanak háborús bűnpeket. Az elnapoláshoz semmi magyarázatot nem fűztek.

1988.VI.13-iki számából: ETNIK SZERVEZKEDÉSEK: " Örömmel jelentjük, hogy az adelaidei magyar emigráció (S.A.Ausztrália) egyik agilis tagja GASZNER PÁL megkezdte az évekkel ezelőtt kimult Délausztrália-i Rabnemzetek szervezetének újjáélesztését. Az alakuló gyűlés őt bizta meg a mozgalom koordinálásával, az alapszabályok elfogadására egybehívott gyűlésen nem kevesebb, mint 39 etnik közösség jelenlétére számítanak.

GESZNER PÁL 34 évig volt a liberális párt aktív tagja, de a közelmúltban kilépett a pártból, a liberális vezetőknek a "háborús bűnös" kérdésben tanúsított gerinctelen magatartása miatt. Jelenlegi mozgalma nem politikai jellegű, de már folynak az előkészületek egy etnik politikai párt megalakítására is. "

+ + +

A Calgary-i Magyar Nyugdíjasok Klubja által kibocsátott magyar nótalemezek ára:

1 lemez 7.00 dollár + 3.00 szállítási költség.

Ha valaki mind a 6 lemezt megveszi, annak ára 45.00 dollár + 3.00 dollár postaköltség, 12.00 dollár megtakarítás.

Kazetta ára: 7.00 dollár.

Cím: HUNGARIAN SENIOR CITIZEN CLUB, 1328-87 Ave., S.W. Calgary, Alberta.
T2V OW3 CANADA.

+ + +

HUNGARIAN HERITAGE REVIEW (Union, N.J., USA) (Magyar Örökségünk) a Rákóczi Alapítvány angol nyelvű kulturális havi folyóirata 1988. áprilisi számában fényképes beszámolót hoz a calgary-i MAGYAR NYUGDÍJASOK ÉNEKKARÁ-ról, mely V. KERESZTES LAJOS vezetésével szebbnél szebb magyar nótalemezeket hozott forgalomba KORONGHY GYULA és zenekarának kíséretével. Eddig 6 lemezt adtak ki. A nóták kaphatók kazettában is. Egy lemez vagy kazetta ára 7 dollár és postaköltség.

CÍM: HUNGARIAN SENIOR CITIZENS CLUB, 1328-87 Avenue, S.W.,
CALGARY, Alberta, T2V 0W3, CANADA

+ + +

VIII.

A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL

Néhai vitéz VATTAY FERENC ezds.úr (Polvorines, Argentina) 1988.VI.12.-én, halála előtt három nappal a Központnak diktált levele, mely már nem került aláírásra:

" Kedves jó Gyulám! Köszönettel vettem f.év.január hó 27-én kelt kedves leveledet. Érdekes és örömteli az ausztráliai útid leírása. De még jobban örülök, hogy az bajtársi szempontból olyan eredményes volt. Képzem, hogy nemcsak Te, hanem vendéglátó szíves bajtársaid is örültek neked. Szép élmény volt, főleg, mert a bajtársi összetartás és barátság elmélyült.

Köszönöm jókívánságaidat és azokat hasonlókkal viszonzom. Ugyancsak örültek leányom és vőm is üdvözleteidnek és ők is, ismeretlenül is, melegen üdvözölnek.

A mellékelten küldött megemlékezésed igazán szép bizonyítéka a te rátermettségednek. Különösen találó az az óhajod, hogy egységesen találjon bennünket az az óra, mely minket is el fog érni. Gratulálok a szép írásműhöz.

Utóiratként írt ügyre nézve közlöm, hogy az itt létező legkisebb nyugdíjat kapom, ez még a megélhetést se mindig fedezi... De régebbi megtakarításaimból felajánlok 180 ausztrált (az új argentin pénzegység Szerk.) e fontos bajtársi célra. Ez dollárban biztosan nagyon kevés, de gyermekeim nyugdíja sem nagy, abból épp hogy kijövünk... Így ők is csak 20 ausztrállal tudják az összeget megtoldani és így összesen 200 ausztrálnak megfelelő dollárt szándékozom küldeni...

Különösen köszönöm kedves figyelmedet, hogy a B.L. 1987/2.számát újból feladtad, melyet febr.8-án vettem kézhez, s ezzel ismét teljes a sorozatom. Örömmel olvastam végig és vannak benne részletek, melyek részemre különösen érdekesek voltak. E szám olvasása után is csak azt az óhajomat ismételhetem meg, hogy maradj, kedves Gyulám, mentől tovább helyeden - az idő meghozza az eredményt.

Magamról semmi különlegeset nem tudok írni, mert az szinte természetes, hogy egy idős ember időnként beteg. Már vagy egy hónapja egy jó nagy furunkulus keletkezett a bal térdemen. Először a helybeli kisebb kórházban kezelték jól, azután a betegsegélyző betegszállító autóján háromszor is elvittek az ide kb.6km-re lévő város nagyobb kórházába, ahol az

"illetékes" orvos kezelt. Egyébként leányom kezeli itthon, naponta kétszer a már gyógyuló sebet.

Most pár napja meg éjjélkor légzési nehézségem és gyomorgörcsöm volt. A kihívott betegsegélyzői elsősegélynyújtó autó az orvossal negyed órán belül itt volt és hamarosan rendbe jöttem. De úgy hallom, nem mindenütt működik ilyen jól ez a segély. Mesélték, hogy a fővárosban 5 óra múlva tudtak csak elmenni a beteghez. Szerencse, hogy ilyen jó körzethez tartozunk.

Mégegyszer minden jót, főleg egészséget kívánva, különös nagyrabecsüléssel ölel öreg barátod

Los Polvorines, 1988. június 12-én

Feri bácsi s.k. "

BIHAR ANDRÁS (Polvorines, Argentina) 1988. június 17-én.

" Kedves Bajtárs! Szomorúan közlöm, hogy a levél fogalmazvány apósom általi jóváhagyása és annak letisztázása közötti időben szeretett apósom június 15-én 1 óra 40 perc körül szíve dobogásának megszűnése folytán meghalt.

Éjjél után felkelt ágyából és rosszul érződő panaszokkal felöltözött és fotelébe ült. Úgy véltük hasonló esettel állunk szemben, mint a pár nappal előtti volt, s kis szíverősítő italt adott feleségem neki. Mikor aztán látta, hogy ettől ezúttal nem lett jobban, kihívta a megbiztosító sürgős szolgálatát. Ezúttal fél óra kellett, míg megérkeztek, mert épp egy messzebb helyre voltak kiküldve. Az orvos rögtön látta, hogy agonizál, előre értesítette telefonon a helybeli kórházat és máris vitték a mentőautóval. Mikor a kórházban kezelni akarták, látták, hogy már meghalt.

A betegek szentségét már előzőleg megkapta, a hó első péntekjén, a helybeli plébánia képlánja külön kérés nélkül eljött a lakásunkra és megáldoztatta.

10 órától a temetkezési vállalat ravatalozójában volt csendőrezredesi zubbonyában és párnán a kitüntetései. A temetőbe való indulásig sokan jöttek el elbúcsúzni tőle. Volt cső. bajtársai közül két bajtársa az első között volt és egy óriási koszorúval áldoztak emlékének, melynek szalagján ez a felirat állt: A legjobb bajtársnak Botond és Kassai család. Eljött egyik elhunyt bajtársának fia: ifj. PAPP JENŐ mérnök, továbbá egy másik bajtársnak az özvegye: ZÖLDI MÁRTONNÉ is. Az ide kb. 80 km-re lakó NAGYIVÁNYI ÖDÖN bs., betegségére tekintettel telefonon fejezte ki részvétét.

A család koszorúján kívül még sokan, így az MHBK is piros-fehér-zöld csokorral búcsúztak tőle. Kora délután a helybeli plébánia káplánja szentelte be, szép spanyolnyelvű beszéddel búcsúztatva, majd 16 óra előtt v. LADÁNYI DOMOKOS volt eje. fhdgy., vett tőle búcsút nagyon szép magyar beszéddel a VITÉZI REND nevében. A végén elénekeltük a magyar Himnuszt. 18 óra körül temettük el a San Miguel-i temetőben, elhunyt felesége sírjába.

Egyik igen kedves ismerősünk koszorú-megváltásként 100 ausztrállal áldozott emlékének, melyet hozzácsatolunk apósom levelében említett összeghez. A pénzt (dollárokat) e levélből függetlenül - ahogy tudjuk - fogjuk hozzátok eljuttatni...

Minden jót kívánva bajtársi szeretettel köszönt és szívélyesen üdvözl

Los Polvorines, 1988 június 17-én

BIHAR ANDRÁS s.k.

U.I.: Bocsáss meg, de úgy látszik nem tudtam elolvasni elhunyt apósom írását, de az asztalán épp most (amikor a címedet kerestem) találtam meg

az ez évi B.L. 1.számát is. Biztos, hogy ezt is megköszönte.

Szívélyes üdvözlettel: Berta, s.k. Bajtársi üdvözlettel:

ifj.v. Vattay Ferenc s.k.

+ + +

N. N. (Európa) 1988.III.20... Egyik legégetőbb probléma a gazdasági válságtól való félelem, ami főképpen a fiatalokat érinti, mert már nagyon is hozzászórtak a jóléthez a szorgalom és tudás, képzettség nélkül. A munkanélküliség fokozódik az üzemek leépítése miatt. DOMOKOS Sanyi verse: "Búcsú a széptől" nagyon szép és valóban így is van.....

Dr.v. J.I. (Sydney, N.S.W., Ausztrália) 1988.V.23-án... "Április elején lent voltam Canberra-ban - a román államelnök ellen rendeztek a magyar egyesületek ott a parlament előtt tiltakozó tüntetést - MALONYAY ÉVÁ-val, a rendezővel is ott találkoztam és beszélgettem. Hála Istennek a munkáskormányoknak sok baja van. Nem csak a választást veszítették el itt New South Wales-ben, de a liberális párt többségben van a képviselőházban, s a felsőházban csak egy szavazat hiányzik. Így mindig alkudozni kell egy töredékpárttal, demokraták, vagy két független-nel. De a kormány javaslatainak a saját pártján belül is olyan ellenzéke van a szélső-bal részéről, hogy az már maga is egy veszített rendszer. Sajnos az ellenzék számban nem elég erős, így nem tud döntést provokálni. De a közhangulat jelenleg kifejezetten munkáspárt ellenes. Talán ez késlelteti a "náci" törvény megjelenését. Nagy visszhangot keltettek a náci-hajszolás ellen felszólaló gróf TOLSZTOY angol történész előadásai...."

S.I. (Welland, Ont., Kanada) 1988.VI.19-én... "Az V.30-án kelt levelet, mely a (torontoi) TV magyarellenes filmjével kapcsolatos, megkaptam. IV.9-én a nyugdíjas klubban bingo alkalmával a tiltakozásból 40 példányt nyomban el is postáztunk. Másik 15-20 ígéretet tett, hogy átnézés után postázni fogják. Ugyanis a 150 tagot számláló klubot én alapítottam 6 évvel ezelőtt és azóta is én vagyok az elnöke. Mód felett csodálkozom, hogy a torontoi Magyar Ház nem eléggé elővigyázatos. A wellandi Magyar Háznak 16 éven át voltam elnöke és nálam is voltak hasonló kísérletek. Mindig elutasítottam az illetőket..."

v.Sz. J. (Sarasota, FLA., USA) 1988.VI.20, és VII.13-án... "Hernádnémetiben (Zemplén vm.,) a temetőben épített családi kriptá elkészült és 1987.VI.1-én Sarasotában meghalt feleségem hamvainak urnáját 1988.V.29-én, vasárnap d.u. temetési szertartás keretében azt oda elhelyeztük... A temetés nagyon szép volt és a hugom mondása szerint temetésen eddig még soha ennyi nép nem vett részt. A szertartás a Szózat eléneklésével ért véget. A kriptán elöl, a tető háromszögében, fekete márványtáblán a felírat a következő: "Hazádnak rendületlenül légy híve, óh Magyar! " A kriptá ajtaján, a márványtáblán pedig a következő:

" Ifj.v. Szendi József és neje Szöllősy Erzsébet családi sírhelye "

A temetésen személyesen résztvett egyik bajtárstól az alábbi levelet kapta: "Kedves Józsi Barátom! Ha lemegyek Hernádnémetibe, mindig érdeklődök felőled, hogy vagy? Mikor jössz haza? Így tudtam meg jó testvéredtől, hogy jó és hú Feleséged egy évvel ezelőtt meghalt. A tavaszon pedig megtudtam, hogy porait hazahozod, a Hernádnémeti temetőben kriptát csináltatsz és abba temeted el. Ahogy egyszer beszélgettünk és megígérted, hogy ha meghalsz, meghagyod, hogy a te poraidat is hozzák Magyarországra, a Hernádnémeti temetőbe, ahol immár várnak annak a Feleségnek a porai, aki minden időkben hú volt. Nem túlzok, ha az eszembe jutott jellemzést leírom: A húség hőse.

De ki volt Szendi József, mint férj? Nem kisebb, nem kevesebb.

Nagyon sajnáltam volna, ha nem lehettem volna jelen a temetésen. A láttok, tettek, cselekvések nagyon mélyen elgondolkoztattak szinte a gyökerekig. Szülőktől örökölted ezt az erkölcsi vagyont? Isten adta? Környezet, idő, megpróbáltatás, küzdelem, talán a jólét, vagy talán mindez együttvéve?

A temetésen gyászoló férj voltál, de az ott megjelenteknek szavak nélkül is cselekvésekben tanítónk, példaképünk voltál. Megmutattad, hogyan kell tisztelni, becsülni, szeretni a hű Feleséget, Istent, Hazát! Köszönjük ezen szép tanításodat, ehhez hasonló szép cselekvésekben Isten segítsen! Tisztelő és szerető barátod Pista."

"UGYANAZON VASÁRNAP délelőttjén, HŐSÖKNAPJÁN megkoszorúztam az I. Világháborúban elesett hősök emlékművét, melynek talapzatán honszerző Árpád apánk alakja áll. Piros-fehér műszekfűkből és zöld babérlevelekből álló koszorút csináltattam, széles nemzetiszínű szalaggal, a szalag egyik ágán aranybetűkkel "HŐSEINKÉRT", a másik ágán pedig "BAJTÁRSATOK" felírással. Úgy gondolom, ez a cselekedetem, mint sok más is, egyedülálló cselekedet volt a kommunizmusban... "

"... A készülő (CBC) filmmel kapcsolatos felhívást a tiltakozásra a felhívást megkaptam, amit most fogok intézni..."

K. A. (Hamilton, Ont., Kanada) 1988.VII.12-én..." A Kanadai Magyarság máj.28-iki számában közölt magyarelles filmmel kapcsolatban a tiltakozás 50 példányban lett lesokszorosítva, szétosztva és elpostázva a megadott címre..."

v.Sz.J. (London, Anglia) A brit külügyminiszter 1988.IV.25-én kelt elhatározásával véglegesen elutasította a budapesti kormánynak MÉSZÁROS LÁZÁR '48-as magyar hadügyminiszter hamvai kiadatására vonatkozó ismételt kérelmét. A MAGYAR SZABADSÁGHARCOS VILÁGSZÖVETSÉG nagybritanniai csoportjának elnöke v.SZAKÁLY JÁNOS bs-unk ezúton is köszönetet mond mindazoknak az angol politikusoknak és magyar egyesületeknek, akik az újabb kiadatás elleni tiltakozásukkal segítségére voltak. (1988.V.10.)

+ + +

IX.

HELYESBÍTÉS, KÉRELEM, TILTAKOZÁS, EGYÉB, NYUGTÁZÁSOK

HELYESBÍTÉS

Néhai NAGY JÁNOS főtörm. (alhdgy.) 1978.III.3-án Cleveland-ban (OH., USA) meghalt. A szomorú hírt a B.L.1978/2.számában a 71.oldalon közölte. Ezzel nyilvánvalóan ellentétes a B.L.1988/1 szám 8.oldalán NAGY JÁNOS-ra vonatkozó hír, mely téves információ alapszik. Elnézést kérünk olvasóinktól. Alább közöljük özv.NAGY JÁNOSNÉ (Cleveland, OH., USA) 1988.V.13-án kelt levelének erre vonatkozó részét:

" Nagy János, Pátkay Béla és Palocsay István tényleg Dresdában voltak 1945.februárjában. A családjaik együtt voltak a rendőrségi épületben, ahova Zalántay cs.ezr.beleegyezésével a németek őket elhelyezték. A 3 férj 15-én még szolgálatban volt és a várostól 65 km-re voltak beosztva. A 15-i nagy, több hullámos támadás után mindhárman engedélyt kértek, hogy a családjuk sorsát megtudják. 16-án a város még mindig égett, 18-án tudtak csak a légo pincéhez jutni a zsarátnokokra dobott ajtók segítségével. A családok már nem voltak a pincében, amit a németek kibontottak,

s férjem megtalálta a véres kezításkákat és bőröndöket, s elindult a temető felé. Egy kocsit tetején meglátta és felismerte a feleségét; a két gyereket nem találta meg. A temetőbe az SS, -ismert okoknál fogva, - egyiküket sem engedte be, hogy megkeressék a családokat.

Miután Németország elesett, Nagy János hadifogságba s onnan kórházba került Bambergben. Én ott ismertem meg s miután a Vatikáni Irodától engedélyt kaptunk, megesküdtünk és új életet kezdtünk. 1951-ben Amerikába vándoroltunk ki, két gyermekkel áldott meg bennünket az Ég, s ő szegény 1978, március 3-án sorozatos szívattakok után visszaadta nemes lelkét a Mindenhatónak.

Pátkay-ról annyit tudunk, hogy miután ő is elveszítette a feleségét és szintén 2 gyermekét, hazament, s az 50-es években az államvasutaknál dolgozott, mint munkás.

Palocsay sorsa ismeretlen.... "

+ + +

ÖSSZESÍTÉS az MKCSBK Központ 1987 évi bevételeiről és kiadásairól szóló kimutatás helyesbítése:

A BEVÉTELEK harmadik sorában az EGYÉB címszó alatt a 206.51 összeg helyesen 206.50-nek olvasandó, miként az eredeti elszámolás tartalmazza. Kérjük a B.L.1988/1.szám 2.oldalán a javítást elvégezni.

+ + +

A "SZÉKELY NÉP" (Rochester, N.Y., USA), az ERDÉLYI BIZOTTSÁG hivatalos lapja 1988. áprilisi számában külön is elismeri az 1987 évben bevételezett 50.00 dolláron felüli befizetéseket. Ugyancsak köszönettel nyugtázza néhai vitéz DUSKA LÁSZLÓ temetése alkalmából koszorúmegváltásként érkezett adományokat US 1,100.00 dollár összegben.

+ + +

KÉRELEM

1988 április 10.

Kedves Csendőrbajtársam!

1944 július és augusztusában néhány csendőralakulatot összpontosítottak Budapestre. Ezek szerepe még nincs tisztázva. Ezért arra kérnélek, ha valamelyik összpontosításban résztvettél, írd le őszintén élményeidet, s aláírva küldd el nekem, hogy Testületünk jó hírnevének érdekében felhasználhassam.

Ha tudnál az összpontosításban szereplő más bajtársról, küldj neki egy Xerox másolatot kérésemből, hogy minél többen bizonyítsuk a való tényeket.

Szívésségedet megköszönve, igaz csendőrbajtársi szeretettel ölellek:

Rektor Béla
3249 N. Freeway,
Tucson, Az., 85705

1944 július

A kormány a Galántai Csendőrzászlóaljnak csapatzászlót szándékozott adni. A zászlóánya a Kormányzó felesége lett volna. Az Ungvári Csendőrzászlóaljat s néhány csendőrtanszázadot a fővárosba rendelték a diszelgésekre, közben a Kabinetiroda olyan értesítést kapott, hogy Baky László belügyi államtitkár puccsra készül a kormányzó leváltására, vagy a zsidóság Budapestről való deportálására. Bár a VKF a puccs tervét lehe-

tetlennek tartotta, a kabinetiroda az Esztergom mellett lévő pánccélos hadosztályt mégis felrendelte a fővárosba. Ennek parancsnoka, vitéz Koszorús Ferenc, a német vaskeresztes vezérkari ezredes - a kirakodáskor lebombázott és már csupán kézfegyverekkel rendelkező galántaiakat - a pánccélosok csőretöltött ágyúcsövei előtt vonultatta ki a fővárosból.

1944 augusztus

Augusztus közepe táján a nagyváradi Csendőr Tanzászlóalj, több csendőregységet és csendőrtanszázadot sürgősen Budapestre rendeltek. A nagyváradiakat az Üllői úti vonatoslaktanyában (annak garázsaiban) helyezték el. Szigorú együttartás volt. Reggeltől-estig a tömeg felosztatásának módjait gyakorolták. Füstgyertyát és kézigránátot is kaptak. A német SS, vagy a nyilasok támadásától tartottak.

Egyik nap a század- és ennél magasabb beosztású tiszteket kormányzó kihallgatásra rendelték. Ennek lényege: a kormányzó írásban is értesítette a németeket a zsidó deportálások végleges beszüntetéséről. Minden efajta kísérlet esetére csendőr és más fegyveres alakulat ellenállását helyezte kilátásba. Eichman dühöngött, a budapesten lévő zsidóság azonban megmenekült a deportálástól.

+ + +

TILTAKOZÁS

A torontoi Magyar Ház (Ont., Kanada) felkérésére a Kanadai Magyarság 1988 május 28-iki számában kérte tiltakozó levelek küldését a torontoi CBC-TV televíziós társasághoz, miután tudomásukra jutott, hogy azok a fényképezésre adott engedéllyel visszaéltek és Sándor Anna szerkesztésében "Two Men" (Két Ember) név alatt magyarellenes filmet készítenek.

A film egyes részletei nemcsak egyes magyar személyekre, de az egész magyarságra igen rossz fényt vetnek. A Magyar Ház hivatalos levélben tiltakozott a film nyilvánosságra való hozatala ellen, mert az törvénybe ütközik. Torontóból, Hamiltonból, Wellandból és Calgaryból számos tiltakozó levelet küldtek bajtársaink a CBC-TV torontoi címére. A levelek küldésének folytatását kérik. (K.M.1988.V.28 és VI.10.)

+ + +

ELISMERÉS

Köszönettel nyugtázzuk Bajtársainknak, jóbarátainknak nyaralásból, külföldi útjuk alkalmából küldött megemlékezéseiket:

UTCZÁS MIHÁLY és felesége, özv.vitéz HANGODI JÁNOSNÉ és családja,
vitéz SZENDI JÓZSEF, FÖDŐ VARGEK LAJOS,
vitéz SZAKÁLY JÁNOS PEKÁRY ISTVÁN
PÉTERFFY ZSOMBOR és felesége.

+ + +

MEGJEGYZÉS

hogy az időszerű híryanagot hozni tudjuk az V.Fejezet-be tervezett cikkek közül többet félretettünk a következő számunk részére.

Bajtársaink megértését kérjük. A kiadó.

+ + +

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE

ezúton is köszönettel nyugtazza Közösségünk fönntartására
befolyt önkéntes hozzájárulásokat és felülfizetéseket

1988 március 1 - augusztus 31-ig

Dr. A. F. BL US 15.00	Dr.Zs.Gy. Sao Paolo	V. J. BL US 20.00
Özv. V.T.-né BL 12.00	csoport BL US 30.00	Dr.Sz. S. BL 25.00
T. B. BL 10.00	G. M. BL 25.00	Dr. N. Z. BL US 20.00
v.B. T. E. BL US 15.00	v.K. L. BL 12.00	K. F. BL 20.00
v. N. L. BL US 20.00	K. J. BL 13.40	B. K. BL 25.00
V. G. BL 20.00	v.K. A. BL 100.00	L. F. BL 12.00
v. P. L. BL 20.00	v.A.Á.Z. BL US 10.00	P. J. BL 25.00
Sz. J. BL 12.00	B.M.Z. BL US 20.00	v.B. J. BL US 20.00
E. M. BL US 15.00	Dr.B.E.-né BL US 25.00	P. I. BL US 20.00
ifj.v. G. Á. BL US 20.00	Özv.H.S.-né BL US 20.00	Dr.Sz. S Tel. 10.00
Dr. T.Gy. Sydney	K. A. Hamilton	B. Gy. BL <u>50.00</u>
csoport BL 377.00	csoport BL 120.00	Dr. R. B. BL US 10.00
D. S. BL 25.00	H. L. BL US 20.00	v. S. I. BL US 10.00
K. A. Hamilton	Sz. P. London	S.I. + S.L. BL. 24.00
csoport BL 12.00	csoport BL 80.00	
	Cs. J. BL 30.00	

+++

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT:

HALOTTAINK

Dr. PAPP GYŐZŐ (Viktor) m.kir.csendőrszázados (1937.évf.) a Kormányzói Dícsérő Elismerés a hadiszalagon a kardokkal és más érmek tulajdonosa a Nagydemeter-i csendőrszázad parancsnoka a marosvásárhelyi volt X.ker.állományában: agyvérzésben Burligame-ben (CAL.,USA) 1988.IX.10-én 74 éves korában meghalt. (v.K.L.1988.IX.12.)

+++

